

WBP
Kielce
hww 1220

ZBIOR
REZOLUCYI
RADY NIEUSTAJĄCEJ
POTRZEBNYCH DO WIADOMOSCI
JURYZDYKCYI SĄDOWYCH
Y
OBYWATELOW OBOYGA NARODOW.

KSIEGOCZBIOŃ
SANCYGNIOŃSKI

W WARSZAWIE.

u PIOTRA DUFOUR, Drukarza J. K. Mci.

M.D. CC. LXXX.

ZA PRZTWILEIEM SĘGO KROLEWSKIET MOSCŁ

DUPLIKAT
Z BIBL. TOW. PRZYJ. NAUK
POZNANSKIEGO.

KSIEGOCZBIOŃ
SANCYGNIOŃSKI.

WBP
Kielce
hww 1220

ROKU 1776

N^{ro} 30

DNIA 6. MIESIĄCA GRUDNIA.

REZOLUCYA

NAYIASNIEYSZEGO PANA ZA ZDANIEM RADY
PRZY BOKU JEGO NIEUSTAIĄCEJ, DO KOMMISSYI
SKARBOWEY KORONNEY.

MY STANISŁAW AUGUST

Z BOZEY ŁASKI KROL POLSKI, WIELKI XIĄZE LITE-
WSKI, RUSKI, PRUSKI, MAZOWIECKI, ZMUDZKI, KI-
IOWSKI, WOŁYNSKI, PODOLSKI, PODLASKI, INFLANT-
SKI, SMOLENSKI, SIEWIERSKI, Y CZERNIECHOWSKI,
ZA ZDANIEM RADY NIEUSTAIĄCEJ.

rzychylając się do żądania Kommissyi Skarbowey
Koronney przez Notę pod dniem czwartym terażniey-
szego Miesiąca Grudnia, podaną, oświadczonego: aby w
trudnościach, które ieszcze zachodzą względem Papieru Stęplo-
wanego, mogła dokładnie porozumieć się przez Delegowanych z
Departamentem Skarbowym, My KROL za Zdaniem Rady przy
Boku Naszym Nieustaiącej deklarujemy: że czyli to Departament

A i j

*Przewodny
Kommissar
względem
Skarbowej*

Skarbowy, z Rezolucyi Rady, znajdować będzie potrzebę konferowania z Kommissyą Skarbową Koronną, czyli też Kommissya Skarbowa Koronna uzna być potrzebną z Departamentem Skarbowym konferencyą, w każdej takowej okoliczności z pomiędzy siebie Osoby delegować może też Kommissya Skarbowa Koronna. Rezolucyą tę, za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieuftaiący, Ręką Naszą podpisaną, pieczęcią teyże Rady stwierdzić rozkazaliśmy. Dan w Warszawie Dnia VI. Miesiąca Grudnia Roku Pańskiego M.D.CC.LXXVI. Panowania Naszego XIII Roku. STANISŁAW AUGUST K. ROL. Ignacy Xiążę Mafsański Biskup Wileński. Ignacy Twardowski Marszałek Rady Nieuftaiący.

N^{ro} 31

DNIA 6. MIESIĄCA GRUDNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Antoniego.

*Wszystko w tym
Sprawie ziemskiej
Przeto w tym
dla Rady po
wziętych
w tym
Koronnym
w tym
Kommissy
Kommissy
a za Długo
Kontumacy
byłoby
dla Rady
innym, z za
Registru*

Gdy U. Antoni w Konstytucyi ostatniego Seymu titulo = *Deklaracya o Kommissyach y Remissach z przeszłego Seymu wypadłych* = upatrując niektóre wątpliwości w tym wyrazie: „Remissy zaś, *ad ultimas Instantias* porobione, tamże nie przywieszując się do reguł, podług sprawiedliwości y dowodów odsądzone mieć chcemy, tudzież w drugim: „A komuby za Dekretem kontumacyalnym Dobra odebrane były, takowemu przyśpieszając sprawiedliwość, z Regestru *Expulsionum* wolność rozładzenia się oprócz wyżej wyrażonych Regestrów, *in toto negotio* pozwalamy. „żąda od Nas KROLA y Rady przy Boku Naszym Nieuftaiący objaśnienia; najprzod: Czyli Remissy z Seymu 1775. Roku, *ad ultimas Instantias* bez różnicy natury Spraw poczynione, tamże wedle Prawa nowego rozładzone być mają? czyli też wedle natury Spraw, o Dobra Ziemskie do Trybunału, a o Królewskie do Asseksoryi udawać się stronom należy? *Powtóre*: Czyli wszystkim za Dekretami kontumacyalnemi z Kommissyi y Remiss przeszłego Seymu wypadłemi, z Dóbr wyściśnionym, wolność czynienia z Regestru *Expulsionum* w Trybunale jest dozwolona? Więc MY KROL za Zdaniem teyże Rady &c. objaśniając pomienione żądania, deklarujemy: Ponieważ podług Praw 1607. Roku Vol: II. fol: 1605. tit: = *O Dekretach Trybunałskich* = niemniej 1631. Roku Vol: III. fol. 684. titulo = *O Mandatach* = tudzież Roku 1633 Vol: III fol: 796. titulo = *O Sądach* = y fol: 806. w tymże Roku tit: = *O niewyynoszeniu Mandatów* = wszelakiego rodzaju Sprawy Ziemskie do Sądów Ziemskich, Grodzkich, y Trybunałskich, Sprawy zaś z gruntu y o grónt Królewski wynikające, do Sądów Naszych Zdwornych, temież Prawami oznaczonych należą *tanquam ad Fora competentia*; przeto y podług terażniejszego Prawa titulo = *Deklaracya o Kom.*

o *Kommissyach y Remissach z przeszłego Seymu wypadłych* = tamże rozstrządać się powinny; które to Prawo nie inaczej ma się tłómaczyć, tylko: że *naturam Bonorum sequi debent Fora competentia*. A zaś co do drugiego: ponieważ Konstytucya wzmiankowana o *Kommissyach y Remissach z przeszłego Seymu*, stronom za Dekretami *in contumaciam* wypadłemi Dobra mającym odebrane, dla przyspieszenia sprawiedliwości, *Registr Expulsionum* do rozstrządzenia wyznacza; tedy *in Foro competenti* z tegoż *Regestru* rozstrządać się skrzywdzonym należy.

N^{ro}. 41.

DNIA 13. MIESIĄCA GRUDNIA:

Uniwersał obwieszczaący Ordynacyą względem Papieru Steplowanego, dla trzymających Akta publiczne.

W SZEM wobec y każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, przy ofiarowaniu Łaski NASZEY KROLEWSKIEY do wiadomości podajemy. Ponieważ Konstytucya na zeszłym dopiero Seymie pod tytułem = *Dochody Skarbu Koronnego* = uchwalona; warowała: ażebyśmy celem zabezpieczenia całości podatku Papieru Steplowanego, Ordynacyą dla trzymających Akta publiczne, ułożyć rozkazali; przeto dopełniając w tej mierze obowiązków Prawa, a uszczerbko wi Podatku pomienionego zapobiegając, naznaczamy: ażeby Metrykanci Koronni tudzież wszyscy bez excepcyi Akta publiczne trzymający, Komornicy, Namieśtnicy, Regenci, Vice-Regenci, y Susceptanci, Marszałkowscy Koronni, Ziemscy, y Grodzcy, a oraz Konfysforzow Pisarze; także Miast, Miasteczek, y Juryzdykcyi wszelkich; terażniejszy zaraz po nowym Roku 1777, a Następcy ich przy obeymowaniu Aktow; przed swemi Księgami, w obecności Sędziow, lub iednego Sędziego mieysca tego, a w przypadku nie ziechania Sędziego mieysca tego, tedy świadków najmniej trzech, wiary godnych, Posseksyonatow, przysięgę wykonali, na tę Rotę: *Ja N. przysięgam &c. iako żadnego Kwitu de pretio Bonorum; ani Zapisu w Akta, które sprawuję, inaczej nie przyjmę y nie zapiszę, szczególnie tylko na Steplowanym y przyzwoitey ceny Papierze, także Roboracyi y Oblaty Kontraktow Zastawnych, także Kart ręcznych y Wexlow nie na steplowanym y przyzwoitey ceny Papierze będących nie przyjmę; a wszystkie Extrakty Dekretów y wszelkich Tranzakcyi na Steplowanym Papierze podług przepisu Prawa, wydawać, y aby dochod Papieru Steplowanego uszkadzany nie był, przestrzegać, y Kommissyi Skarbowey donosić będę. Przytym Ordynacyą J. K. Mci y Uniwersał y Kommissyi Skarbowey względem Papieru Steplowanego zupełnie uskut-*

*Archiwum Państwowe
w Warszawie
Dm. Pap. en
Stow. an. p
w. Sprawa
winny.*

cznie. Tak mi Panie Boże dopomóż &c. Którey to przyśięgi wykonaney Extrakty zaraz po wykonaniu mają oni do Kommissyi Skarbowey Koronney odsyłać, pod utratą funkcyi y karą czterech niedziel więz y grzywien 500. w Sądach Kommissyi Skarbowey na poparcie czyieżkolwiek, a nawet Offycyalistow Skarbu Koronnego wskazać mianą. A stosując się do Praw o Protokulach y Papierze Stęplowanym uchwalonych, postanawiamy; ażeby po wszystkich Kancellaryach były Protokuly cztery, iako to: *Pierwszy* Zapisow y Kwitow *de pretio* na Stęplowanym przyzwoitey ceny Papierze, zaraz przy zeznaniu przez przyimującego liczbą według swey kolei oznaczać mianym, w który to Stęplowanego Papieru Protokul, każdy Zapis y Kwit *de pretio* z osobistego zeznania na swoim osobnym arkuszu Papieru Stęplowanego przyzwoitey ceny ma być przyimowanym, a na tym samym arkuszu, już żadna Tranzakcyja zapisywana być nie może, ale reszta papieru białego tego arkusza, od przyiętego na nim Zapisu, albo Kwitu *de pretio*, zbywająca, niechay przekryśloną zostanie. *Drugi* Protokul Tranzakcyi długow, dawnym zwyczajem nie na Stęplowanym Papierze, w który mają być przyimowane Oblaty y Roboracye wszelkich Kart ręcznych, Wexlow, Kontraktow zaftawnych na Stęplowanym przyzwoitey ceny Papierze będących, także Oblaty Zapisow *per Extractum* z innych Aktow y Protokulu stęplowanego wydanych; przytym każdy Zapis w Protokul stęplowany przyięty, ręką tego Susceptanta, który go przyimował w ten Protokul Tranzakcyi długow, *de tenore* wciągniony być powinien, z wyrażeniem ceny Papieru stęplowanego, na którym w Protokul stęplowany jest przyięty. *Trzeci* Protokul Tranzakcyi wieczystych, podobnież dawnym zwyczajem nie na stęplowanym Papierze, w który mają być przyimowane Roboracye Kontraktow przedawnnych, Rezygnacye, Donacye, Celsye, Transfuzye, Submissye, Intromissye, niemniey Kwity różne (oprócz *de pretio Bonorum*) y tegoż rodzaju Tranzakcyi z inszych Akt wyiętych Oblaty. W tenże sam Protokul, Kwit *de pretio Bonorum* w Protokul stęplowany, przyięty, z takim wyrazem o cenie Papieru stęplowanego, iak względem Zapisow jest wyżej wyrażono, wciągnionym być powinien *de tenore*. *Czwarty* *Relationum* także nie na stęplowanym Papierze. Nadto pomienione Osoby, Akta publiczne trzymające, pod obowiązkiem przyśięgi, nie będą mogły przyimować Roboracyi, y Oblaty Kontraktow zaftawnych, oraz Kart ręcznych, y Wexlow takowych, któreby nie były na stęplowanym y przyzwoitey ceny Papierze spisane; tych zaś, które będą na stęplowanym należytey podług Prawa ceny Papierze, w przyiętey Roboracyi y Oblacie ma być wyrażona cena Papieru stęplowanego; a ieżliby kto nie mając Kontraktu zaftawnego na stęplowanym przyzwoitey ceny Papierze spisanego, chciał zeznać Zapis Zaftawy, tedy ten do Protokulu stęplowanego, tak iak inne Zapisy, należyć ma. Gdy zaś Kontrakt Zaftawny na stęplowanym przyzwoitey ceny Papierze spisany będzie, tedy iego Roboracya y na ten czas Zapis Zaftawy, w Protokul nie stęplowany Tranzakcyi długow, przyiętemi być powinny. A iako w

Tranzakcyach o kupno lub sprzedaż Dobr, tylko od Kwitu *de pretio*; Podatek Papieru ściepłowanego iest wyznaczony, tak przerweczeni Akta publiczne trzymający w Donacyach, Rezygnacyach, Roboracyach, zapisywać Kwitow *de pretio* nie mają, a oraz Kontraktu Rezygnacyjnego, w którymby był Kwit *de pretio*, a osobno Kwitu Autentycznego *Transigens* zeznać nie chciałby, Roboracyi a nawet y Rezygnacyi samey przyjmować nie powinni, y o takowym uszkodzeniu Dochodów publicznych Kommissyi Skarbowey donieść mają. Kontraktu zaś, w którymby nie było Kwitu *de pretio*, wolno będzie przyjąć Roboracyą iego. Przy tym urządzamy, ażeby każdy Komornik, Metrykant, Regent, Vice-Regent, Susceptant, y Pifarze, Tranzakcyę *perpetuitatis* przyjmujący, co Rok Suscepty swoiey Summaryusz Zapisow y Kwitow *de pretio*, tudzież Roboracyi y Oblaty Kontraktow Zastawnych, oraz Kart ręcznych, Wexlow, porządnie spisali, y do Kommissyi Skarbowey odsyłali. Zaś wydając *per Extrañum* Zapis albo Kwit *de pretio* z Protokółu ściepłowanego, naczynamy: aby na boku przy Akcie zapisywali te słowa: *Susceptum in Papiro á Thesauro Regni in quota N. signata*. Nareszcie wolność zostawiamy Officyalistom Skarbu Koronnego, dyspozycyą do tego od Kommissyi Skarbowey Koronney mającym, przeglądania Protokółow wszelkich susceptowych, y dostrzegania, ieżeli względem Papieru ściepłowanego Prawo, ninieysza Ordynacya, y Uniwersały Kommissyi Skarbowey Koronney, są zachowanemi, które Rewizyi nikt bronić nie ma, pod karą wyżej oznaczoną na poparcie Officyalisty Skarbowego w Sądzie Kommissyi teyże wskazaniu podległą. List ten Nasz Uniwersał podpisałismy, y on wydrukowany *per copias* pod pieczęcią Rady przy Boku Naszym Nieustaiący z podpisem Wieleb: Sekretarza teyże Rady rozesłać po Grodach Koronnych rozkazalismy. Dan w Warszawie &c.

R O K U 1777.

N^{ro.} 3.

D N I A 3. M I E S I Ą C A S T Y C Z N I A:

Rezolucya na Memoryał Urodz. Zygmunta.

Rezolwując Memoryał Urodz. Zygmunta o nadgrodenie straty z przyczyny zniesienia młynów na rzece Pilicy, za Dekretem Kommissyi Skarbowey Koronney, w Dobrach swoich N. poniesionej, dopraszającego się: My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: że gdy Urodz. Zygmunt żadney dla siebie na przeszłym Seymie za wyżrzoną stratę nie pozyskał nadgrody; przeto Rada do żądania iego przychylić się nie może.

B i j

*Rezolucya u
dany młynów
na Pilicy
wskazywał*

N^{ro}. 43.

DNIA 31. MIESIĄCA STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał Kancellaryi Wielkiej y Mniejszej Koronnych.

*Wszelka w zły
Wydawana
w m m m m m
Em f h m 200*

Roztrząsnąwszy Memoryał do Nas y Rady przy Boku Naszym Nieustaiący podany, pytających się: jakim sposobem względem pieczętowania Dyplomatów na *Emphiteuses* Prawem 1775. Roku, uchwalone, sprawić się mają? My KROL za Zdaniem teyże Rady mieć chcemy: iż gdy tak Konstytucya w Roku 1775. fol. 36. tit. = *Starostwa y Królewszczyzny* = w słowach: „ Po nastąpionym takowym zapisie z Kancellaryi naszych Koronney lub Litewskiej Diploma &c: *cum Sigillo pensili expedyowane &c.* „ iako tegoż Roku Konstytucya titulo = *Nadgroda zasłużonym* = folio 105. w słowach: „ Z których to *Emphiteutów* każdy *post decessum respectivi moderni Possessoris* do nadaney sobie Królewszczyzny *sinè plus offerentia* zachowując *Solennitates* w Prawie o *Emphiteutach* na Królewszczyznach napisane &c: „ Nie mniej ostatniego Seymu 1776. Roku, titulo = *Uchylenie Kommissyow Emphiteutycznych* = fol. 57. w słowach: „ Tymże Kommissyom Skarbowym Oboyg Narodów, według opisu Prawa titulo. = *Starostwa y Królewszczyzny &c.* = „ zdają się wszystkie wyż wzmiankowane wyznaczać wydawanie Dyplomatów na *Emphiteuses*, za któremi wprzod pieczętowanemi, Kommissye Skarbowe Oboyg Narodów intromittować, potym *Emphiteutów* powinney zacząć Pieczętarze Koronni z takowego Praw rzeczonych wyrazu, Dyplomata w czasie Prawem przepisany, y podług Prawa żądającym wydawać będą, a Kommissya Skarbowa Koronna podług Ordynacyi Kommissyi *Emphiteutycznej*, która w Nią wpłynęła Prawem 1776. Roku, za okazaniem Dyplomatów postąpi sobie.

N^{ro}. 47.

DNIA 14. MIESIĄCA LUTEGO.

Uniwersał do wszystkich Jurysdykcji oboyg Narodów.

*Wszelka w zły
Jurysdykcji
lewyk, aby
nisi Raport
ab się w zły
Sprawiać po
mni*

WSzem w obec &c: wiadomo czyniemy. Lubo za poprzedzającym Listem Naszym Uniwersałem, który za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustaiący, dnia czwartego Sierpnia 1775. Roku, wydać

wydać rozkazaliśmy, z niemałym ukontentowaniem odbieramy od Sądowych Obojga Narodów Juryzdykeyi, o swoich czynnościach doniesienia, które nie tylko przykładowym zalecenia naszego dopełnieniem, ale też przez pilne Urzędowych powinności sprawowanie przyspieszonej sprawiedliwości równym dla każdego udziałem, Prawom, y Nam KROLOWI posłuszeństwem, a ztąd doskonałemi w Oyczyźnie zasługami chwalebnie zalecają się. Jednakże, gdy niektóre Juryzdykcy nie dość stosując się do Intencyi Naszych, skuteczność onych nie jakim opieraniem się wstrzymują, żadnych dotąd do Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey o sprawowaniu Urzędów swoich Raportow nie podają; uznaiemy potrzebę powtórzenia Listu Naszego Rekwizycyjnego, oraz zalecenia, ażeby o niezrywaniu Kompletow, o niepsowaniu Kadencyi, Prawa były zachowane, aby Sędziowie pomniąc na obowiązki Przyśięgi swoiey pod pretextem zmyśloney choroby, lub innych nieprawnych przyczyn, Kadencye Sądów bez administracyi sprawiedliwości nie opuszczali, aby przez strony w pieniactwie zakochane szczególnie dla zerwania Kompletu zapozwani Sędziowie kondemnować się nie dopuszczali, dla faworu Osób Sprawiedliwości unikających, ażeby nie podług Prawa ustanowieni, albo przyśięgi nie wykonawczy, albo zarzutem Procesow tamowani, Urzędu Sędziego nie sprawowali, do sądzenia Spraw swoich własnych nie zasiadali, y strony prawną w tey mierze czyniące excepcyą nie kondemnowali, ażeby Sądy swoje przed Terminem Prawami oznaczonym nie limitowali, albo nad oznaczony Termin nie przedłużali prędzey nad godzinę odwołaniem Sądów swoich oznaczoną, Sessye nie składali, y ztąd niespodziewanemi Procesami Obywatelów nie obarczali; Wpisow pomimo stron attencyą w rejekty, skrypcy w *non sunt* nie spuszczały, upadkiem Terminow niepokrzywdzali, deliberowaniem kilko-miesięcznym lub całorocznym Sprawiedliwości nie spóźniali, aby opóźnione Sessye niepilność w sądzeniu, mniey potrzebne Prorogacye, y inne umyślnie wyszukane zwłoki Sprawiedliwości żądającym w interesach zawodu nie czyniły, y prawnych kosztów nie pomnażały, ażeby wwołaniu Spraw Regestrow porządek był zachowany, ażeby Sędziowie z Regestrow *summarii Processus* y appellacyjnych pod fałszywym *identitatis negotii* pretextem Aktoratow do Taktowego Regestru przenosić nie dopuszczali, lub nie rozkazywali, nie spodziewających się y nie pilnujących z tego Regestru nie kondemnowali, do mniemanego Regestru *Judicum* żadnym Prawem nie pozwołonego pod tytułem ustąpienia swego wpisu, różnych Spraw podług upodobania przenosić nie rozkazywali, wpisow na schedach nie notowali, y onych porządku arbitralnie nie układali, przed Limitą Sądów swoich Regestrow nie podpisywali, po między wpisami próżnych miejsc dla wpisowania Spraw podług woli swoiey zostawiać nie rozkazywali, a przez to żądającym widzenia Regestrow y porządku wpisów swoich bezprawnie nie zabraniali, ażeby *in elusionem* Prawa 1768. do ostatniego wpisu Sądy kontynuować każącego, wpisów przyjmować nie zabraniali, zamierzoną podług woli swoiey onych do sądzenia wielością Regestrow nie zamykali, Inkwizycye.

przez się wyprowadzone podpisywali, po przeczytanych z Sentencyonarzy stronom Dekretach, też same *in forma* ułożone, czytali, y z Sentencyonarzem weryfikowali, żeby Extrakty Dekretów z wyrokiem *in fluba* ogłoszonym zgadzały się, ażeby wszelkie do Sądu wniesienia, Excepcye, przez Sentencyą rezolwowane znajdowały się w wydawanych stronom Dekretach, zakładane do wyższego Sądu Appellacye adnotowane bywały, ażeby w czasie Prawem oznaczonym Dekreta publikowane, strony rekwirujące wydawane odbierały, ażeby Sędziowie listów instancyonalnych Prawem 1768. zakazanych nie akceptowali, Arbitrow podczas ustępu y innych Osob, które pod ten czas *in fluba* znajdować się nie powinny, nie zatrzymywali, a przez to sprawiedliwości y sekretu w wotowaniu nie przeszkadzali, ażeby Starostowie Grodowi już ustanowionych y Urząd swoy sprawujących Sędziow bez przewodu prawnego od funkcyi nie oddalali, a *post cessum vel decessum* którego z Urzędników Sądowych, innego nieodwłocznie instytuowali, podobnie w takowym przypadku Woiewodztwa y Ziemie, Urzędników Ziemskich iak nayprędzey obierali, ażeby Urzędy, onych Pisarze, Regenci, y inni straż y dozór Aktów publicznych mający sobie powierzony, one do domów swoich nie brali, nie zatrzymywali, Subalternom swoim częstokroć nie zważając przymiotów, lub nieprawnie przez siebie obranym, tychże Aktów zupełnie nie powierzali, ale zabiegając trafiającym się niezliczonego gatunku omyłkom y fabrykacyom, mają mieć pilny dozór, ażeby w Protokołach próżne spacya zostawiane nie bywały, Tranzakcye nie na osobnych arkuszach, ale w Protokołach wciąż wpisywano, *pro Juribus Cancellariæ* nad opis Prawa zdzierstwa nie czyniono, ażeby Obywatele do Aktów publicznych przychodzący, zawsze przytomnych Regentow lub Susceptantow w Kancellaryach znajdowali, na Satysfakcyach, Proceśsach, Terminach upadku nie ponosili, prezentą fałszywey Satysfakcyi oszukiwanemi nie bywali, o gwałtowność lub krzywdy użalać się chcący pod pozorem *circumscriptionis* Aktów publicznych niesprawiedliwie denegowanych nie miewali, ażeby Starostowie Grodowi o wygodne Kancellarye y Lokacye starali się, tak dla Aktów bezpieczeństwa, iako y Subalternow mieszkania, a gdy w Wielkim Xięstwie Litewskim Pisarze do strzeżenia Aktów Prawem są obowiązani, więc sami oddalając się, na miejscu swoim Regentow Praw wiadomych Possesyonatów y przysięgłych zostawiać mają. Takie y tym podobne Urzędowych obowiązkow niedopełnienia, były powodem, iż seymująca Rzeczpospolita równy dla każdego udział sprawiedliwości ubezpieczyć chcąc, w ustawach *Consilii Permanentis* 1775. Roku, *sub Article 1mo* utrzymać w swojej formie Trybunały y wszystkie Juryzdykcye Rzeczypospolitey. *Sub Article 2do*. odbierać Memoryały y Raporta. *Sub Article 3tio*. nakazać tam, gdzie z Prawa będzie należało, ażeby Prawa Exekucyą miały, Radzie przy boku Naszym Nieustającej mocy dała, niemniej na Seymie ostatnim *Titulo: = Obiaśnienie ustanowienia Rady Nieustającej przy boku Naszym: =* Zeby wszystkie Ministerya y Juryzdykcye Naszych Rezolucyi, Listow napominalnych y rekwir-

zycjonalnych za Zdaniem Rady wychodzących słuchali, obowiązując
 w przypadku nieposłuszeństwa, władzę *suspensionis ab Officio* nadać.
 Ma jeszcze włożony na siebie obowiązek Rada, ażeby do Praw Oby-
 czyjnie potrzebnych Projekta formowała. A czyliż mogą być po-
 trzebniejszy, y Oycowskiemu Sercu Naszemu wiele nieukontento-
 wania uymuiące, iako rozeznąć te źródła, z których niekończące
 między Obywatelami prawne spory, a z których zatrudnienie spra-
 wiedliwości wypływa, y wynaleść sposoby onych zatłumienia, a do
 takowego zamiaru Sądowe Raporta bardzo wiele potrzebnych mo-
 gą przydać wiadomości; przeto na mocy tych Praw, niemniej sto-
 sując się do wyżej wspomnianego Uniwersału Naszego, wszystkie Ju-
 ryzdykcy Rzeczypospolitey obojga Narodów Sądowe, niniejszym
 Rekwizycjonalnym Listem, za Zdaniem Rady przy boku Naszym
 Nieustaiącej obowiązujemy, ażeby wszelkiego sprawowania powin-
 ności swoich Urzędowych, do Nas KROLA y Rady Raporta po-
 dawały. A iako Rada bez mocy rozeznawania wyroków Sądowych
 ma sobie powierzone nakazanie Praw Exekucyi, szczególnie tylko
 w niżej opisanym sposobie tychże Raportów Sądowych żądamy.
 1mo o miejscu, Reassumpcyi, czasie lub Kadencyi Sądów Prawem
 oznaczoney, te Sądy albo wczasie swoim były zaczęte, albo jeżeli
 spóźnione, lub wcale nie kontynuowane, przyczyny dane być ma-
 ią. 2do czyli Osoby Juryzdykcy Sądowe składające, *nulla obstante ille-
 galitate* do sądenia zasiadały, lub przeciwnie. 3tio wiele wpisów lub
 Aktoatów zaległych, wiele nowych y w iakowych Regestrach
 mieli do sądenia, jeżeli wszystkie swoim porządkiem expedyowane,
 albo nie? przyczyny dane być mają. 4to wiele wpisów było expe-
 dyowanych przez Dekreta, wiele przez Kondemnaty, wiele *cum
 consensu partium* w rejektę poszło, wiele *per non sunt* spadło. 5to bez
 mianowania Osob y rzeczy, wiele iakowey natury Spraw było, które, y
 na których Akcessoryach *per sententiam* zażanowione, które do innych
 Juryzdykcy odesłane, w których Kondescensye, Kommissye, y In-
 kwizycye wyznaczone, które y iakim sposobem finalnie, ugodnie,
 albo *ex feriis controversis* decydowane, w których appellacye założo-
 ne, dopuszczone, lub niedopuszczone, w których Kondemnaty nastą-
 piły. 6to lubo pewni jesteśmy, że doskonałość Osob na Urzędzie Są-
 dowym będących, znając swoje obowiązki, nie będzie, y być nie
 powinna zatrudniona wątpliwością o Prawach umyślnie na przytłu-
 mienie sprawiedliwości wyszukaną, jednakże w przypadkach trafia-
 jącej się oczywistej wątpliwości, po rozwiązanie oney do Nas KRO-
 LA y Rady Juryzdykcy Sądowe udawać się mają, bez mianowa-
 nia Osob y rzeczy, szczególnie tylko wątpliwość y przypadek opisu-
 iąc. 7mo iako troskliwemu o powszechną spokoynosc Sercu Nasze-
 mu miłsze y przyjemniejszy będzie Prawa Seymu przeszłego 1776.
titulo: = Rozwiązanie Konfederacyi: z chęci samych Obywatelów wy-
 konanie, niżeli przymuszająca surowość w tymże Prawie położona.
 Wszelkim przeto Urzędowi Sądowemu zalecamy, ażeby odwracając
 przepowiedziane Prawem przykre dla niedopelniających skutki, tym
 wszystkim, których jeszcze to Prawo obowiązuje, w Juryzdykcyach

Twoich czynienie Receptów, y onych *per Extrañum* do Rady nieodwłóczne przysyłanie przypominali, y przez miłość Obywatelską zachęcali. Więc ażeby takowym sposobem y porządkiem Raporta formowane, ręką Prezydującego na Sądach podpisane, do Aktów własnych wprzody *per Oblatam* podawane, a ztamtąd Extraktem wyjęte Jurysdykcy Kadencyami sądzące, po skończoney każdej Kadencyi, inne zaś które innym porządkiem czasy sążenia swego kontynuują, co kwartał do Rady przy boku Naszym Nieustającej pod adresem do Departamentu Sprawiedliwości podawały, rekwirujemy. Oprocz Urzędowych Raportów wolno będzie każdemu Obywatelowi do Nas KROLA y Rady pod adresem do Departamentu Sprawiedliwości czynić doniesienie, ieżeliby który Urząd swoich obowiązków iakimkolwiek sposobem nie dopełnił. A ponieważ Prawo 1775. Roku *titulo* = *Przyspieszenie Sprawiedliwości* = między Urzędami Ziemskimi, a Grodzkimi w obydwóch Prowincyach Koronnych kollizyi stało się powodem, a przez to y przyczyną udania się do Nas KROLA y Rady po wytłómaczenie tegoż Prawa, więc dla ogulney obydwom Prowincyom Koronnym wiadomości deklarujemy: iż tylko od Grodu Łęczyckiego do Ziemstwa tegoż Woiewodztwa *appellacya* iść powinna, z innych zaś Grodów podług Praw dawnych prosto do Trybunału strony *appellować* mogą, a Trybunał podług wyż wyrażonego Prawa 1775. nie inaczej Sprawy Grodowe do Ziemstw przez Remisję ma odsyłać, iako za ugodą stron dobrowolnie sobie Ziemstwa obierających. List ten Nasz Rekwizycyjalny Uniwersał podpisaaliśmy, y on wydrukowany *per copias* pod pieczęcią Rady przy boku Naszym Nieustającej, z podpisem Wielebnego Sekretarza teyże Rady, po Grodach y Parafiach tak Koronnych, iako y Wielkiego Xięstwa Litewskiego rozelać rozkazaliśmy; A dla dostateczniejszego wszystkich Obywatelów obwieśzczenia, te Kopie wszędzie *affigendo ad valvas*, publikowane być mają. Dan w Warszawie.

N^{ro}. 62.

DNIA 25. MIESIĄCA LUTEGO.

Rezolucya na Memoryał Jurysdykcyi Ziemskiej Koronney N.

Wzrost
praw
z
Stary
Wzrost
Przez ten
Rezolwuiąc Memoryał od Jurysdykcyi Sądu Ziemskiego N. żądający wytłómaczenia Prawa 1775. Roku fol: 135. *titulo* = *Przyspieszenie Sprawiedliwości* = Jeżeli to, co jest ustanowionym dla Woiewodztwa Łęczyckiego w nakazie Grodowi tegoż Woiewodztwa, aby strony nie kontentujące się Dekretem Grodzkim *via Appellationis* do Ziemstwa tegoż Woiewodztwa odsyłał: służyć ma za prawo wszystkim

wszystkim Grodom w obydwóch Prowincyach Koronnych? MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: Iż Prawo wyż wspomniane, a na dwie części dzielące się, *idque* w pierwszey do Peryodu przed tym słowem: = *Trybunał* = gdy iednemu Woiewodztwu Łęczyckiemu służy; Grod więc tegoż Woiewodztwa nie może przeczyć do Ziemstwa Appellacyi, bez wyraźnego złamania Prawa: które, że ma w celu szczegulnie rzeczzone Woiewodztwo Łęczyckie, nie powinno być rozciągane do innych Grodów. W drugiey zaś części wspomnionego Prawa: gdy nakaz jest Stanow seymuiących w Roku 1775. do Trybunału reguluiący się; ta więc *ultima Instantia* Juryzdykcyi wypełniając Prawo, nie inaczej Grodowe Sprawy przez Remisy do Ziemstw odsyłać może, iako gdy strony ugodnie podług upodobania, którekolwiek z kraiowych Ziemstw obiorą.

N^{ro.} 71.

DNIA 4. MIESIĄCA MARCA.

Rezolucya na Memoryał Urodz: R.

Rezolwuiąc Memoryał U. R. względem wyłómaczenia y obiaśnienia Prawa 1768. Roku, tit: = *O nie oddaleniu Dobr Ziemijskich od Stanu Szlacheckiego* = fol: 350. po uczynioney nań odpowiedzi przez N.; zapatrzywszy się na iasne Prawo w słowach: „Przeto temu za-
 „pobiegaiąc, stanowiemy: aby *post intestatos Nobiles*, tak to *Spirituales Ecclesiasticos*, iako y po Opatach Klauftralnych *ad derelicta* po nich *Mobilia, Inventaria, Summas paratas, Successores Sanguinis* należeli tym sposobem, to jest: po Opatach Klauftralnych, mają się trzy części zbiorow ich wszystkich Sukcesorom, a czwarta Klaufstorowi dostawać. A *post Ecclesiasticos Spirituales* uspokoiwszy *de servitum mercedem*, y długi, *demptaque funebralem & in Suffragium Animae* (przecież *proportionaliter*) *expensā*, oraz ieżliby się decesa w Inwentarzu Kościelnym z przyczyny zmarłego pokazał, *subsequenda bonificatione*; iedna część *in gratitudinem* mieysca, & *Ecclesiae tanquam Sponsae* Duchownego, a trzy części dla Sukcesorow iego *cedere* powinny „ MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: że po wszystkich, bądź Zakonnych, bądź Swieckich Duchownych Ofobach Stanu Szlacheckiego *cujuscunque tituli Beneficia Secularia* trzymających (*exceptis Regularibus*, któreby z funduszow swoich *ad Claustra* należały, lub do Klaufstorow inkorporowane były) a bez Testamentu schodzących, trzy części pozostałej ruchomey Substancyi, krewnym *vigore* Przepisu tegoż Prawa należeć mają.

*Rezolucya
 Sm. Opada
 ny A. Du
 polskiego
 sej. Wła
 wał pow*

N^{ro} 74 Sub Lit. A.

DNIA 7. MIESIĄCA MARCA.

*Uniwersał do Miast y Miaszeczek Królewskich
w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litt.*

W SZEM &c. a mianowicie Wielmożnym y Urodzonym Starostom, Dzierżawcom, y innym iakimkolwiek sposobem Posseссорom Miast y Miaszeczek Naszych, tak w Koronie, iako y w Wielkim Xięstwie Litewskim, tudzież Administratorom Miast Naszych Stołowych, oraz Wam Szlachetney Sławetne Magistraty y Porządku Mieyskie, przy ofiarowaniu Łaski NASZEY KROLEWSKIEY wiadomo czyniemy: Iż przychylając się do Prawa Seymu ostatniego Roku 1776. pod tytułem: = *Powinność y władza Departamentow Rady przy Boku Naszym Nieustaięcy* = w Artykule drugim, którego tenor jest takowy: *Departament Policyi, nad to, co mu jest powierzono Prawem Roku 1775. będzie miał moc examinowania rachunkow wszystkich Miast Królewskich, podług Praw dawnych, y obracania dochodow na rozrządzenie Policyi naypożyteczniejszy*: Zalecamy Wielmożnym y Urodzonym Starostom, Dzierżawcom, y innym iakimkolwiek sposobem Posseссорom Miast y Miaszeczek Naszych, tak w Koronie, iako y w Wielkim Xięstwie Litewskim, tudzież Administratorom Miast Naszych Stołowych, oraz Wam Szlachetne y Sławetne Magistraty y Porządku Mieyskie, abyście dopełniając wyż wzmiankowane Prawo, y w zadośćczynieniu Prawom Roku 1565. 1567. 1613. mianowicie zaś Prawu Roku 1620. Mieszczanom na każdy Rok przed Starostą, lub Podstarościm z wszystkich prowentow dostateczną liczbę czynić, pod karą pięciuset grzywien obowiązującego, iako też Roku 1631. y 1764. tudzież Konstytucyi Roku 1768. titulo = *Warunek Miast y Miaszeczek Naszych Królewskich w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litewskim* = w te słowa: *Miasta, Miaszczka wszystkie z Propinacyi, y wszelkiego prowentu Mieyskiego kalkulacyą coroczną przed Starostami, lub Dzierżawcami Naszemi, lub coram quo de jure dotąd należało, a w Miaszczach Naszych Stołowych przed Administratorami Naszemi corocznie oddawali, a ci do Kancellaryi Naszych Narodowych corocznie relationem sinoptice przysyłałi. Rachunkow percept z Miast y Miaszeczek tak z Propinacyi, iako wszelkiego dochodu Mieyskiego dostatecznie wysłuchali, expens już uczynioną opisałi, zbywającą zaś nad expens perceptu do dalszego rozrządzenia ubeśpieczoną zatrzymali. A coby użytecznego, lub potrzebnego do sporządzenia w tym Mieście lub Miaszczku w wymiar pozostałej percepty osądziłi, Nam o tym donieśli; zgola caley tey czynności, tak względem percept y expens, iako potrzeby tego mieysca przyszłej expensy, Raport do Nas dostateczny zrobili. Dla doskonalszego zaś stanu, y dochodow Miast*

y Miaszeczek Naszych poznania, żądamy iak naydokładnieyszego przez Possessorow uprzywileiowanych z osobna, a przez Magistraty także z osobna, uwiadomienia y odpisu na zapytania, które się tu przyłączają, iako to: 1mo. ieżeli Miao posiada iakie wiołki, y tym podobne folwarki, grunta, ogrody, młyny, do dochodow w ogulności należące, oraz iaka z tych wfioł, folwarkow, gruntow, ogrodow, y młynow dochodzi intrata, y czyli przez Administracyą włafną, czyli przez arendę są puszczzone, oraz iak się zowią te wfie? 2do. iakim Prawem też wfie, folwarki, y grunta są nadane, czyli przez lokacyą, czyli na utrzymanie murow, lub brukow, lub celem iakiego innego funduszu? 3tio. ieżeli ma swoje kamienice, dworki, domostwa, iatki, sklepy przy Ratuszach, y inne do naymy składy, iakie z tych komorne, naiemne, y opłaty odbierają? 4to. ieżeli ma lasy, iakowe z nich użytki? 5to. ieżeli ma cegielnie, iakowe z nich dochody? 6to. ieżeli ma Prawa y Przywileie do exakcyi cel, brukowego, strzelnicy kurkowej, szofowego, bramnego, y innych różnych nadań, iakie z tych użytki, iakie dochody? 7mo. ieżeli mają Summy pieniężne, iakowa ich lokacya? iaki z nich dochod? 8vo. ieżeli są iakowe opłaty składkowe, y wiele importuujące? 9no. ieżeli mają Propinacyą, iakowym sposobem administrowana, y wiele czyni? 10mo. ieżeli mają iakowe czynsze ziemne, z czego, y iak wiele? 11mo. ieżeli trzymają miary, wagi, wiele z nich użytku? 12mo. ieżeli przyimowanie do Mieyskiego czyni prowent, y wiele? 13tio. ieżeli oprócz Punktow wyżej wyrażonych, z osobliwych Przywileiow szczegulnie Miasdom niektórym służących, y inſze iakiekolwiek rodzaju żnaydują się dochody, y iak wiele czynią? 14to. ieżeli Miao ma iakie długi zaciągnione, na co są obrocone, y iaki od nich procent płaci? 15to. iakie expensa są tego Miasa, z opisaniem gatunkow ordynaryinych, y extraordinaryinych? 16to. wiele w Mieście iest mieszkańcow, osiadłych, y lóźnych, Chrześcian, y Zydow, oraz w ogólności wiele dusz wfyskiego? A tym sposobem WW. y UU. Starostowie, Dzierżawcy, y inni iakinkolwiek sposobem Possessorowie Miasa y Miaszeczek Naszych tak w Koronie, iako y w W. X. Litewskim lub od nich umocowani, tudzież Administratorowie Miasa Naszych Stołowych, oraz Szlachetne y Sławetne Magistraty, y Porządki Mieyskie sporządziwszy iak naydokładnieysze y nayiaśnieysze, z odpowiedziami na każdy punkt Raporta, y podpisawszy one, będą obligowani do NAS, pod adresem Departamentu Policyi Rady przy Boku NASZYM Nieustającey, iak nayprędzey przelać, nie później iednak, w Mieſiacu Wrześniu Roku bieżącego, a to pod winami z mocy Prawa w Sądzie przyzwoitym wskazać mianami. Ten obowiazek z powszechnym Kraiu dobrem będąc ściśle złączony, gdy skutecznie dopełniony będzie, okaże pilność Waszą, y da miarę zaślug ku Nam y Rzeczypospolitey. List ten Nasz Uniwersał &c.

że U. Jozef, Deputat na Trybunał z Woiewodztwa Gnieźnieńskiego, za przypadnieniem Sprawy, iako zapozwany przez U. Jana, na niey nie zasiadał; zaczym y zażalenie tegoż U. Jana, zdaie się bydz nieśluszne, y boiaźń z tego Sądu niewczesna. A że nienależy do Rady przy Boku Naszym Nieustaięcey wchodzić w szczegulności Spraw Obywatelskich, a dopieroż decydować o nieślusznosci Dekretów, lub one zawieszac; przeto prawność w swoim stopniu upowazniającą Dekreta Trybunałskie zostawiając, na zapytanie tylko Urodzonego Jana, o wytłomaczenie Prawa, czyli Sprawa Jego z iedney, a Urodzonymi KK. y Urodzonym Jozefem z drugiey strony zachodząca, na mocy dwóch Konstytucyi 1726. y 1768. Roku (*ex quo*, że tenże Urodzony Jozef będąc na Trybunał terazniejszy Deputatem w nią wchodzi) ma bydz do Trybunału przyszłego odesłana? odpowiadając Deklaruiemy: Iż Konstytucye tak 1670. Fol: 64. Tit: = *Sprawy Deputackie na Trybunale* = iako też 1726. Tit: = *Trybunał Główny Koronny* = Fol: 420. Arts: 10. y 1768. Roku Tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = Fol: 214. służą bardziey stronom, aby mogły Deputatów zapożywać; Na tych zaś przepisuią szczegulnie, aby spraw z Aktoratów własnych nie mieli, a gdy zapozwanemi zostaną do sądzenia Spraw *ex Reatu proprio*, nie zasiadali, *sub nullitate Decretorum* w słowach wyraźnych Prawa: „ oraz reasumuiąc Prawo 1726. zakazuujemy, aby żaden Deputat w Sprawie lub własney, lub Zony, lub Dzieci swoich, albo w Sprawie *via evictionis* do siebie należącey, tudzież w Sprawie *Pupillorum*, którychby był Opiekunem, *tam ex Actoratu quam Reatu*, sądzić się niemógł, y Sprawy takowe na drugi Trybunał odesłane bydz mają: Wolność iednak zostawiamy stronie, która z Deputatem mając Sprawę, sama sfobiście, a nie przez Plenipotentów stawaiąca, *Judicato* by się poddać chciała, sprawę promować, y Deputat w takowym przypadku Remisly żadać niema. „ Rezolucyą tę *Est*.

N^{ro.} 95.

DNIA 21. MIESIĄCA MARCA

Rezolucya na Memoryał U. Łukasza.

*ya wzyty
zdrów m
w tasny
sprawy
tego na
w tasny
maiz*

NA Memoryał U. Łukasza dopraszaiącego się o wytłomaczenie Praw Koronie służących: czyli w przypadku Sprawy Sędziego własney, tenże Sędzia ma moc zasądzenia na swoim miejscu Subdelegata, czyli też Nobilitas miałaby Go obierać? My KROL za zdaniem Rady

§c. wchodząc w poznanie Prawa mianowicie 1557. Roku Tit: = *Statuta Seymu Warszawskiego* = Fol: 606. Art: 4. w słowach następujących: „ Kiedy się przytrafi, iż który Sędzia, albo Urzędnik Ziemski „ y Grodzki ma akcyą swoję u Sądu, albo Urzędu swego z którąkol- „ wiek Osobą, wolno mu to ma bydź, zaśadzić ku iey Rozsądku Osobę „ Szlachecką w oney Ziemi osiadłą bez Surrogacyi Królewskiej, któ- „ ra niepowinna będzie przyśiadz, „ tudzież Prawa 1768. Roku Tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = Fol: 218. niemniej ostatniego Sey- mu 1776. Roku titulo = *Subdelegacya Sądów Ziemskich* = Fol: 61. które szczegulnie w przypadku nieprzytomności Sędziego, obranie Subdelegata na miejsce onego Obywatelom przepisuie; deklaruiemy: iż w przypadku Sprawy Sędziego, dana moc temuż Sędziemu wyższym Prawem, aby Subdelegata na swe miejsce zaśadzał, nie jest późniejszym Prawem zniesiona.

N^{ro.} 102.

DNIA 8. MIESIĄCA KWIETNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Kaspra.

Odpowiedaiąc na Memoryał U. Kaspra Piśarza z Woiewodztwa N. na Trybunał Główny Koronny, żądającego wytłomaczenia Prawa 1775. Roku, Fol: 59. Tit: = *Trybunał Koronny* = czyli w Kaden- cyach Woiewodzkich Regestrow, podczas przypadających Rege- strow *Expulsionum, Terminorum Tactorum, Executionum, Directi Mandati,* mają Piśarze Lubelski lub Sieradzki Ziemscy, piśać Dekreta, czyli też Piśarz Woiewodzki? My KROL za Zdaniem §c. dorozumie- waiąc się z treści tego Prawa wyżej cytowanego myśli Prawo- dawczy Rzeczypospolitey w Roku 1775, deklaruiemy: że w ko- lei Regestrów Woiewodzkich chciała tylko, aby szczegulnie Piśarze Woiewodztw piśali Dekreta, a zatym y w tych sprawach, które z ostatniego Seymu 1776. Roku, do Woiewodzkich Regestrów są odeślane, ciż Piśarze Woiewodztw piro trzymać mają; podczas zaś Regestrów *Universalitatem* wszystkich Obywatelów mających, *cum ex- clusione* innych Piśarów Woiewodzkich, sami Lubelski lub Sieradzki Piśarze trzymali piro; więc iż nie tylko na Regestrach *Causarum Remissarum, Contumacialium Processuum,* tudzież *suspensionum & parita- tis votorum* (co *explicite* wyrażono iest w Prawie) ale y na wszyst- kich innych Regestrach ogólnych (oprocz Woiewodzkich) w Pro-

E ij

wineyi Wielkopolskiej U. Pifarz Ziemski Sieradzki, a w Prowincyi Małopolskiej U. Pifarz Ziemski Lubelski, piero trzymać, y Dekreta pisać mają.

N^{ro.} 103.

DNIA 8. MIESIĄCA KWIETNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Komornika Ziemi

Copy two ad Retraktus **N**A Memoryał Urodzonego M. Komornika Ziemi Ł. w którym podług Prawa Seymu ostatniego 1776. Roku od Nas y Rady przy boku Naszym Nieustaiący żąda *ex Officio* wytłomaczenia Prawa *Juris Retraktus vel Propinquitatis*, podając szczegółność przypadku nastąpiącego między Synem Waleryana, y Synem Siostry jego; My KROŁ za zdaniem teyże Rady ninieyszą dajemy Rezolucyą: iż Synowie Waleryana, y Siostry jego gdy następują na Prawa Poprzedników swoich; do Sądu należy rostrząsnąć dowody, iakowym prawem Siostra Waleryana została na Dobrach ugruntowaną, to jest: czyli mocą należności posagowey, która podług Praw y Zwyczajów jest na skupie, czyli też mocą wieczystey Donacyi? Co się zaś tycze wytłomaczenia: ieżeli Statut Kazimierza Wielkiego 1347. Roku Vol: I. Fol: 44. Tit: = *de Praescriptione Hereditatum contra Ementem* = iako też Prawo 1576. Vol: II. Fol: 939. w Exceptach y Zwyczajach Mazowieckich Tit: = *Zamiana albo Darowizna Imienia* = nakoniec Herburt w zbiorze Praw Statutowym Fol: 51. Tit: = *Pro redimendis Bonis d propinquo venditis* = *Forma citationis* = ieżeli więc te wszystkie Prawa ustanawiają *Jus Retraktus* czyli *Propinquitatis*? deklarujemy: iż lubo wspomniane dopiero Prawa przepisując już czas Prescypcyi, już warunki frymarków Dobr, już Formę Zapozyw, *per applicationem* tylko naciągane być mogą, y domyślać się każą poprzedniego ustanowienia *Juris Retraktus*, bardziey *Teutonici* niżeli *Polonici*; lecz że ani przed Rokiem 1347dym nadającym pisane Nam Prawa, ani później oprócz Praw wyżej wzmiankowanych, nic stanowionego *respective de Jure Retraktus*, in *Voluminibus Legum* nieznayduie się; *A same Excepta* Mazowieckie wyżej cytowane następujące mają słowa Prawa: „ Frymark Imienia leżącego y Dziedzictw między Szlachtą, „ albo któregokolwiek stanu y kondycyi Ludźmi, z zezwolenia ich „ wspólnego y woli uczyniony, bądź to z iakim przydatkiem pie „ niędzy, albo innych którychkolwiek rzeczy, bądź też bez przy „ datku, ieżliby były zapisane y utwierdzone Akty Ziemskimi albo „ Grodz-

3, Grodzkiemi, takowy frymark, na obie strony frymarczące ma się
 „ zostawać, y mocnie a niezłamanie zachowan, a żadna Osoba z li-
 „ nii Krewności ich, Prawem bliskości tego frymarku, albo zamiany
 „ odezwać, ani przenagabywać niemoże, „ a tym więcej, że po-
 „ żniejszy Prawa, mianowicie 1768. Roku Titulo = *Złączenie Try-*
bunału Koronnego = Fol: 223 *Validitatem* Transakcyi *bonae Volun-*
tatis wieczyście zabezpieczają w tych słowach: „ Mieć chcemy aby
 „ Donacye, Zastawy, y Zapiły, Intercyzy, Kwity, y wszelkie Tranza-
 „ kcy, *ex actu bonae Voluntatis* autentycznie nastąpione, w Księgach
 „ zeznane, wieczyście trwałe y niewzruszone były „ co nayfilniej
 podpartym jest *Axiomate Juris* w powszechności wziętym: iż *poste-*
riora ligant priora: a zatym *Jus Retractus* czyli *Propinquitatis*, nie jest
 Prawem Polskim stanowi Szlacheckiemu służącym: a chociażby *in*
Jure Theutonico toż Prawo znaydowało się, tedy Statut Kazimierza
 Wielkiego 1347. Roku, Vol: I. Fol: 28 titulo = *De illis qui habentes Jus*
Theutonicum, utuntur Polonico = wyraźnie przepiśnie: iż kto raz odłą-
 pił a *Jure Theutonico*, już więcej tego Prawa używać nie może.

N^{ro.} 104.

DNIA 8. MIESIĄCA KWIETNIA:

Rezolucya na Memoryał UU. Onufrego y Jozefa.

Odpowiadając na Memoryał UU. Onufrego y Jozefa dopraszają-
 ących się wytłómaczenia myśli Prawa 1726. Roku, Vol: VI. Fol:
 462. titulo = *Inkwizycye* = jeżeli toż Prawo tamować może wy-
 ekspedyowania *Actus Exdywizyi* przez obranego na Trybunał przy-
 szły y Kadencyą Wileńską Deputata, który do tego Dzieła Trybu-
 nałskim Dekretem w Kadencyi Ruskiej wyznaczonym został przed
 obraniem siebie na funkcją Deputacką? My KROL za Zdaniem
 Rady &c. ninieyszą dajemy Rezolucyą: Iż Prawo wyżey allegowa-
 ne, gdy w swoim brzmieniu wyrażać zdaie się Zakaz, ażeby Depu-
 tat *durante charactere* swojego Urzędu nie był przez Trybunał, na któ-
 rym zasiada iako Sędzia, do Inkwizycyów, Kondescenzyi, Tax y Ex-
 dywizyów naznaczony; a przeto takowego urzędowania podeymo-
 wać się, y zjeżdżać na miejsca nieważyl się Deputat, *sub poena pri-*
vationis Officij, z przyczyny bez-prawności nastąpić mogącey ztąd,
 iż Zjazdowy wyrok bądź naygorszy Zastępcę y Obrońcę filnego
 miałby w Osobie tego, który w Trybunale zasiadając, sam swoją
 robotę utrzymywałby; Deklarujemy oraz: że różnica bydź powin-
 na między Deputatem wyznaczonym na Exdywizyą *durante suo Cha-*

*Rezolucya
 sen Depu-
 ty ist
 Powiatowy
 L. moza
 wa u Czas
 luyi chro*

F.

raffere, a Osobą, która do Exdywizyi naznaczoną będzie, a *expos*t obraną Deputatem: y że iako w pierwszym przypadku Prawo 1726. Roku *ad literam* słuchane być powinno, tak do drugiego *applicabile* być niema, byleby *Actus* Exdywizyi Obowiązkowi Deputata w sądzie- niu nie był przeszkodą, oraz Akt Exdywizyi do tej Trybunału Re- partycyi nie należał, na którą *Exdivisor* Sędzia jest naznaczony De- putatem.

N^{ro.} 110.

DNIA 18. MIESIĄCA KWIETNIA.

*Rezolucya na Memoryał Wielm. Joanny, y Odpo-
wiedź UU. Elżbiety y Kazimierza.*

*luzya w tym
Sprawa Kim
myśl Aluzya
myśl jak
tłumaczyć po
W.* **R**ezolwując Memoryał W. Joanny, po niegdy W. Piotrze pozostaw-
stalej Wdowy, oraz odpowiedź UU. Elżbiety Matki y Kazimierza Sy-
na, My KROL za zdaniem Rady &c. deklarujemy, iż gdy W. Joanna
zapozwała, a UU. Elżbieta y Kazimierz, *reconventionaliter* do Wpisu,
przypozwali do Trybunału Głównego Koronnego, iako z Memo-
ryałów tychże, wyraźnie okazuje się; więc tymże nietamuje się dro-
ga Sądu przedsięwzięta: w której, że wyrok Trybunału podług Pra-
wa obydwom stronom uczyni satysfakcyą; spodziewa się, y prze-
świadczoną chce być Rada. Ażeby jednak obojętność Prawa nie
była na przeszkodzie, y dogodzenie nastąpiło w zapytaniu Wżney Jo-
anny; tłumaczymy Prawo 1776. Roku, fol: 37. titulo = *Deklara-
cyja o Kommissyach y Remissach z przeszłego Seymu wypadłych* =
w następujący sposób: iż Stany zgromadzone w wyż namienionym
Roku, w punkcie drugim, gdy w słowach tych, myśl swoją wyrazi-
ły; że: „ Kommissye z poprzedzającej przez obydwie strony ugo-
„ dy wyrobione, podług teyże ugody rozśądzone, y w akceptacyą
„ weszły, chociażby potym po akceptacyi, były od którejkolwiek
„ strony zaskarżone, y do Sądu wywołane, powinny zostać *in suo*
„ *Judicato* nieporuszone „, takowy więc wyraz nadto iasnie wytłu-
maczony, nie może podpadać tłumaczeniu, co do ugody y akce-
ptacyi w wątpliwości czasu, kiedy Ugoda lub Akceptacyja ta,
być by miała? albowiem Stany Seymujące w tym namienionym
Punkcie drugim, o tej ugodzie tylko mówią, która przed wyrobio-
nemi Kommissyami, między stronami nastąpiła, iak jest ta, między
W. Joanną y UU. Elżbietą y Kazimierzem, oraz o akceptacyi wyro-
ków teyże Kommissyi, nastąpionej: y że takowe tylko Ugody y
Akceptacye, podług namienionego Punktu, *Judicata* Kommissyjne
niewzruszonemi czynią.

N^{ro}. 120.

DNIA 22. MIESIĄCA KWIETNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Antoniego.

Roztrząsając Memoryał U. Antoniego zapytującego się, kto prawnie na ustępach znajdować się powinien? My KROL za zdaniem &c. deklarujemy: iż dosyć wyraźnie przepisały już Prawa, a podług nich Uniwersał nasz za zdaniem teyże Rady na dniu 14. Miesiąca Lutego, Roku terasnieyszego 1777. wydany, ażeby tłómaczenie potrzebny było; iż sami Sędziowie, y pióro trzymający, którzy na Sekret przyśięgają, są autoryzowanemi do pozostania w Izbie Sądowej podczas ustępów w sprawach, w czym obowiązek jest każdego Urzędu ażeby Prawa w tey mierze nieodzownie exekwowane były.

Rezolucya na Memoryał U. Antoniego
z dnia 22. kwietnia 1777.
W sprawie o pozwolenie na ustęp
z urzędu sędziowskiego

N^{ro}. 138

DNIA 30. MIESIĄCA KWIETNIA.

*Rezolucya na Memoryał Xiędza Hiacynta Ihumena
 Monasterow Grecko-Oryentalnych, y U. Michala.*

Odpowiadając na Memoryał przez Xiędza Hiacynta Ihumena Monasterow Grecko-Oryentalnych w Prowincyi W. X. Lit: y U. Michala Afsefsora Sądow Zadwornych tegoż W. X. Lit: podany, a w treści onego wyczytując, następujące proźby NAM y Radzie przy Boku NASZYM Nieustaiącey przełożone; Nayprzód ażeby Subdelegaci za Reškryptem podług Traktatu 1768. Roku nominowani, do Przyśiąg *Rothā Judicium* przypuszczonemi byli, z wyznaczeniem Przyśięgi, oraz injunkcyą, iżby Urzędnicy *ad expediendos juridicos Actus* od stron drugich użyci legalności Subdelegatom nie kwestyonowali. *Powtóre*, aby Ziemstwa y Grody W. X. Lit: otworzyły osobny tydzień y Regestra *purē* do Spraw *Religionis & lesa securitatis Dissidentium*. *Potrzebie*, aby takowy tydzień na każdej kadencyi, już Ziemskiey, już Grodzkiey był wyznaczony, a od takowego tygodnia nie rozpoczynały się Roki, y Roczki, ale raczey

Rezolucya na Memoryał Xiędza Hiacynta Ihumena
Monasterow Grecko-Oryentalnych
z dnia 30. kwietnia 1777.
W sprawie o pozwolenie na ustęp z urzędu sędziowskiego

F ij

na nim się kończyły, z zaleceniem Urzędowi odsyłania na drugą Kadencyą Spraw z Regeſtrow Cywilnych przypadley, która zabierając tydzień Dyſsydentki, zabrać mogłaby wołanie Regeſtru o-nych. *Poczwarte*, aby Akta Kondeſcenſyjne y Exekucyjne, które zamitrużone zoſtaly przez zadysputowanie Juramentu Subdelegatom, nie ſciągały kar *contraventionis* na ſtrony. *Popięte*, aby w Sądach Zadwornych W. X. Lit: dwa Mieſiące były na Rok dla Spraw Dyſsydentſkich wyznaczone. *Nakonieć*, aby rozrządzenie w wyżnamienionych proźbach, y determinowanie teraźniejszy Kadencyi Sądów Zadwornych Litewſkich dla generalnego wſzyſtkich uwiadomienia okólnemi Liſtami było oſtrzeżone. Na takowe więc ſzeſciorakie proźby, MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruemy: Iż gdy prawidłem ſą Traktaty, pierwſzy 1768, y drugi 1775 Roku, oraz Konſtytucya 1768 fol: 237. tit: = *Ordynacya Sądów Judicij Mixti* = w tych Punktach, które Traktatem 1775. odmienione zoſtaly; takowe więc Prawa wyraźne w ſobie przepiſy zawierające, opacznemu tłumaczeniu podlegać by niepowinny; ażeby jednak w odpowiedzi NASZEY okazaliſmy, iak równym wymiarem Sprawiedliwości z Radą Nieuſtaiającą opiekować ſię chcemy loſami Obywatelſkimi, bez dyſtynkcyi na różnicę wyznania, ninieyſzą na każdy Punkt dajemy Reſolucyą. *Co do pierwszego*, Subdelegaci iako prawnie ſą uſtanowionemi do kondeſcenſyjnych, exekucyjnych, y ziazdowych czynnoſci, za Dekretami wſzelakich Urzędów, tak ażeby *Rothd Judicium Caſtrenſium vel Terreſtrium* przyſięgali, (co równym ieſt) tę przyſięgę zaś wykonywali *in pleno Judicio*, czyli też *circa Acta*, biorąc *teſtimonia expletorum Juramentorum* (co legalnoſć urzędowania ich zabezpieczy) rzeczą ieſt z Prawa ſuſzną y powiną. *Co do drugiego*, gdy Prawo 1768. fol: 238. Regeſtra dla Dyſsydentów wyznacza; te w Ziemſtwach y Grodach być mają, oraz tydzień do ſądzienia Spraw wydzielony być powinien. *Względem którego tygodnia* zbyteczne ieſt domaganie ſię w przełożoney w Punkcie trzecim proźbie; gdy podług teyże Konſtytucyi 1768 Roku, wyraźnie przepiſały Stany zgromadzone, aby w Wielkim Xięſtwie Litewſkim nie przydając Sądowi czasu do ſądzienia, na Kadencyi iedney tylko w Roku, tak Ziemſkiey iako y Grodzkiey, tydzień ieden dla odwoływania Regeſtrow Dyſsydentſkich był zachowany; co nieprzeznacza tydzień ieden w każdej Kadencyi, lecz w któreykolwiek z tych, y Ziemſkiey y Grodzkiey ieden tydzień na Rok czaſowy. Ażeby zaś nie ſpełzał takowy tydzień, nayprzyzwoitſzym być ſię zdaie początkowy bardziey, a niżeli oſtatni, który takowy tydzień na Rekwizycyą Dyſsydentów, Urzędy tak Ziemſkie iak y Grodzkie wyznaczać będą. *Co do czwartego*, iż co do ſkrupułów względem ſpełzłych Kondeſcenſyi, te inniey ſą potrzebnemi, albowiem ſpodziewać ſię należy po ſprawiedliwey roſtropnoſci Urzędów, że na Stronach prawuiących ſię kar kontrawencyjnych nie przyſadzają, gdy ſpełnienia przyczyna dowiedziona będzie: że z zadysputowania Przyſięgi Subdelegatom naſtąpiła. *Co ſię zaś tycze piątego Punktu*, proźby względem Kadencyi w Sądach Zadwornych W. X. Lit: ta

gdy

gdy Traktatem 1775. Roku fol: 58. §. 3tio udeterminowaną została; szofy więc Miesiąc w każdej Kadencyi tychże Sądów Zadwornych do wołania Spraw Dyssydentkich jest onym wyznaczony, który (spodziewać się należy) że na teraźniejszą Kadencyą przez Wielmożnego Xcia Kanclerza Wielkiego W. X. Lit: obwieszczonym będzie. Aże jest żądane, od tychże podających Memoryał, obwieszczenie z Rady Uniwersałami; na takową więc ostatnią prozbę deklaruiemy: iż dosyć będzie gdy Rezolucya Nasza przez wyż rzezonych Obywatelów po Kancellaryach W. X. Litewskiego zaoblatowaną zostanie.

N^{ro}. 139.

DNIA 30. MIESIĄCA KWIETNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Stanisława.

Rezolwuiąc Memoryał U. Stanisława, swoim y niektórych Obywatelów Wyznania Dyssydentkiego, imieniem podany, w którym dwoiakię zawieraia się żądania: *Nayprzód:* aby do Sądów Afsefforskich Pisarz y Regent z Dyssydentów podług Traktatu 1768. Roku, byli wyznaczeni. *Powtórę:* aby przy Przewielebnym y Wielmożnym Kanclerzach Wielkich, Podkanclerze, iako Afsefforowie zasiadali, dla niebytności Afsefforów Katolików ku sprawowaniu Kompletu; My KROL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Co do pierwszego, iż co służyło *Judicio Mixto* Traktatem Seymu 1768. Roku względem Pisarzów y Regentów, których ustanowienie na ów czas zdawało się być potrzebne dla nowego a niebyłego *Dicasterium*, dziś po Traktacie pośledniejszym 1775. Roku fol: 59. § 3. mieysca mieć nie może, iuż z przyczyny zkasowanego *Judicium mixtum*, iuż z przywłaszczonego *Forum* dla spraw Dyssydentkich w Sądach Zadwornych oboyma Narodów; a zatym w Kadencyach prawem przepisanych na sprawy Dyssydentkie nie inny Pisarz y Regent być powinien, iak tenże, który y do innych spraw wszystkich prawami dawnemi jest wyznaczonym dla Sądów Zadwornych. Co do drugiego, iż zbytnia jest troskliwość y niewczesna względem Afsefforów, gdy ci podług Prawa naydować się zawsze będą; a gdyby nawet Afsefforowie dla iakich przyczyn nie ziechali; U. Stanisław bezprawney niezwyčajney y nieprzyzwoitey domaga się rzeczy, gdy WW. Podkanclerze równey powagi y prerogatywy z Kanclerzami, oraz tak iak oni, Prezesowie Sądów Zadwornych w nieprzytomności Kanclerzów nie mogą, ani powinni za Afsefforów zasiadać, a gdy przytomnemi są Sądów Zadwornym pod czas zasiadania Kanclerzów (co od ich dobrej woli dependuie) obu Pieczętárzów Decyzya, nie może być podług Prawa, iak za jedną kreskę brana.

G

*Resolucja
na Memoryał
U. Stanisława
z 30 kwietnia
1777 roku
dotycząca
organizacji
sędziowskiej
w sądach
dysydentkich
i wyznaczenia
pisarzy i regentów
z dysydentów
do sądów
afsefforskich
w 1768 roku
dotycząca
organizacji
sędziowskiej
w sądach
dysydentkich
i wyznaczenia
pisarzy i regentów
z dysydentów
do sądów
afsefforskich
w 1768 roku*

N^{ro.} 146.

DNIA 6. MIESIĄCA MAJA.

Rezolucya na Memoryał U. Ignacego.

*Wszystkie
Deputaci
Rzeczypospolitej
na Sejmie
w Warszawie
w dniu 6. Maja
1776. roku
w imieniu
Rzeczypospolitej*

Odpowiadając na Memoryał U. Ignacego zapytującego się, o wytłómaczenie Prawa 1726. y 1766. Roku, zabraniającego Deputatom pod czas Funkcyi nabywania Dobr, iako to: gdy Piotr nie będąc iezcze Deputatem zawarł Kontrakt arendowny z Pawłem, y Summę wyliczył; *insuper* pożyczyl inną Summę temuż Pawłowi pod obowiązkiem w Kontrakcie wyrażonym: iż iezeliby Paweł w Rok pożyczoney Summy nie oddał, tedy Dobra w posseſsyi arendowney Piotra będące, mają Kontraktem zastawnym temuż Piotrowi być puszczone. Nie dotrzymał Paweł Kondycyi na Terminie wyliczenia Summy, a przeto Kontrawencyą popelnił, *in subsequens* Piotr został obranym na Trybunał Główny Koronny Deputatem. Alabo Paweł Piotrowi oświadcza, iż chce wypelnić Kondycyą w wypuszczeniu mu Dobr swoich zastawą, kiedy jednak tenże Piotr zapytaie się Nas y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, czyli wyżey namienione Prawa nie będą mu inwalidować obiecywanego Kontraktu zastawnego? przeto My KROL za zdaniem teyże Rady deklaruiemy: iż gdy pomienione Prawa, a mianowicie 1726. Vol: VI. titulo = *Trybunał Główny Koronny* = fol: 420. wyraźnie mówi: „ ażeby Marszałkowie y Deputaci podczas Funkcyi swojej żadnych Dobr ani dziedzictwem, ani iakimkolwiek sposobem nie nabawali, ani kontraktowali *in ordine* do nabycia (oprócz arendy dla wygody swojej) *sub nullitate* takowych Transakcyi, które *pro cassabilibus* mieć chcemy „ więc iasność wyrazów zabraniająca wszelkich innych Kontraktów, oprócz arendownych, zawieranie Oso- bom na Funkcyi Deputackiey będącym, tłómaczeniu nie podpada; iednakże temuż Piotrowi w innych Subsellach wolność *agendi* o swą własność zatamowana przez Prawo nie iest,

N^{ro.} 147.

DNIA 6. MIESIĄCA MAJA.

Rezolucya na Memoryał U. Ludwika.

*Wszystkie
Deputaci
Rzeczypospolitej
na Sejmie
w Warszawie
w dniu 6. Maja
1776. roku
w imieniu
Rzeczypospolitej*

NA Memoryał U. Ludwika dopraszającego się o wytłómaczenie Prawa 1775. fol: 67. titulo = *Ustanowienie Prowizyi, y ubezpieczenie Kredytorów* = które w przypadku „ gdyby Debitor na Ter-

„ minie tym, którym się swojemu Kredytorowi oddać Prowizyą
 „ obowiązał, Prowizyi podług Dokumentu nie zapłacił, tedy *pro pæ-*
 „ *na* od uchybionego terminu, Prowizyą już nie po pięć, ale po
 „ siedm od sta swojemu Kredytorowi aż do zapłacenia Summy, pla-
 „ cić cię obligowany będzie. „ Jeżeli podług tych słów Prawa Debitor
 nie zapłaciwszy na oznaczonym Terminie po pięć od sta swojemu
 Kredytorowi, ma y tę roczną nie zapłaconą, po siedm zapłacić, czyli
 też dopiero *ab actu contraventionis* ta Prowizya po siedm od sta Pra-
 wem oznaczona, placona być ma? My KROL za zdaniem Rady &c.
 następujące czyniemy objaśnienie: iż wyżej wyrażone Prawo jasne-
 mi wyrazami determinuje: że dopiero *ab actu contraventionis* Prowizya
 po siedm od sta rachowana y przyśadzona być ma.

N^{ro}. 159

DNIA 13. MIESIĄCA MAIA.

Uniwersał do Obywatelów Koronnych y W. X. Lit:
 względem Juris Detractūs.

Wszem w obęc &c. do wiadomości podaiemy. Gdy NAS do-
 szło przełożenie z strony Najjaśniejszego Króla Imci Pruskiego
 przez notę Rezydenta tego u Naszego Dworu, o przestępowanie
 przez Obywatelów pogranicznych Królestwa Polskiego, wyrazów w
 Akcie osobnym Traktatu względem *Juris Detractūs* zawartych; A
 szczególnym jest Naszym uśłowaniem, aby między Państwami Na-
 szymi y Sąsiedzkiemi nieprzerwana zawsze kwitła harmonia y przy-
 jaźń; chcąc oraz oddalić wszelkie użalenia y nieukontentowania pod-
 danym Króla Imci Pruskiego przyczyny, w nadziei, że równa wza-
 iemność dla Państw Naszych y Obywatelów Rzeczypospolitey czy-
 niona będzie: uznaliśmy za Zdaniem Rady przy Boku Naszym
 Nieustającej rzeczą potrzebną, dla tym dokładniejszej wszystkim
 Obywatelom Rzeczypospolitey wiadomości, przez List Nasz tera-
 źniejszy Uniwersał ostrzedz onych o Artykule piątym osobnego Tra-
 ktatu z Królem Imcią Pruskim zawartego, iakoż ostrzegamy przez
 wypis słów Artykułu tego, to jest: „ Obywatele Oboyga Kraiu
 „ będą mogli po całej rozległości tychże *respective* Kraiów wolnie
 „ odbierać summy dane na zaciąg, wszystkie inne długi, dziedzi-
 „ ctwa y Sukcesy, tudzież pości bez obowiązku placenia iakiey
 „ od tego kwoty, z tym dokładem: iż to uwolnienie od placenia
 „ *Juris Detractūs*, nie będzie się daley rozciągało, iak do Lat sześciu
 „ od daty czasu, w którym używanie Prawa tego Stronom inte-
 „ resowanym będzie się zaczynało. „ Zalecamy przytym Obywa-
 telom Państw Naszych najsćcisleyse Artykułu wypisanego zachowa-
 nie, iżby żadney skargi w tey mierze nie zaciągali, y we wszelkich
 okolicznościach wzajemność sobie zupełną ziednali.

Gij

*Resolucja
 Sen. Jmci
 1777. w
 nowożytnym
 Kłose do
 w. Lat.
 1777. 10. 10.*

N^{ro}. 164.

DNIA 15. MIESIĄCA MAJA.

Rezolucya na Memoryał U. Marcellego.

3 Chęć
z przynajmniej
ze 4/5
nie wini
nie tuz
nie traci

Rezolwuiąc Memoryał U. Marcellego zapytującego się: Jeżeli Dekreta Trybunałskie w Sprawach Kommissyjnych Konstytucyą 1776. Roku fol: 37. tit: = *Deklaracya o Kommissyach y Remissach &c.* = odeślanych niewzruszonemi być mają? My KRÓL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: iż słowa Prawa służyć za Rezolucyą: że „jak raz zapadnie Dekret finalny, *ad comparitionem Partium ex senijs controversijs*, lub po iedney Kondemnacie, na drugim Terminie Kontumacyalny &c. ten już niewzruszony nigdy, y nigdzie zostanie. „

N^{ro}. 167.

DNIA 15. MIESIĄCA MAJA.

Rezolucya na Notę Trybunału Głównego N.

namia 4/5
Chęć
nie
Konfederacya
nie Trybu

Rezolwuiąc Notę od Trybunału Głównego N. podaną, My KRÓL za zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż gdy Konstytucya 1776. Roku fol: 37. w tytule swoim y w całym brzmieniu, szczególnie mówi tylko o Kommissyach y Remissach, przeto wątpliwść względem tych słów Prawa = *nie zważając na żadne przez Sejm lub Konfederacyę kogóżkolwiek krzywdzące ziednane Legalizacye* = żadna nie znajduje się, ponieważ przez Sejm y Konfederacyą Legalizacye nastąpione, podług tego Prawa izczegulnie tylko rozeznaniu Sądowemu Dekretów Kommissyjnych y Remissowych, nie zaś Konfederackich, podpadaia.

N^{ro}. 173.

DNIA 20. MIESIĄCA MAJA.

Rezolucya na Memoryał U. Leona.

namia 4/5
nie
Konfederacya
nie Trybu

Odpowiedaiąc na Memoryał U. Leona, iako na Sądach Woytów: kich N. do Sądzenia Sprawy Kryminalney Surrogata, który doprasza się rozwiązania wątpliwści, postępowania Sądowe tamującey, z przypadku

z przypadku takowego: Ze więzień o tyrańskie związanie, zamordowanie y utopienie w nocy człowieka oskarżony, a w Sądzie świadkami przekonany o to tylko, że pogróżki w tej mierze czynił, y że tej samej nocy w domu nie nocował, do kryminału zaś popełnionego nie przyznał się; My KROŁ za Zdaniem Rady &c. takową dajemy Rezolucyą: iż iako ułatwienie tej wątpliwości z rozeznania samego uczynku, podług dowodów, odwodów, y okoliczności do Sądu należy; tak spodziewa się Rada Nieustająca: że Sąd Woytowski N. zapatrzwszy się na Prawo 1776. Roku fol: 42. tit: = *Konwikcyje w sprawach kryminalnych* = które wyraźnie przepisuie, aby: „ Manifesta, in-
„ dicia, in recenti Crimine deprehensio, propria oris confessio, Inkwizycye,
„ niemniej inne dowody y odwody „ iedynie przekonywającemi były w sprawach kryminalnych, bez zażywania Konfessatów przez tortury; podług tegoż Prawa rodzaj występku z konwikcyi, jeżeli kryminalnym lub *femi-kryminalnym* jest, rozezna.

N^{ro.} 177.

DNIA 23. MIESIĄCA MAJA.

Rezolucya na Notę U. Hiacynta.

Odpowiadając na Notę U. Hiacynta zapytującego się *ex Munere Officii*, a to dopełniając Prawa 1776. Roku, titulo = *Objaśnienie ustanowienia Rady Nieustającej* = fol: 16. Jeżeli Prawo 1776. Roku, titulo = *Przyćpieszenie Sprawiedliwości* = nie tylko do spraw granicznych, lecz y do wszelkiej natury Kommissyjnych spraw Kommissarzom wyznaczonym za Dekretem wykonanie przysięgi nakazuje? Jeżeli niewykonanie przysięgi, Akt cały Kommissyjny niszczy, y nieprawnym czyni? Jeżeli nakoniec acz wykonana przysięga, lecz po wydanych pierwey niektórych Decyzjach, y nie Rotą właściwą Assessorom, może być za istotne Prawa dopeknienie rozumiana? Razem na wszystkie trzy zapytania My KROŁ za Zdaniem Rady &c. takową dajemy Rezolucyą: iż lubo Konstytucya 1766. Roku, tit: = *Przyćpieszenie Sprawiedliwości* = o Kommissyach mówi granicznych, aby na nie wyznaczeni Kommissarze (wyjąwszy Senatorów, Podkomorznych, y innych Sędziów już przyśięgłych) pierwszy raz na Kommissyi zasiadający, *praesentibus Partibus & Arbitris* Jurament wykonali, gdy iednak dla bezpieczeństwa Obywatelów sprawy mających, tudzież dla zagruntowania potrzebney wiary, którą mieć strony w Sędziach powinny, wielo Prawami nakazana jest przysięga tymże Sędziom; więc każdy Sąd Kommissyjny z Sądow Zadwornych Naszych Referendarskich, choćby nie w sprawie granicznej, byle z mocą Sądową wyznaczony, póty prawny być nie może, póki Kommissarze do niego wyznaczeni Rotą Assessorów sposobem w tymże Prawie

*Przepis
do Przy-
ciszenia
Znaczenia
w Sprawach*

H

1766. Roku opisanym, y przed zaczęciem Sądu, przysięgi nie wykonają. Co się nie ma ściągać do Dekretów na Kommissyach już wypadłych, tylko do spraw przyszłych, gdyż Rada Nieustająca nie mająca mocy Sądowej, wdawać się nie może w approbacyą lub reprobacyą Dekretów.

N^{ro.} 184.

DNIA 27. MIESIĄCA M A J A.

*Uniwersał do Obywatelów nad Kordonem Rossyjskim
Dobra swoje y Lasy mających.*

*sat. Lale
Sawama
na Stopy
granice*

W Szem w obec, y każdemu z osobna Obywatelom Rzeczypospolitey y Królestwa Naszego Dobra dziedziczne, lub zastawne, lub arendowne posiadającym, do których to ściągać się może, przy ofiarowaniu Łaski Naszey Królewskiej wiadomo czyniemy tym Listem Uniwersałem, za Zdaniem Rady Śc. wychodzącym; Jako po nastąpionym rozgraniczeniu Państw Naszych, y Rzeczypospolitey od Państw Dworu Petersburskiego, została nieodbita potrzeba dla bezpieczeństwa y całości tychże Państw Naszych, żeby granice Nasze słupami herbownemi na wzor słupów rzeczzonego Dworu, zaraz na początku wiosny oznaczone były; do tego oznaczenia U. Karola Sierakowskiego Kapitańa w Korpusie Kadetów, iednego z tych Indzynierów, którzy przy rozgraniczeniu znajdowali się, wyznaczyć umyśliliśmy, iakoż y wyznaczamy, któremu przyzwoita y proporcjonalna Komenda Woyskowa, do pomocy y wykonywania tego dzieła, przydana będzie. Obywatelów zaś na tym pograniczeniu *quocunque titulo* Dobra posiadających, bory y poddaństwo swoje mających, nie tylko przez wzgląd na niedostatek Skarbu publicznego, ale też y przez baczność, z jaką trudnością, zmuszą, przychodzićby musiała na swoje miejsca przysposabianie podług potrzeby drzewa, y obrabianie iego na słupy do oznaczenia granic przydatne, obligować umyśliliśmy, iakoż obligujemy, y miłością Dobra powszechnego obowiązujemy, żeby każdy na swoim gruncie, przez który, lub naprzeciwko którego te granice oznaczać przyidzie, drzewa proporcjonalnie przysposobiwszy, oneż na słupy podług miary y w liczbie, iaka *ad Marginem* (a) tego Listu Uniwersału wypisana jest, obrobić y na miejsce także wypisane, iak tylko o zbliżaniu się U. Indzyniera Naszego na grunt swój wiadomość odbiorą, rozwozić kazali, y robotnika z narzędziami do roboty potrzebnymi dodali. Ze zaś nie wszystkie Dobra mają swoje bory, Possessorom Dobr Królewskich z borami, zalecamy, a po Dziedzicach żądamy: żeby z tychże borów Sądom onych nie mającym, a na wzmiankowaną przyługę potrze-

buiącym, wyprowadzić nie bronili. Rekwirujemy oraz UU. Podkomorznych pogranicznych *respectivè* Woiewodztw: aby przy oznaczeniu słupami granic znaydowali się. Od powolności w tej mierze y podług wyższej informacyi spodziewaney od Obywatelów Rzeczypospolitey mającey bydź pokazaney niech się nie odstręcza delikatne strzeżenie wolności Obywatelskiej; bo chociaż to oznaczenie granic, w publiczney pewności granic zawiera, y każdego Obywatela z obcym Sąsiadem granicę, y wzajemnie oznaczenie przez każdego swoiey granicy całego Kraiu staie się oznaczeniem, a tak iest dla każdego *ad pręmissa* obowiązkiem z własnego interesu wynikającym; z tym wszystkim My KROL z Radą Naszą nie iako z powinności, ale iako usługi dla Dobra publicznego tych to przyśposobienia, obrobienia, dodania drzewa na słupy do ograniczenia Kraiu y robotnika, od wzmiankowanych Obywatelów rekwirujemy, do niey każdego zachęcamy, y wdzięczność Naszą Królewską każdemu za to w okazach przyzwoitych obiecujemy. A ten List Uniwersał Nasz po Grodach w pograniczu, o które rzecz, leżących oblatować, y dla prędzey wiadomości o nim każdego Obywatela, przez Parafie przesłać (co staraniem Zwierzchności Duchowney bydź ma) rozkazaliśmy.

N^{ro.} 188.

D N I A 27. M I E S I Ą C A M A J A.

Rezolucya na Memoryały U. Tomasza y U. Jozefa.

Odpowiedaiąc na Memoryały: *Pierwszy* U. Tomasza żądaiącego wytłómaczenia wątpliwości swoiey, o wyrazach niektórych Uniwersału Naszego za Zdaniem Rady na dniu 10. Miesiąca Stycznia w Roku bieżącym do Obywatelów nad Kordonem Austryackim, Dobra swoje y Lasy mających wydanego; *Drugi* U. Jozefa żalącego się na Urodzoną N. o wdzieranie się w Łąki, y Lasy iemu należec mające; My KROL za Zdaniem Rady *Śc. nayprzód* dla objaśnienia wątpliwości U. Tomasza następującym sposobem myśl rzeczonego Uniwersału tłómaczemy: „Iż gdy w słowach to oznaczenie granic, w publiczney pewności granic, zawiera, y każdego Obywatela z obcym „Sąsiadem granicę, y wzajemne oznaczenie przez każdego swoiey „granicy, całego Kraiu staie się oznaczeniem „ chciał tenże Uniwersał obwieścić Obywatelów nad granicami, Posiessye swoje, mających, ażeby w generalney Kraiu granicy, mogąc mieć swoiey własney Posiessyi ograniczenie, od publiczney usługi nie usuwali się; więc nie ma się rozumieć, ażeby Kordon przerzynaiący własny grunt partykularnego, odbierał onemu Prawo własności, y posiadania gruntu, Duktem Państwa dzielącym zagranicznego; zwłaszcza gdy Traktat

H ij

*Opisano
uniwersał
względem
kordonu
znajdującego
się między
Kordem
Kraju*

tem 1773. Roku, między Polką a Austryą wzajemne Obywatelstwo jest zachowane y ostrzeżone. *Memoryał* zaś U. Jozefa ma być komunikowany Urodzoney N. przez List W. Prezesa Departamentu Sprawiedliwości, z ostrzeżeniem: aby iak nayrychley odpowiedź dana była, na iakim fundamencie Prawności tych pretenduje Łąk y Łasów, które swoją własnością być twierdzi U. Jozef.

No. 192.

DNIA 27. MIESIĄCA MAJA.

Rezolucya na Memoryał U. D.

Odpowiadając na Memoryał Urodzonego D. żądającego Listu do Ziemstwa N. zalecającego, aby też Ziemstwo lubo ielsez nieprzy sięgłe, mogło pomimo ustanowioney Kadencyi Sądom Ziemskim N. Kadencyą Sądom swoim złożyć, a to na fundamencie Konstytucyi 1667. Roku, Vol: IV. fol: 927. tit: = *Sądy Ziemskie* = My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ponieważ późniejszy Prawa, a mianowicie 1768. Roku, fol: 218. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = przepisały wyraźnie tak Ziemstwom, iako y Grodom, aby Kadencye swoje *omnino* w sądzeniu zachowywały, *jub amissione Officii*, oraz Kadencye Ziemskie tak, iak w Prawach są opisane, odmienione nie były, nie limitując ich, ani prorogując; więc na fundamencie tegoż Prawa przyśięgli Sędziowie, a tym bardziey nie przyśięgli, Kadencyi Prawem oznaczonych odmieniać nie powinni, y do takowych Kadencyi odmian Rada Nieustająca przykładać się nie może przez Listy zalecające.

N^{ro.} 196.

DNIA 30. MIESIĄCA MAJA.

. Rezolucya na Memoryal U. Alexandra.

Odpowiedziąc na zapytanie U. Alexandra, z mocy Plenipotencyi sobie danych uczynione, przez Memoryał do Nas, y Rady &c. podany, zaniezione: Jeżeli zaczęty Proceśs przed Prawem 1776. Roku, fol: 18. titulo = *Powinności, y władza Departamentów, w Radzie przy Boku Naszym Nieustającej &c.* = §. 4, a po nastąpionym Prawie tymże zakończony, dostatecznym jest przekonaniem strony, y czyli potrzebny Dekret Trybunałski *Executionis*, lub nie? My KROŁ za Zdaniem

teyże Rady &c. deklaruiemy: że gdy cytowane Prawo 1776. Roku przepisu wyraźnie: iż Departament Woysk oboysza Narodów, postępować ma w Exekucyi Dekretów wszystkich Juryzdykcji, podług reguł Konstytucyi 1768. Roku, fol: 247. tit: = *Exekucya Dekretów* = z uchyleniem co do tego Punktu Prawa Seymu tegoż przeciwnego, titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = Konstytucya zaś Roku 1768. pod tytułem wyż namienionym, następujące ma w sobie wyrazy: że „Starostowie Grodowi lub ich Urzędy w Koronie, powinni być „dą wszystkich Juryzdykcji Kraiowych Dekreta, podług Praw Exe- „kucyi podpadać exekwować, rekwirując od Kommissyi Woy- „skowej przez List, y Manifest urzędownie uczyniony, *de impedita „executione*, aby im do takowego Aktu dodała Ludzi, „ więc podług myśli tychże Praw, chociażby zaczęty przed Prawem 1776. Roku, a potym skończony Proceśs każdy, byleby podług Prawa dostatecznie był przewidziany, bez Dekretu *Executionis* Trybunałskiego, może być exekwowanym. *Co się zaś tyczy powtornego zapytania: czy- „li, gdy Dekret finalney Decyzji, przez stronę zwłoki chcącą zaap- „pellowany będzie, a po niedopuszczoney przez Sąd appellacyi, y po nastąpioney post rem iudicatam iedney kondemnacie jest dostate- „cznie, lub nie, przewidziany Proceśs? takową dajemy Rezolucyą: „iż Prawo 1768. Roku fol: 200. tit: = Złączenie Trybunału Koronnego = „iasny w tey mierze ma przepis, podług którego chociażby była „Appellacya założona, gdy niedopuszczona, Proceśs jest dostateczny.*

N^{ro.} 198.

DNIA 30. MIESIĄCA MAIA.

*Rezolucya na Memoryał UU. Agnieszki y Jozefa,
oraz na odpowiedź nań U. Stanisława.*

Rezolwuiąc Memoryał UU. Agnieszki Wdowy y Jozefa, tudzież odpowiedź nań U. Stanisława do Nas y Rady &c. podane; MY KROL za Zdaniem teyże Rady deklaruiemy: Iż gdy zażalenia UU. Agnieszki y Jozefa ściągają się do Prawa ostatniego Seymu 1776. Roku fol: 34. tit: = *Ordynacya Sądow Seymowych* = §. 2. Art: V. w słowach: „Gdyby kto mocy, y protekcji zagranicznej na po- „gnębienie Obywatela zaciągał; „przeto na prozbę tychże za poprzedzoną podług Prawa Rady Nieustającej *per secreta vota* Decyzją, Sprawę tę w Sądach Seymowych sądzoną mieć chcemy. Ze zaś Sąd Ziemski N. w Dekrecie swoim nieprzyzwoicie zachowawszy termin, odesłał do Sądow Seymowych Strony: UU. Agnieszkę, Jozefa, y Stanisława; zaczym ma być ostrzeżonym przez List W. Prezydującego w Departamencie Sprawiedliwości Rady Naszey, aby w przypadku Spraw Sądowi Seymowemu przyzwoitych, które *ad mentem* prawa powyżey cytowanego, Articulo VI. z uznania

I

*Rezolucya
na Memoryał
UU. Agnieszki
y Jozefa
oraz na odpowiedź
nań U. Stanisława*

tamey tylko Rady Nieustaiącey następować powinny, sam *propria autoritate* Remiss nie czynił *cum conservatione Terminorum*, ale w podobnym razie, rzekłszy: *non subesse Foro*; tam strony odesłał, gdzie im z Prawa należy żądać, y dopraszać się Sądu Seymowego, bez konserwacyi Terminu. Dla czego y ta sama Remissa, y konserwacya Terminu, w Sądach Seymowych Stronom służyć nie może.

N^{ro.} 199.

DNIA 30. MIESIĄCA MAIA.

*Rezolucya na Kwestye Departamentu Woyskowego wzglę-
dem przypadkow dodawania pomocy Woyskowej.*

Odpowiadając na zapytania Juryzdykcyi w Departamencie Woyskowym: *Primo*, iak sobie ma postąpić w przypadkach stopniow konwikcyi podług Przepisu Praw pomocy Woyskowej potrzebujących? *Secundo*, co się ma rozumieć przez Exekucyą Dekretow wszystkich Juryzdykcyi, czyli tylko naywyższych Instancyi, czyli y niższych Dekreta Exekwowane być powinny? *Tertio*, iezeli potrzebna iest iustyfikacya Procesu, y Dekret przynaymniey ieden *Executionis* Naywyższych Magistratur? *Quarto*, iezeli Juryzdykcyę *primae Instancie* mogą Justyfikacyą Procesu czynić przez właściwe Dekreta *Executionis*? Na te więc wszystkie Zapytania MY KROL za Zdaniem Rady &c. ninieyszą daimy Rezolucyą: Iż gdy stopnie dostateczney konwikcyi iasnie są opisane, aby dwie Kondemnaty w którymkolwiek Sądzie lub Urzędzie otrzymane w Sprawach o zapłacenie Summ z Prowizyami, według Konstytucyi 1775. Roku tit: = *Ustanowienie Prowizyi* = fol: 67. A zaś podług Konstytucyi 1768. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 200. w innych wszystkich Sprawach, oprócz wyż namienionych, trzy Kondemnaty, *in Re iudicata* iedna Kondemnata, a *in causis Expulsionum* bądź gdyby *post Decretum agniti Regestri* strona od Komparycyi odstępowala, bądź w Sądzie nie stawila się y wzdać się dopuścila, iedna Kondemnata z tegoż Regestru *Expulsionum*, *pro plenaria Conuictione*, bez Dekretu *Executionis*, który ostatnim Prawem 1776. Roku, tit: = *Powinności y władza Departamentow* = sub *Articulo* = *Departament Woyskowy* = fol: 18. §. 4to, co dawnieyszym Trybunałom zostawione było w wydawaniu Dekretow *Executionis*, za zniesieniem potrzeby takowych, y wytknięciem Konstytucyi 1768. Roku tit: = *Exekucya Dekretow* = fol: 247. wyraźnie iest przepisany, ażeby: „ Starostowie „ Grodowi lub ich Urzędy w Koronie, a Urzędy Ziemskie, tudzież „ Starostowie Grodowi, lub ich Urzędy w Wielkim Xięstwie Litew: „ wszystkich Juryzdykcyi Kraiowych Dekreta, podług Praw Exekucyi podpadające, exekwowali, a w przypadku oppozycyi re-

„ kwirowali Pomocy Woyzkowey przez List y Manifest urzędo-
 „ wnie uczyniony *de impedita executione*. „ za którym Listem y Ma-
 nifestem, toż Prawo przepisuje, aby dodana była Pomoc Woykowa
 bez żadney zwłoki; Przeto Departament Woyzkowy zostawiając
 Urzędowi podług Prawa exekwować Procesa (względem których
 jeżeli bezprawnie y podstępnie postępują, odpowiadać w wyższych Są-
 dach obligowani są) sam nie wchodząc w poznanie Procesow, Pra-
 wo sobie wyraźnie wytknięte tit: = *Exekucya Dekretow* = fol: 247.
ad literam dopełniać będzie. Gdy zaś wątpliwość zachodzi o Dekre-
 tach *primarum Instantiarum in Re judicata*, w których założona Appel-
 lacya, nie jest przez Sąd dopuszczona, czyli po takowym Dekrecie
 jedna nastąpiona Kondemnata *pro sufficienti convictione* służyć ma? de-
 klarujemy: że Prawo 1768, takowych Dekretow szczególnym wa-
 runkiem nie excypuje.

N^{ro}. 210.

D N I A 13. M I E S I Ą C A C Z E R W C A.

Rezolucya na Memoryał Imieniem W. Ludwika podany.

Rezolwując Memoryał Imieniem W. Ludwika podany, w któ-
 rym po założoney Appellacyi do Trybunału dla skasowania tamże
 Dekretu Grodu N. wytlómaczenia Prawa o Suspensjach doprasza się;
 MY KKOL za Zdaniem Rady &c deklarujemy: iż gdy W. Ludwik
 zaappellował Dekret Grodu N. który iakoby miał wskazać W. Lu-
 dwika nagrzywny za niesłuszne wyrabianie Suspensy, lubo ią *proprio motu*
 sam rzeczony Sąd był uznał; spodziewać się więc należy: że Trybunał
 Koronny przyzwoitą wymierzy Sprawiedliwość podług Prawa,
 które dosyć w swoich wyrazach jest iasne, ażeby nie inaczej Sena-
 tor Suspensy żądał, w Sprawach swoich, iako gdy aktualnie na
 Seymie jest przytomny, a Sąd nie inaczej też Suspensę uznawał, aż
 za prozbą strony, która wtedy grzywnami karana być powinna,
 według Prawa, gdy niesłusznie *pro elusione* Sprawiedliwości teyże
 Suspensy domaga się.

*Rezolucya
za brania
Karar 2m
z mezo
ly napier*

N^{ro}. 213.

D N I A 13. M I E S I Ą C A C Z E R W C A

Rezolucya na Rapport Ziemstwa D.

Obiaśniając trudność w Raporcie Sądu Ziemskiego D. wyra-
 żoną: Jeżeli w nieprzytomności U. Podśędka tegoż Ziemstwa (któ-
 1 ij

*Rezolucya
om obranu
delegata
denya Zar
gizgo Dnia
ury, nim a*

N^{ro}. 224.

DNIA 20. MIESIĄCA CZERWCA.

Uniwersał do Obywatelów w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litewskim Przewozy na Rzekach granicznych mających,

W Szem w obec Śc. mianowicie Obywatelom y poddanym Państw Naszych y Rzeczypospolitey w Koronie y w Wielkim Xięstwie Litewskim, Przewozy na Rzekach granicznych mającym, przy ofiarowaniu Łaski Naszey KROLEWSKIEY wiadomo czyniemy: Ze iako to się nie zgadza z bacnością na całość y spokojność granic Naszych, żeby Przewozy na Rzekach, które są granicą Państw Naszych od Państw Sąsiedzkich, do Obywatelów y Poddanych Rzeczypospolitey należące, Guberniis Potencyi Sąsiedzkich, albo też ich Poddanym, w arendę puszczane były; tak iest Naszą powinnością ostrzegać wszystkich, y każdego z osobna tych to Obywatelów y Poddanych Naszych: żeby pod żadnym pretekstem w Kontrakty o swoje Przewozy z obcemi Ludźmi nie wchodzili, y onych tymże obcym Ludziom, gdyby też na naykrótszy czas, w posessyą nie dawali; a jeżeli iest, kto ten błąd już popełnił, żeby go zatrzyć przez rzucenie się z Kontraktu, iako nierozważnie y przeciwko Dobru powszechnemu zawartego, starał się. Gdy zaś spodziewać się powinniśmy: że temu ostrzeżeniu iako od Naywyższej Władzy Kraiowej wychodzącemu, każdy posłuszny być zechce, upewnić y o tym każdego należy: że inaczej czyniący, będą za nieposłuszeństwo przed Stanami Rzeczypospolitey w odpowiedzi

*Uniwersał
do Obywatelów
w Koronie
y w Wielkim
Xięstwie
Litewskim
Przewozy
na Rzekach
granicznych
mających*

N^{ro}. 228.

DNIA 24. MIESIĄCA CZERWCA.

Rezolucya na Memoryał W. Jozefa.

O Dpowiedając na Memoryał W. Jozefa dopraszającego się Nas y Rady Śc. aby U. Z. Komornik, Kondescensyą graniczną już poczętą, a z Limity na dniu dziewiątym Miesiāca Lipca w Roku terażniejszym przypadającą kontynuował, bez względu na to: iż po postąpieniu U. Podkomorzego N. na Kasztelanią, zdaie się iego Urzędowanie ustawać; MY KROL za Zdaniem Rady Śc. deklarujemy: że po zeyściu lub postąpieniu każdego Podkomorzego, Urzędowanie Komornika ustawać powinno.

*Rezolucya
na Memoryał
W. Jozefa*

K

N^{ro}. 231.

DNIA 24. MIESIĄCA CZERWCA.

Rezolucya na Rapport Sądowy Urzędu Grodzkiego K.

Odpowiadając na Rapport Sądowy Dnia 25. Kwietnia Roku bieżącego w Księgach Grodu K. oblatowany, w którym Urząd Grodzki K. żąda rozwiązania w przypadkach wątpliwości niżej wyrażonych: *Pierwsza &c.* (a) *Druga*, ponieważ Konstytucya 1768 Roku, sprawy w niższych Subsellach niedrabowane, Trybunałom sądzić zakazuje; czyli nie można Spraw Kredytorskich z Grodu do Ziemstwa *pro constituenda potioritate* odsyłać? *Trzecia*, gdy Dłużnicy w sprawach *liquidi debiti* chroniąc się *à Judicato* w Grodzie, dla zyskania *obstante cognitione* Remissy, Manifesta *contra Jura petendi* opposują; czyli nie można Grodom pozwolić, władzy *cognitionis* w Sprawach dziesięciu tysięcy złotych nie przenoszących, zwłaszcza gdy Prawo 1768. Roku, Transakcye legalnie nastąpione utwierdzając, w przypadku onych odwołania wszelkiey kognicyi zabrania? *Czwarta*, gdy strona Prawem konwinkująca częstokroć tak wiele grzywien in *Sublationem* Processu należących nie zyskuje, ażeby prawne koszta miała nadgrodzona; czyli nie można, żeby po nastąpieney konwikcyi, gdy *convictus ignorantiam Processus* nie zaprzyliże, strona konwinkująca Regestr prawnych kosztów zaprzyliżęła, y powrocenia onych *à Convicto* dopominała się? *Piąta*, gdy na terminie po Dekrecie *Dilationis*, *Inquisitionis*, strona nie mając legalnych excepcyi, świadków podpisać, interrogatoria odpisać nie zechce, y przez to dowód Inkwizycyi obu stronnych zatrudnia; Urząd zaś Grodzki K. wynajduie sposob do zabieżenia zwłokom takowy: ażeby Strona Dekretowi *Dilationis* *Inquisitionis*, Kontrawencyą czyniąca, nieodwłocznie publikowana była, potym durantibus *Judiciis*, Inkwizycye in *contumaciam* oney, drugiey stronie wyprowadzać wolno było, nie czekając dalszych konwikcyi przed tym w takowym przypadku zażywanych; czyli ten sposob znajduie approbatę? *Szosta*, żąda tłumaczenia Uniwersału dnia 14. Lutego Roku bieżącego o Sądowych Rapportach wyszłego, mieniąc być wielką trudnością, ażeby w tychże Rapportach wprowadzenia, Konkluzye, y Decyzye Spraw, na pisnie przesyłane były; MY KROL za Zdaniem Rady &c. dopiero wymienione wątpliwości w następujący rezolwuiemy sposob: Co do pierwszej &c. Co do drugiej: Dla tego Sprawy

(a) Ta wątpliwość, ani Rezolucya Rady na nią, tu się nie wypisuią, ponieważ Konstytucya 1778. Roku titulo = *Warunek dla Korony y W. X. Litewskiego* = fol. 7. §. 4to w te słowa: Gdyby więcej Pozwanych do iedney „Sprawy należących było, tedy Konwikcya ich & Bonorum responsioni „subjectionum, podług Praw dawnych mieć chcemy, y Rezolucyą w tey „mierze zapadłą uchylamy. „, też Rezolucyą uchylita.

Potioritatis Prawa Trybunałom *constituere* nakazały: że częstokroć Dłużnicy w różnych Ziemiach y Woiewodztwach miewają Dobra Prawami Kredytorów obciążone, więc nie mogą Ziemstwa przez *Remissę* z Grodu Spraw *Potioritatis* stanowiąć, które *extra Jurisdictionem* onych rozciągają się, y Trybunałom są polecone. Z tey przyczyny y Prawo 1768. Roku, Sprawy *in minoribus Subsellis* niedrabowane Trybunałom sądzić zakazujące, o tych tylko Sprawach ma się rozumieć, które innemi Prawami nie są wyraźnie Trybunałom do rozstrzygnięcia polecone. Co do trzeciej: Kiedy Prawa *in cognitionem Jurium petendi* Urzędowi Grodzkiemu wdawać się zakazały, więc w porządku onych zachowania, takowe Sprawy *ad Forum competens* odsyłać należy: gdyż Prawo 1768. ważność Tranzakcyi utwierdzające mieć chce, ażeby tylko legalne Tranzakcyje, *etiam obstante Reclamatione*, kognicyi nie podlegały, przez co kognicya (czy legalnie lub nie legalnie nastąpiona Tranzakcyja) nie jest zniesiona, a ta wyraźnie Grodom zakazana, wyjąwszy Sprawy *minoris importantiae*, w których kognicya Prawami jest Grodom pozwolona. Co do czwartej: Kiedy strona konwinkująca na stronie skonwinkowanej mocną *Exekucyą* w zyskach y przeżytkach otrzymuje, ma swoją dostateczną z Prawa satysfakcyą; przeto bez poprzedzającego Dekretu prawnych kosztów moderacya y zaprzyśiężenie, iako legalnego Terminu nie mające, ważne być nie może, ale windykacya onych zwykłą drogą popierana być powinna. Co do piątej: Gdy na terminie z Dekretu *Dilationis Inquisitionis* strona nie mająca legalnych przeciwko świadkom *excepcyi*, albo po odcięciu nie legalnych, *Interrogatoria* odpisać, komunikować, świadków podpisać, swoich wprowadzać, y iakimkolwiek nieprawnym *pretextem* Inkwizycyami dowodzić, lub odwodzić nie zechce, w ten czas *ipso facto* jest *contravenio peremptoria*; przeto podług Praw w Sprawach uczynkowych, lub kryminalnych konwikcyą skracających, nieodwłocznie y bez publikaty, Inkwizycyie *in contumaciam Renitentis* wyprowadzać, y daley prawnie postępować należy; Co się ma rozumieć tylko o Sprawach uczynkowych y kryminalnych; w Sprawach zaś, cywilnych, Urzędowi Grodzkiemu właściwych, gdy się trafią potrzebne Inkwizycyie, w ten czas, bez dostateczney konwikcyi *Renitentis*, *in contumaciam* onego Inkwizycyiego wyprowadzać nie można. Dla tego Sąd Grodzki K. wynayduje: że po kontrawencyi Dekretowi *Dilationis, Inquisitionis*, publikata jest potrzebna, po której nastąpionej nie *durantibus Judiciis*, ale na przyszłej Kadencyi Inkwizycyie *in contumaciam Contravenientis & Publicati* wywodzone być powinny. Co do szóstej: Ponieważ przez Uniwersał Nasz za Zdaniem Rady &c. na dniu 14. Miesiąca Lutego, Roku bieżącego 1777. wydany, żądamy o czynnościach Sądowych wiadomości, bez mianowania Osob y rzeczy; same onego wyrazy deklarują: że się nie wymaga przesyłanie na piśmie Indukt Konkluzyi y Decyzyi Sądowych, szczerzynie tylko, iakowego rodzaju, y w iakim stopniu Sprawy bywają ekspedyowane, wiadomości rekwirujemy; przeto nie widzimy potrzeby tłómaczenia w tey mierze dopiero wzmiankowanego Uniwersału, z którego przepisami, y niniejszy Rapport Urzędu Grodzkiego *conformiter* zgadza się.

K i j

Jurum etiam & Manifestationis, wdawać się nie kazala: Konfytutuya zaś 1775. Roku, fol: 67. titulo = *Ustanowienie Prowizyi, y ubezpieczenie Kredytorów* = o oddanie *Summ* zapozwanych, *uti in simplici injuria* bez żadney Dylacyi *precisa Appellatione* Grodom iadzić kaze; Gdy więc kto kogo w takim przypadku zapozwie, a *Debitor* unikając iatysfakcyi, Manifestem Kognicyą w tey mierze zaimplikuie, Grod czyli na fundamencie Konfytutuyi 1768. Roku, sprawę do Ziemstwa ma odlyść, czyli mocą Konfytutuyi 1775. Roku, *uti in simplici injuria* iadzić? Trzeciej &c. (b) Czwartey: Uniwersał kaze Rapporta w Grodzie oblatować, y Ekstraktem przesyłać: a że ta Oblata będzie wiadoma; więc przypadek do rozwiązania posłany, mógłby być wiadomy. My KROL za Zdaniem Rady &c. na każdą w szczególności trudność, ninieyszą dajemy Rezolucyą: Na pierwszą: Uniwersał do wszelkich obojga Narodów Juryzdykcyi Sądowych, na dniu 14. Miesiaca Lutego w Roku terażnieyszym wydany, nie mógł mieć w sobie szczególnych y osobnych dla każdej Juryzdykcyi przepisów, ale z tych każda Juryzdykcyja Sądowa, to do wypełnienia obowiązków swoich brać powinna, co z instytucyą oney podług Prawa zgadza się. Na Drugą: Prawa Grodom *in cognitionem Jurum* wdawać się zakazujące, nie są osłabione przez Konfytutuyą 1775. Roku, titulo = *Ustanowienie Prowizyi y ubezpieczenie Kredytorów* = które mają się rozumieć: że Sprawy *simplicis injuria*, zakazaney Grodom kognicyi w sobie nie mające, bez żadney Dylacyi *precisa Appellatione & non obstante gravamine*, finalnie decydowane być mają. A przeto Urząd Grodzki W. Prawa 1768go dopełni, a Konfytutuyi 1775. nie sprzeciwi się, gdy takowe Sprawy *interveniente cognitione Juris, ad Forum competentis* odsyłać będzie. Ażeby jednak rzeczony 1775. Roku Prawo, zamierzzone sprawiedliwości przynosiło skutki, gdyby kto opponował Manifest, w którymby dostateczna oskarżenia *Juris petendi* nie znajdowała się przyczyna, tylko wyrazy obojętne od samey zwłoki sprawiedliwości wyszukane, a przez to samo *cognitionem Juris* niestanowiące, w ten czas Urząd Grodzki *non obstante tali Manifestatione* z mocy wyrażonego Prawa finalnie iadzić może. Na trzecią: Jeżeli w przoddy przed Prawem zastawnym Possessora, Kredytor konwinkował Dziedzicą, Proces iego jest dostateczny y legalny. Na czwartą: Ażeby podług Uniwersału Sądowe Rapporta oblatowane, y Ekstraktem przesyłane były, y przypadek sekretu potrzebujący, tego obowiązku nie zatrudnił; Urząd Grodzki W. na wzor innych Juryzdykcyi rozwiązania zachodzących wątpliwości osobnym Memoryalem od Nas KROLA y Rady żądać będzie.

(b) Trzeciej trudności ani Rezolucyi na nią Rady tu się nie wypisuje, ponieważ Konfytutuya 1778. Roku tit: = *Wamunek dla Korony y W. X. Lit: =* fol: 7. §. 2. w te słowa: „Konfytutuye 1726. y 1776. *de Potioritatibus*, y o Warunkach Possessorow zastawnych jasno stanowiące nienaruszone mieć chcemy. Rezolucye Rady przeciwnie *hoc in Puncto* uchyla. my „Rezolucyą Rady uchylita.

N^{ro.} 280.

DNIA 1. MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya do Komisysyi Skarbowych Oboysza Narodow.

Rezolucya do Komisysyi Skarbowych Oboysza Narodow.
Kupcy sukna Kraiowu na
cztery Dostaw

GDy Nam y Radzie przy Boku Naszym Nieustajacey przelożono iest: że Obywatele obrawszy sobie Mundury Woiewodzkie, Prawem ostatniego Seymu pozwolone, w rozmaitych kolorach sukna, nie znajduią onegoż po Miastach z Fabryk Kraiowych w tey wielości, ile potrzebować mogą w kolorach wybranych; My KROL za Zdaniem Rady &c. uznaliśmy rzeczą potrzebną, zalecić Komisysyom Skarbowym oboysza Narodow, iakoż zalecamy, aby przez Uniwersały do Miast Królewskich, Ziemskich, y Duchownych, obwieścili Fabrykantów y Kupeczających o Prawie Seymu ostatniego Mundury Woiewodzkie z sukna Kraiowego ustanawiać deklarującym; ostrzegając oraz, żeby sobie przewidowali sukna Kraiowe w potrzebney wielości, iakie Obywatele Woiewodztw *respective* na Mundury obrali; do Uniwersału takowego iednak Projekt od Komisysyi Skarbowey Koronney ma Nam y Radzie przy Boku Naszym Nieustajacey wprzód być komunikowany, nim ogłoszony będzie.

N^{ro}. 291.

Sub litera A.

DNIA 8. MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya na Rapport Sądowy Ziemstwa O.

Odpowiadając na Rapport Sądowy Ziemstwa O., w którym toż NAM y Radzie przy Boku Naszym Nieustającej donosi; *Anay-przod*: że jednemu z Urzędników Ziemstwa O. nowo obranemu, przy otwarciu Ksiąg Ziemskich przysięgę, a podczas kadencji zasiadanie do Sądów tamowano, kondemnata bez przypozwu z Regestru *Pœnialium*, z propozycji, za jedną Luitę otrzymaną. Sąd Ziemski O. z przyczyn: że tenże Urzędnik (chociaż mu była na Seymiku *Electio* nis ta kondemnata zarzucana) jest Przywilejem na Urząd Pifarstwa Ziemskiego zaszczycony; że zarzucający kondemnate, ofiarowaney sobie nie chciał przyjąć satysfakcyi, do przysięgi na Urząd był dopuszczony; niemniej za poprzedzającą tegoż Ziemstwa Sądową Deklaracją, że tey kondemnaty zarzut szkodzić nie ma, do sądzienia Kadencji zasiadał. *Powtóre*: że lubo w czasie podług Prawa Ksiąg Ziemskich otwarcie nastąpiło, jednakże Obywatele po długim nie sądzeniu się Ziemstwa, nie wszyscy pewną wiadomość mieć mogli, y nie wiele Relacji Pozwów było; więc dla przyspieszenia sprawiedliwości na żądania samychże Obywatelów Sąd Ziemski O. dyspensując się od Prawa 1670. Termin Relacji Pozwów dwuniedzielny, przed kadencją, oznaczającego, przez swoją Sądową Deklaracją dwa dni przed Kadencją na Relację Pozwów wyznaczył. *Potrzenie*: tenże Sąd doprasza się wyznaczenia czasu przed Limitą Sądów podpisywania Regestrow Sądowych. MY KROL za Zdaniem teyże Rady &c. deklarujemy: *Co do pierwszego*: iż Sąd Ziemski O. powinien był zachować Prawa, które nie tylko nowo obranych y uprzywilejowanych, ale nawet aktualnie Urząd Sędziowski sprawujących, przez obiekcyą *Processu ab activitate* tamować pozwalają. Stało się y w tym sprzeciwienie Prawu, gdy Ziemstwo O. swoją Sądową w tey mierze Deklaracją wydawało, która albo bez kompletu, albo w komplecie tego, któremu była *activitas* tamowana, nastąpiła bez obrania Surrogata; że strona obiekcyą czyniąca ofiarowaną pod ten czas satysfakcyą kontentować się nie chciała, przeto obiekcyą nieprawną być niemoże; bo gdy Prawa w tey mierze nic nie mówią, więc wymagają, ażeby Processem obarczeni, wcześniej o zniesienie lub zakwitowanie onego starali się. Takowa prawna obiekcyą nie zatrudniłaby była administracyi sprawiedliwości dla Obywatelów, gdyby Sąd Ziemski O. dopuszczeniem przysięgi, y de-

M

*Rezolucya
Prawa
12 2 17
wchodzący
tamowa
yna to są
to były m
wypadku
prawne*

*22 2 17
wow w Cas
ia kaden
powinny
wane, 2 na
12 2 adne*

*32 2 17
w piśmie
mnie pro
podpiszwa*

klaracyą swoją nie sprzeciwił w tym był Prawa 1764. fol: 64. tytuło = *O Sądach Ziemskich* = przez Konstytucyą 1768. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 218. na całą Koronę rozciągniętego, które wyraźnie w niebytności którego z Sędziów Ziemskich, albo pod Processem będącego *congregata Nobilitati* Subdelegata na miejsce onego obierać nakazuje. A przeto Sąd Ziemski O. ostrzeżonym mieć chcemy, ażeby w sprawowaniu obowiązków swoich, Prawa y na fundamencie onych Rekwizycye w Uniwersale Naszym na dniu 14. Miesiąca Lutego w Roku bieżącym za Zdaniem Rady Nieustającej deklarowane pilnie y dokładnie zachowywał; a gdy na przeszłej Kadencyi zarzucony Proceśs zniesiony lub zakwitowany nie okaże się, aby podług Prawa 1764. Subdelegat na miejsce pod Processem będącego był obrany. *Co do drugiego:* Gdy otwarcie Ksiąg Ziemskich podług Prawa nastąpiło, dosyć dla uwiadomienia Obywatelów o zbliżających się Sądach uczyniono. Juryzdykcyą zaś Sądowa Prawem ustanowiona na nie zachowanie Prawa, chociażby za zezwoleniem Obywatelów dyspensować się nie może, y nie powinna; które ieszcze więcej sprzeciwione, gdy przed ułatwieniem zarzuconego Procesu, y przed czasem do Sądzenia oznaczonym Sądowa w tej mierze Deklaracya nastąpiła, gdyż Sąd pod ów czas żadney Juryzdykcyi, a mocy prawodawczey nigdy nie miał, y nie ma. *Co do trzeciego nakoniec:* Gdy nie ma Prawa, któreby czas Regestrów Sądowych zamykania Sdom Ziemskim y Urzędnikom Grodzkim wyraźnie oznaczało; a są Prawa, ażeby Akta publiczne nikomu y nigdy, tym bardziey podczas Sądowej Kadencyi odmawiane nie były; przeto znajduiaca się w rzeczonym Uniwersale na fundamencie Praw Rekwizycya, ażeby Regestra przed Limitą Sądów podpisywane nie były, dopełniona być powinna.

N^{ro.}

129.

Sub litera B.

DNIA 8. MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Piotra.

*W imieniu
D. Salwador*
*nia pozosta
Registru Limi
z 13 Sierpnia*
ni.

Rezolwuiąc Memoryał U. Piotra, Obywatela Woiewodztwa Ruskiego dopraszającego się Nas y Rady &c. ażeby pozostali Obywatele Woiewodztwa Ruskiego w Ziemi Chełmskiej y Powiecie Krasnostawskim z Regestru Woiewodztwa Ruskiego w Trybunale Małopolskim

flkim Prawem ustanowionego w sprawach swoich rozszdzali się; MY KROL za Zdaniem teyże Rady deklarujemy: że gdy oprócz zabran-nych części pod Panowanie Austriackie Woiewodztwa Ruskiego, zostae Ziemia Chełmska, y Powiat Krasnostawski przy Kraiu Polskim, niemniej Regestr Trybunałski Woiewodztwa Ruskiego Prawem usta-nowiony, nie jest wyraźnym Prawem zniesiony; przeto Obywatele Woiewodztwa Ruskiego w Kraiu Polskim pozostali, z tegoż Regestru, lub Regestru Ziemi Chełmskiej odpowiadać powinni w Trybunale.

N^{ro.} 300.

DNIA 22. MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał W. M.

Odpowiadając na Memoryał Wielmożnego M. MY KROL za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustającej, ninieyszą daimy Rezolucyą: Ponieważ Konstytucya 1776. Roku, fol: 63. tit: = *Sądy Ziemske Woiewodztwa Sieradzkiego* = wyraźnemi słowy iednego tylko Woiewodztwu Sieradzkiemu Deputata obierać każe; zacyz Ra-da Nieustająca, nie mająca mocy prawodawczej, tłómaczyć Prawa na wolne obieranie drugiego Deputata, temuż Woiewodztwu, nie może.

*Rezolucya
Jm W.
rady luigo
to jednego
putata co
powinno*

N^{ro.} 304

DNIA 22 MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Jozefa Z.

Odpowiadając na zapytanie Ur. Jozefa Z. czyli na Seymikach Płockich y Dobrzyńskich obrani Pifarze na Trybunał Piotrkowski mają każdy z osobna, Płocki na sprawach Woiewodztwa Płockiego, a Dobrzyński na sprawach Ziemi Dobrzyńskiej w urzędzie Pifarza zasiadać? MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: Ze ponieważ Prawo 1775. Roku titulo = *Trybunał Koronny* = fol: 60. w wyrazach: „ Ziemi Dobrzyńskiej „ z Woiewodztwem Płockim od dnia 10. Października do „ dnia ostatniego Listopada „ Regestr ieden Woiewodzki oznacza; niemniej toż samo Prawo fol: 61. na Trybunał „ Woiewodztwom, ka- „ żdemu na swoją Kadencyą Pifarzow obierać zleca „ a Konstytu- cya 1776. tit: = *Przywrócenie Deputata na Trybunał Koronny Woiewo-* Mij

*Rezolucya
Jm Lisar:
to luigo
czys luigo
Pisarz
li Poro ty
powinno.
wzyscy
innych Rege
w tym czasie p
nadawcy
luzp wzp
Trybunał Piot
wizgientan*

działu Płockiemu = fol: 66. obranie Deputata tak Woiewodztwa Płockiego, iako też Ziemi Dobrzyńskiej, bez alternaty przywracająca, wyżej namienionego: 1775. Roku Prawa w niczym nie narusza, nie dzieląc Regestru; przeto też Pisarz Woiewodztwa Płockiego, obrany na cały Kadencyi tegoż Woiewodztwa Płockiego y Ziemi Dobrzyńskiej, urząd Pisarza sprawować powinien. Względem zaś zapytania o Regestra, Taktowy, *Executionum*, y inne; ktoby miał trzymać pióro podczas kadencyi Woiewodzkich przypadających? już Naszą wydaliśmy za Zdaniem teyże Rady do Trybunału Lubelskiego Rezolucyą, pod dniem osmym Miesiąca Kwietnia Roku bieżącego, która ma służyć za prawo Trybunałowi Piotrkowskiemu.

N^{ro.} 310.

DNIA 29. MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Ur. M. Imieniem Ur. Stanisława

*Względy
do h. 2a 17
i mi. Król
ni. 1775
w Województwie
h. 1775
Przegląd
z Czynnymi
z dnia 1775*

Rezolwując Memoryał Ur. M. Imieniem Ur. Stanisława podany, o wytlómaczenie Praw: Roku 1567. Vol: II. fol: 728. tit: = *Fiscus* = w Sądach Zadwornych, szczególnie Dzierżawcom, względem nieopłaconego z Dóbr Królewskich prowentu, *Forum* oznaczającego; tudzież Prawa drugiego: 1598. Roku, volumine eodem, fol: 1453. tit: = *O Pozwiech Zadwornych* = *Forum* za Dworem, *ratione Bonorum liquidi Juris Regij*, to jest: względem Dóbr, któreby in *Revisione Literarum* za takie uznane były, y na nie Rewizye, y Lustracye zaszły: na Seymie zaś, względem Dóbr, któreby in *Revisione Literarum* osądzzone nie zostały, a jednak dostatecznymi dokumenty próbować się, że są Królewskie, nie mogły: a w Trybunale z Regestru *Causarum Officij* czynić z tym, któryby nie na Dobra *liquidi Juris Regij* Przywilej wyniosłszy, do Sądu Zadwornego zapozwał: y że tamże w Trybunale pięciuset grzywien karany być ma, nakazującego; y znowu Prawa tegoż Roku 1598. fol: 1454. tit: = *O Pozwiech Zadwornych Woiewodztwa Mazowieckiego* = wyrażającego: że ktoby na Dobra w Xięstwie tym będące, a od Xiążąt dziedzicznie nadane, Przywileje iako na Królewskie wyrabiał, y mandaty za Dworem wynosił, taki w Trybunale z Regestru *Causarum Officij*, non recedendo a *Judicio*, karze pięciuset grzywien podlega; niemniej Konstytucyi Roku 1611. Vol: III. fol: 30. tit: = *O nieukazowaniu Praw na majątności Woiewodztwa Kijowskiego, Wołyńskiego, y Bractawskiego*, wyszłe Przywileje uchylające, y czynić przeciwko tym w Trybunale, którzy nad opis Konstytucyi 1598. Roku, Membrany y Mandaty powynosili, nie wyłączając nawet od kary y Instygtorów Koronnych, naznaczające = y innej 1647 Roku Vol: IV. fol: 117. tit: = *Zamknięcie Exekucyi w Rusi, w Podolu, y w Podlasiu* = warujące, aby tacy *Impetratores inter Causas Officij* do Trybunału pozywani, y tam

refusione

refusione damnorum, & pœna duorum millium marcarum Parti, & Judicio totidem solvenda, karani byli; Naostatok Prawa Roku 1661, Vol: eodem fol: 722. titulo = *Securitas Bonorum et Honorum Woiewództw Kijowskiego, Bracławskiego, Wołyńskiego y Czerniechowskiego* = broniącego, aby żaden Obywatel tych Woiewództw nie był inkwietowany o pokazanie Praw, za iakiemi Dobra posiada; tak dalece: że gdyby który był, a dowiódł przez świadkow, że takowe Dobra iako Dziedzie przed Rokiem 1648. posiadał, inkwietujący w Trybunale nietylko *damna* Inkwietowanemu *resarcire*, ale też *pœnis arbitrariis per Judicium irrogandis*, & *pœnâ mille marcarum* karany być ma: dopraszający się, a oraz zapytujący się NAS y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey: gdzie sprawy z mocy Praw wyżej wyrażonych względem Dóbr Ziemskich, w Prowincyach Koronnych, a osobliwie w Woiewodztwie Kijowskim, Bracławskim, Wołyńskim, leżących, za Królewskie Przywilejami uproszonych, sądzone być mają? MY KROL za Zdaniem teyże Rady mając przed oczyma wzmiankowane Prawa, a nayprzód Roku 1598, Vol: II. fol: 1453. tit: = *O Pozwiech Zadwornych* = w słowach: „ Zabiegając temu, aby Ludzie „ Szlacheccy nie byli wyciągani za Dworem o Dobra swe dziedziczne y własne, postanawiamy: że nie ma być nikt pozwany za „ Dworem, iedno *ratione Bonorum*, któreby były *liquidi Juris Nostri Regij*; to iest: któreby były uznane *in revisione Literarum* być Dobry Naszemi Królewskiem, wolnem, y na nie Rewizye y Luftarczye zasły, abo zaydą; albo też które, w summach zawiedzione są, bądź starych, bądź *ad rationem* pięciukroć sta tysięcy złotych. Także o Woytowstwa, Sołtystwa, Rudy, Młyny, Karczmy, y inne, które są wedle Prawa na skupie; y gdziebyśmy iakiemi dostatecznemi dokumenty majątności dochodzić chcieli, któraby na Rewizyi Listow osądzona nie była, tedy o takie Dobra Instygator Nasz, albo komubyśmy na to Prawo dali, nie ma tego dochodzić, ani pozywać, iedno na Sejm; a inaczej, ten, ktoby pozwał, y Dóbr iakich za Daniną Naszą, któreby nie były *liquidi Juris Nostri*, za Dworem dochodził, ma przepadać stonie pozwanej pięćset grzywien winy; o którą każdemu z Delatorem, który w każdym Pozwie *expressè* włożony być ma *inter Causas Officij peremptorie* czynić będzie wolno A iż Kijowskie, Wołyńskie y Bracławskie Woiewodztwa, insze Prawa mają y pod Prawo Koronne *ratione Sądow* nie podpadają; przeto Instygator Nasz sam, albo z Delatorami, ieżliby kogo o Dobra Szlacheckie Ziemskie, rozumiejąc ie być Naszemi, pozywał, tedy nie będzie mógł pozywać za Dworem, iedno na Sejm, pod tąż winą wyżej napisaną, która na Delatora ma się ściągać „ Y Prawo tegoż samego Roku fol: 1454. tit: = *O Pozwiech Zadwornych Woiewodztwa Mazowieckiego* = w tych wyrazach: „ Za częstemi y pilnemi Obywatelow Woiewodztwa Mazowieckiego względem Zadwornych Pozwów o majątności ich dziedziczne, od Xiaząt Mazowieckich im nadane, takową Deklaracyą czyniemy, y napotym Obywatelom Woiewodztwa przerzeczonego to waruiemy: „ że Prawa ich wszystkie wedle konfirmacyi, przy Inkorporacyi

„ Xięstwa Mazowieckiego do Korony, na Seymie Piotrkowskim *in*
 „ Anno 1529. uczynioney, a potym wedle Deklaracyi Konstytucyi
 „ 1592. opisaney, która do Exekucyi Woiewodztwo Mazowieckie
 „ excypowała, y te wszystkie, którzyby *per fortuitos casus* oryginal-
 „ ne Prawa swe potracili, a same Dyspozycye dawne Antecelso-
 „ row swych mieli, zostawuemy cale, y niewątpliwie, y napotym,
 „ aby Instygator Nasz y żaden inšzy człowiek nieinkwietował, waruie-
 „ my, pod winą pięciuleć grzywien na Delatora, y *Donatarium No-*
 „ *strum*, który ma być w Pozwie *expresse* z Instygatorem mianowa-
 „ ny; a ta piana na Trybunale *inter Causas Officii peremptorie* repeto-
 „ wana ma być, *Et in instanti à Judicio non recedendo*, zupełnie oso-
 „ bno, przez każdą Osobę *persolvenda*; takąż winę na Starostę, któ-
 „ ryby Dekretow *in contrarium Constitutionis presentis, sive in contuma-*
 „ *ciam sive per controversiam* uczynionych, Exekucyą czynić chciał,
 „ zakładamy, *eodem ordine Et Foro repetenda* „ Także Prawo 1611 Ro-
 „ ku, Vol: III. fol: 30. tit: = *O nieukazowaniu Praw na majątności Wo-*
 „ *iewodztw Kijowskiego, Wołyńskiego y Bracławskiego* = w tym brzmie-
 „ niu „ Iż Woiewodztwom Kijowskiemu, Wołyńskiemu, y Bracła-
 „ wkiemu Konstytucyą warowano: że Ludzie stanu Szlacheckie-
 „ go, żadnych Praw na majątności swe ukazować na Dobra, któ-
 „ rych są przed Unią w Poselszyi, niepowinni; tęż Konstytucyą re-
 „ asumuiąc, tym Woiewodztwom y teraz potwierdzamy: zatym
 „ niektóre wyszły z Kancellaryi Naszey Listy do ukazowania Praw
 „ tamiecznych Obywatelów, aby annihilowane były, y napotym
 „ aby iakie przeciwko Prawu ich wydane nie były, waruemy;
 „ wymuiąc Pozwy y inne Sprawy Boiarom Zahulkim od Wielmo-
 „ żnego Woiewody Kijowskiego intentowane. Także y wszystkie
 „ Pozwy, tak na Membranach, iako y Mandaty, któreby były
 „ wydane nad opisanie Konstytucyi 1598, bądź od Instygatora Na-
 „ szego, bądź od kogo inšzego iakieykolwiek kondycyi będącego,
 „ kalsuiemy, y od nich wolnemi czyniemy, y winę na każdego ta-
 „ kiego wkładamy, *Forum* na Trybunał naznaczając „ Potym Pra-
 „ wo Roku 1647. Vol: IV. fol: 117. tit: = *Zamknięcie Exekucyi w Rusi,*
 „ *w Podolu, y w Podlasu* = w następującej ośnowie: „ Donieśli Nam
 „ Posłowie Ziemscy, iż w tych Woiewodztwach po zawarciu *per*
 „ *tot Constitutiones* Exekucyi, zagęścili się upraszania Dóbr dziedzic-
 „ cznych *pro Regalibus*; co iż się dzieie przeciwko Prawu, y z uci-
 „ śnieniem stanu Szlacheckiego, za zgodą włzech Stanow waruie-
 „ my, aby tacy *Impetratores inter Causas Officij* w Trybunale Lubel-
 „ skim *peremptorie* pozwani, *refusione damnorum Et poena duorum millium*
 „ *marcarum Parti, Et Judicio totidem*, tamże *in instanti solvenda* karani
 „ byli. Co się ma ściągać na tych, którzyby napotym upraszali;
 „ a przytym y Przywileie takie żadney wagi mieć nie mają; a
 „ Instygator *sine certo Delatore* Pozwów aby nie wynosił, *exceptis li-*
 „ *tispendentijs ante 1588. Annum* postanawiamy; reasumuiąc wšzy-
 „ Źkie Konstytucye o zawarciu Exekucyi, y Konstytucye o Przy-
 „ wileiu *Incorporationis* Woiewodztwa Podlaskiego, *exceptis litispen-*
 „ *dentijs* „ Nakoniec Prawo 1661 Roku, *eodem Volumine* IV. fol:
 „ 723. tit: = *Securitas Bonorum Et Honorum Woiewodztw Kijowskiego,*

Bracławskiego, Wołyńskiego, y Czerniechowskiego = w niniejszey ofnowie " Reasumuiąc Konstytucyą Unionis, także Konstytucyą 1611. o niepokazaniu Praw na majątności dziedziczne tych Woiewodztw; tudzież Konstytucyą 1654. *Securitas Bonorum & Honorum*, deklaruiemy: iż według tych Konstytucyi żaden Obywatel tych Woiewodztw do pokazania Praw na dziedzictwa swoje, y Dwory Szlacheckie, nie ma być ni od kogo pociągany; y ktoby się ważył inkwietować o Dobra ięgo Ziemskie, a Dziedzic tego dowiodł przez świadki, że tych Dobr był *in possessione*, iako *Haeres immediate* przed zaczęciem wojny tej Anno 1648. takowy niefluzny *Evocans in eodem termino*, nietylko damna, na któreby *Evocatus* poprzyściągł w Trybunale *inter Causas conservatas rescarcie*, ale też y *pænis arbitrariis per Iudicium irrogandis & pœnâ mille marcarum, sub pœna perpetuæ bannitionis*, karany być ma „ deklaruiemy: Jż gdy te Prawa za wyiednanie Przywileiow na Dobra Ziemskie, w Trybunale dochodzić, iasnie y *per expressum* oznaczyły, a sprawy tylko, które są *liquidi Juris Regii*, y któreby *in Revisione Literarum*, za takie uznane były, y na nie Rewizye, y Lustracye zaszły, Sądom Naszym Zadwornym zostawiły; Sprawy zatym o Dobra Ziemskie za Królewskie uproszone, z mocy wyż wyrażonych Praw, tłómaczenia nie potrzebujących, w Trybunale sędzić się powinny.

N^{ro}. 316.

DNIA 10. MIESIĄCA WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodz: Stanisława M.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Urod: Stanisław M. w przypadku: gdy do Kategorii w Trybunale z Rejestru *Remissorum* podług Prawa 1776. Roku o Kommissyach y Remissach do rozśądzenia należący, przyłączył inne Kategorie Dekretem Konfederacyi, 1775. Roku, Remissowym nie objęte, y o całą Sprawę z Rejestru *Remissarum* intentował Akcyą, Trybunał Kategoriyą Dekretem Konfederackim Remissowym objętą *cum Comparantibus* finalnie decydował; *super Disparentibus* nastąpiła Kondemnata; a zaś Kategorie Dekretem Konfederackim nie objęte, do Rejestru przyzwoitego odeśłał; doprasza się Nas, y Rady przy Boku Naszym Nieustaiący, wytłómaczenia rzeczzonego, 1775. Roku Prawa: czyli przez wyrazy

Rezolucya
na Memoryał
Urodz: Stanisława M.
w sprawie
z Rejestru
Remissorum
o Kommissyach
y Remissach
do rozśądzenia
należący
przyłączył
inne Kategorie
Dekretem
Konfederacyi
1775. Roku
Remissowym
nie objęte
y o całą
Sprawę z
Rejestru
Remissarum
intentował
Akcyą
Trybunał
Kategoriyą
Dekretem
Konfederackim
Remissowym
objętą
cum Comparantibus
finalnie
decydował
super Disparentibus
nastąpiła
Kondemnata
a zaś
Kategorie
Dekretem
Konfederackim
nie objęte
do Rejestru
przyzwoitego
odeśłał
doprasza się
Nas
y Rady
przy Boku
Naszym
Nieustaiący
wytłómaczenia
rzeczzonego
1775. Roku
Prawa
czyli przez
wyrazy

swoie: „ A iak raz zapadnie Dekret finalny *ad comparitionem Partium* „ *ex seriis controversiis*, lub po iedney kondemnacie na drugim termi- „ nie kontumacyalny, ten iuż niewzruszony nigdy, y nigdzie zo- „ stanie „ nie będzie tamowało dalszey prawney Prozekucyi w Ka- „ tegoryach do Regestru należytego odeślanych? Y gdy w iednym intereffie *cum Comparentibus* Decyzya a *super disparentibus* Kondemnata nastąpiła, czyli iest potrzebna dalsza *disparentium* Prozekucya? albo bez dalszego przypozwu onych, Dekret *cum Comparentibus* iest istotnie finalny? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: że gdy Prawo 1776. Roku fol: 38. tit: = *Declaracya o Kommissyach y Remissach z przeszłego Seymu wypadłych* = szczegulnie tylko w sprawach Kommissyami lub Remissami 1775 Roku objętych, finalne Decyzye mieć chce za niewzruszone, nie tamuie przeto prawney Prozekucyi Urodz: Stanisławowi M. w Sprawie takowey, która iako Dekretem Konfederackim Remissowym nieobjęta, do Regestru należytego odeślaną została. W Sprawie zaś Dekretem Konfederackim objętey, gdy *cum Comparentibus* Decyzya, *super disparentibus* Kondemnata nastąpiła, łame tegoż Prawa wyrazy obowiązują: że dla zyskania niewzruszonego *Judicatum*, po nastąpioney Kondemnacie, na drugim terminie, Dekret kontumacyalny, albo *ex seriis controversiis* następować powinien.

N^{ro}. 322.

DNIA 12. MIESIĄCA WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodz: Instygatora W. X. Lit:

Odpowiadając na Memoryał, w którym Urodz: Instygator W. X. Litewskiego, mając włożony na siebie obowiązek przez Rezolucyą Naszą za Zdaniem Rady, zapozwania wszystkich Kancellaryi X. Litewskiego, o Eliminacyą Pism y Aktow Barckich, z Urzędu swojego doprasza się Nas, y Rady przy Boku Naszym Nieustaiący, Rezolucyi; Nayprzód: czyli Kancellarye Pieczętarskie y Metrykantkie, mają być zapożyczane? Powtórze: przylacza ułożony Projekt formą Litewską Pozwu, w tey mierze do Ziemstw y Grodow wyjść mającego, dla approbaty onegoż. Potrzebie: zapytuie się, zkąd ma być obmyślona expens na rozślanie Pozwów, & pro *Juribus Cancellariæ*? Ząda nakoniec determinacyi Regestru, z którego by ta extraordinaryna Sprawa, sądzoną być mogła? My KROL

za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: *Co do pierwszego*: nietylko Kancellarye Pieczętarskie y Metrykantskie, ale wszelkie, w których Akta publiczne znayduią się, zapozwane być powinny do Sądu *Ultimæ Instantiæ* sobie należnego, tak iako Grody y Ziemstwa do Trybunału. *Co do drugiego*: ułożony Proiekt Pozwu, żadney od Nas, y Rady przy Boku Naszym approbaty nie potrzebuie, bez ktorey w każdym Sądzie dobrym terminem będzie, gdy *in forma & propositione* z Prawem zgodzi się. *Co zaś do trzeciego*: Pensya do Urzędu Instygatorów ze Skarbu jest przyłączona, która dotąd żadnym wydatkiem nie była uszczerbiona: do tego, *Process officiosè, contra Officia* intentowany, wielkiego kosztu nie przyniesie. *Nakoniec*: ponieważ ta Sprawa przeciwko Officyalistom intentowana być ma, zaczynam w Trybunale *Officii*, a w Sądach Naszych Zadwornych, Magdeburki, mają być nayprzyzwoitsze Regestra do wpisywania, y wołania Sprawy takowej.

N^{ro} 323.

DNIA 12. MIESIĄCA WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodz: Piotra.

Odpowiadając na Memoryał, w którym Ur: Piotr doprasza się rozwiązania wątpliwości o Prawie: czyli na fundamencie Konstytucyi 1685 Roku, Vol: V. fol: 753. tit: = *Reassumpcyja Prawa o zbiegłych Poddanych* = nie *in Foro* Pozwanego, ale tam, z kąd zbiegł Poddany, lub iest wykoczowany, o extradycyą onego pozywać nakazującey, nie podlega karom ewokacyi, gdy Obywatela w Woiewodztwie Mazowieckim, Ziemi Zakroczymskiej mieszkającego pozywa o wykoczowanie Poddanego w Woiewodztwie Sandomirskim, do Grodu Radomskiego? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: że wyżey namienione Prawo służy tylko Obywatelom Prowincyi Wielkiego Xięstwa Litewskiego; a podług Praw Koronnych, *Actor* powinien *sequi Forum Rei*.

Nij

*Rezolucya
Am. zbieg
Poddanych
w. Marow
w. 2 Inzym
zbiem. Kanc
zycia, a o z
Poddanego
h. z. Pozwa
w. Pozwan
zbiem.
Prawo zas w
przypadku
z 1685 r.
stuz. w. w.
H. t. t. m. d.
z. Inzym d.*

N^{ro.} 324.

DNIA 12. MIESIĄCA WRZESNIA:

Rezolucya na Memoryał Imieniem Ur. D. podany.

Odpowiedziąc na Memoryał Imieniem Urodz: D. podany, za-
pytujący: Jeżeli w obiekcy *accelerationis fatorum*, Sądy *extra Caden-
tiam* złożyć może? niemniej żądający rozwiązania wątpliwości:
gdzie Sprawa taka, iako Grodowi, y Ziemstwu służąca, termina-
mi dwóch stron, pod iednym Aktem zeznanemi, iednym do Grodu,
drugim do Ziemstwa pociągniona, sądzona byc ma? My KROL za
Zdaniem Rady &c. takową daimy Rezolucyą: Iż gdy Sprawa *ac-
celerationis fortuito fatorum* nie iest kryminalną, przeto na Rokach
Sądowych, Prawem opisanych, sądzoną być może. Co się zaś ty-
cze wątpliwości względem *Forum* z dwóch przeciwnych Pozwów do
różnych między sobą Juryzdykcyi wydanych, pod iednym Aktem
zeznanych; ponieważ okoliczność ta Prawem: 1768 Roku nie iest
objęta, a Sprawa *accelerationis fatorum*, *inter quatuor Articulos Castren-
ses* iest domieszczona; przeto iż tamże, a nie w Ziemstwie sądzona
być powinna, deklaruiemy.

N^{ro.} 332.

DNIA 19. MIESIĄCA WRZESNIA:

Rezolucya na Memoryal Urodzonego P.

Rezolwując Memoryał, w którym Urodzony P. iako Sędzia, Prezes Kommissyi z Seymu 1775. Roku wyznaczoney, doprasza się o wytłómaczenie Prawa zeszłego Seymu 1776. Roku o *Kommissjach y Remissach* z przypadku następującego. Władysław, chcąc się finalnie rozśadzić z Marcinem, za wspólnym zezwoleniem, y wzajemnym Kommissarzów podpisaniem, wyrobił Kommissyą na grunt:

grunt; która, lubo przez Marcina zażkarżoną została z przyczyny mieylca odmiany, jednakże na Terminie osobiście stawil się, przysięgę na nieuieście świadkow wykonał, a w porządku odroczenia tey Kommissyi, świadkow sprowadzenia, spisał z Władysławem komplannacyą; w której powracając po części Władysławowi rzecz w spórze będącą, Termin reasumpcyi teyże Kommissyi zupełnie udeterminował, oney wcale poddał się, y rozłazdenie według Prawa y Terminów znosić obowiązwał się. Czyli więc takowa Kommissya z mocy rzeczonego Prawa 1776 Roku fol: 37 tit: = *Deklaracya o Kommissyach y Remissach z przeszłego Seymu wypadłych* = w słowach: „Kommissye z poprzedzającej przez obydwie strony ugody wyrobione, podług teyże ugody rozłazdzone, y w akceptacyą wezle, chociażby potym po akceptacyi były od którejkolwiek strony zażkarżone, y do Sądów wywołane, powinny zostać *in suo iudicio*, to nieporużone „ między tymże Władysławem a Marcinem podług przepisanych iey prawideł, ostatecznie sądzona być ma? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: że wyżej wyrażony Punkt Prawa 1776 Roku, o Kommissyach napisanego, ma się rozumieć o Kommissyach już finalnie osądzonych, y komplannacyach po osądzeniu nastąpionych; ta zaś Kommissya między Władysławem y Marcinem, za zgodnym zezwoleniem wyiednana, której rozłazdkowi przed oney rozłazdzeniem, obie strony przez komplannacyą dobrowolnie poddając się, w Sąd polubowny onę odmieniły, żadnym pretextem tegoż Prawa w swoiey kontynuacyi przeszkadzana być nie powinna; a to na fundamencie Konfytucyi o Kompromissyach 1726 Roku, Wielkiemu Xięstwu Litewskiemu służącej, a wzmiankowanym Prawem 1776 Roku, na całą Koronę rozciągnięney, y podług Opisów od stron przyiętych, ten Sąd ogłosi wyroki swoje.

N^{ro.} 334.

DNIA 19. MIESIĄCA WRZESNIA:

*List zalecający na Memoryał Urodz: Jakuba
Imieniem Urodzonego P. podany.*

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Ur: Jakub Imieniem Urodzonego P. doprasza się Nas, y Rady przy Boku Naszym Nieustającej, o zalecenie Sądowi Ziemskiemu B. iżby w Dekretach swoich, na Kondescensye wypadłych, nie samych tylko Komorników, ale y innych Officyalistów moc sądową mających do exekwowania tychże Dekretów rekwirowanych wyznaczył; zwłaszcza, że tegoż Ziemstwa jest tylko dwóch Komorników, z których jeden Dekretem Trybunałskim od Urzędu swego zawieszony. My KROL za Zdaniem teyże Rady, ponieważ powszechny zwyczaj, y Prawa mieć chcą,

P

iż oprócz Komorników inni Officyalistowie moc sądową mający, do exekucyi Dekretów bywają wyznaczeni; zalecamy temuż Ziemstwu B. aby końcem przyśpieszenia sprawiedliwości dla Obywatelów, do takowych sądowych exekucyi, nietylko Komorników, ale y Vice-Regentów, moc sądową mających (ile się to z Prawami zgadzać może) wyznaczało.

N^{ro.} 335.

DNIA 19. MIESIĄCA WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Jakuba Imieniem Xięży DD. podany.

*czyżby
w przepisach
głównych
toż sam
był toż sam*

Odpowiadając na Memoryał U. Jakuba, w którym Imieniem Xięży DD. doprasza się Nas, y Rady przy Boku Naszym Nieustającej o determinacyą: Gdzie mają być kładzione Pozwy osobom w Wojsku służącym, żadney Polsejsy niemałym, a to w Sprawach nie z służby Wojskowej, ale z przyczyn Cywilnych wynikających? My KROL za Zdaniem teyże Rady deklarujemy: Ze Prawa, a mianowicie 1588 Roku, vol: II. fol: 1217. tit: = *De Impossessio* = wyrażnie przepisują: że takowe Pozwy, tam kładzione być powinny, gdzie się rodzili, lub mieszkały; a raczey do rąk onym oddawane, lub *ad valvas* Kancellaryi przybiłane, być mają.

N^{ro.} 338.

DNIA 23. MIESIĄCA WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał UU. Sędziów Grodzkich W.

*Exchuy
powinni
wypady
czyżby
Luzga
Winn po dni*

Rezolwując Memoryał, w którym UU. Sędziowie Grodzcy W. zapytują się Nas, y Rady przy Boku Naszym Nieustającej: Jeżeli Urzędnicy na expedyowanie Aktów Inkwizycyi, kalkulacyi, y weryfikacyi zjeżdżać mający, powinni Akt swój rozpoczynać na dniu *fixe* w Innotescensyach swoich autentycznych wyrażonym? czyli też powinni pilnować się Terminu od daty podania Stronom przez Woźnego kopii tegoż obwieśczenia we cztery niedziele wedle Prawa przypadającego? My KROL za Zdaniem teyże Rady deklarujemy: Ponieważ Konstytucya 1766 Roku tit: = *Registr Officii w Trybunale* = Urzędnikom na expedyowanie Aktów Inkwizycyi, kal-

dzione, dotąd zachowane zostało; Papier śteplowy używany, y opłacany przez Obywatelów Obojga Narodów być powinien: lubo na mocy Ordynacyi wyżey wzmiankowaney Obywatele y od tey opłaty uwolnieni być mogą? *Powtórę*: Dopraszają się zalecenia Sądowi y Juryzdykcyom Kraiowym, aby Dekreta Sądów Pogranicznych exekwowały; Proszą także *potrzebie* w tych Memoryałach, aby Penſye Sędziow, y Regentow Pogranicznych na Komorach Ukrainskich, w Tabelli Expens ordynaryinych pomieszczone, wypłacane onymże były. Ządają *nakoniec* zalecenia Partyi Woyska w Woiewodztwach Ukrainskich będącego, aby umyślnych coraz nie potrzebując Ordynansow, raz na zawsze, za rekwiżycyą Sędziow, taż Kommenda na Kadencyą Sądow, dla bezpieczeństwa onychże proporcjonalną wyśłała Kommendę. My KROL za Zdaniem teyże Rady przy Boku &c. ninieyszą dajemy Rezolucyą; *A nayprzód*: gdy Papier śteplowy, nie iest opłatą *Jurium Cancellariæ*, ale Podatkiem publicznym, od którego Prawo na Seymie 1775. Roku nastąpione, nikogo w Kraiu Tranzakcyę spisuującego nie uwolniło; zaczym tak z tey przyczyny, iako też aby Obywatele unikając w innych Kancellaryach opłaty, do Pogranicznych się ciśnąc Podatku nie umnieyszyli, Kancellaryi Pogranicznej od Papieru śteplowanego nie uwolniamy. *Względem* zaś dopraszania się o zalecenie Sądowi y Juryzdykcyom Kraiowym, aby Dekreta Sądów Pogranicznych exekwowali; ponieważ Exekucya tychże Dekretow, niepłatnie z mocy wyż rzezonych Ordynacyi następować powinna, y tym końcem Penſye Sędziowie Pograniczni naznaczone sobie mają, inni zaś Sędziowie zostają niepłatni; przeto powinność exekwowania Dekretow Sędziom Pogranicznym zostawujemy, nie odbierając wolności innym Sędziom naznaczyć się mogącym, exekwowania, ieżli Im ich Juryzdykcyi zatrudnienia y własne Interessa pozwolą. *A co do prośb* w tychże Memoryałach wyrażonych, aby Penſye Sędziow, y Regentow Pogranicznych na Komorach Ukrainskich w Tabelli Expens Ordynaryinych pomieszczone, wypłacane onymże były; tedy do Departamentu Skarbowego Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey udać się mają, do którego roztrząśnienia ta okoliczność należy. *Nakoniec*, co się tycze żądania tychże Sądow o zalecenie Partyi Woyska w Woiewodztwach Ukrainskich będącego, aby umyślnych coraz nie potrzebując Ordynansow, raz na zawsze za Rekwiżycyą Sędziow, taż Kommenda na Kadencyą Sądow, dla bezpieczeństwa onychże proporcjonalną wyśłała Kommendę; y w tey okoliczności do Departamentu Woyskowego pożądanę zalecenie udadzą się.

N^{ro}. 345

DNIA 3. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego W.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Urodzony W. zapytuje się: Gdzieby Obywatele Woiewodztwa Bełzkiego, przedtym Kordonem Auſtryackim zaięci, poźniej przez Demerkacyą do panowania Naszego y Rzeczypospolitey przywróceniu, *in primis Instantiis*, niemając swego Woiewodztwa Grodu, y Ziemstwa, sądzić się mogli? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: iż na wzor Konſtytucyi 1764. Roku *Convocationis* fol: 76. tit: = *Obiaśnienie Proceſsu &c.* = Obywatele pomienieni od Woiewodztwa Bełzkiego do panowania Naszego, y Rzeczypospolitey przywróceniu, w Juryzdykcyi mieyscom bliższey, to ieſt Grodu, lub Ziemstwa Włodzimierskiego *in primis Instantiis*: a z Appellacyi z Regeſtru Wołyńskiego w Trybunale Lubelskim, aż do Rezolucyi Stanow sądzić się mają.

*Rezolucya
wobec
Bełzkiego
państwa
wstać
powinno*

N^{ro}. 347.

DNIA 3. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Ziemstwa C.

Rezolwuiąc Memoryał do Nas y Rady &c. podany, w którym Sąd Ziemski C. zapytuje się: Czyli Prawo ostatniego Seymu 1776 Roku rozciągające Prawo Roku 1726. o Kompromiſsach, na wielkie Xięstwo Litewskie, napisane, na Prowincye Koronne, ſtoſować się może do Kompromiſsow przed wyżej rzeczonym rozciągnięciem zapisanych? Czyli Prawo Roku 1768. *de reclamationibus Actuum bonae voluntatis* napisane, aplikowane być może do zrywających y odstępujących od zapisanych przez siebie Kompromiſsow? Czyli nakoniec Sąd Ziemski z mocy, wyżej rzeczonego o Kompromiſsach Prawa przymusić może wyrokiem ſwoim, y dodać się mającym rygorem do skutkowania Inſkrypcyi, y nakazać kary Konſtytucyą 1768. na ſprzeciwiających się Tranzakcyom *liberae voluntatis* oznaczone? My KROL za Zdaniem teyże Rady deklaruiemy: Ze gdy Prawo Wielkiego Xięstwa Litewskiego o Kompromiſsach napisane, na Koronę rozciągnięte, Inſkrypcyi Kompromiſsarskiej nie uprzedziło, lecz naſtępnie wypadło; ſciągać się zatym do poprzedzających Inſkrypcyi nie może. Co zaś do Prawa Roku 1768. *de reclamationibus Actuum bonae voluntatis* uſtanowionego, czy do tego ſtoſuje się przypadek? Trybunał rozezna.

*Rezolucya
im zap
Kompromi
ſsach
po
Kolon, do
zapisanych
zaczę
Nim nie
pod Praw
o tranzak
napisan
zai się
bonatem
do Krola*

Q

N^{ro.} 350.

DNIA 7. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na przełożenia Departamentu Woyskowego.

Ponieważ Departament Woyskowy przełożył Nam KROLO-
WI y Radzie przy Boku Naszym Nieustaiący żądania niżej wy-
rażone z Fortragu Urodzonego Kommendanta Kawaleryi Narodo-
wey Brygady Wielkopolskiej Departamentowi podanego wyięte;
iako to: *Pierwsze*: o culag na Medycynę dla caley Brygady, którą
Etat ostatni nie oznaczył; iako też z przyczyny rozległej lokacyi
Wielkopolskiej Brygady o przyczynienie czwartego Felczera; na
co wszystko fundusz być może do przyszłego Seymu z Kassy nie-
przytomnych Officyerow y Towarzystwa teyże Brygady. *Drugie*:
Kommissya Skarbowa, gdy poda na Delatę Brygadzie Miasieczka
y Wlie, aby też exekwowane były z przepisem żywności dla lu-
dzi, y furazhu dla koni; bo kommandy na też powinności wysłane,
mając żyć za swoje pieniądze, niszczą ludzi y konie, a pieniądze
nie odbierają. *Trzecie*: zachodzą często zażalenia od Jchmość Oby-
watelow na Woyskowych, y nayeściej bez dowodu uczynio-
nych zarzutow; na pierwszych wykonywają się Ordynanse nay-
wyższe, co do karności y subordynacyi; a na drugich, gdy nie dowiodą
zarzutu, nie ma żadney satysfakcyi. Przeto My KROL za Zdaniem
Rady &c. tak one rezolwujemy: *Na pierwsze*: Za podaniem sobie
Regestrów Medycyny przez Felczera Brygady, Kommendant tey-
że Brygady, expens na Medycynę dla samych tylko Pocztowych
będzie mógł płacić z Kassy nieprzytomnych, do przyszłego Seymu;
iako też z tego funduszu, czwartego utrzymować Felczera. *Na*
drugie: Podług słow Konstytucyi 1717. tit. = *Disciplina Militaris* =
„ Gdy zaś żołnierz dla nie importowanego w terminie y czasie per
„ *Legem* naznaczonym Podatku lub Hyberny na exekucyą do Dóbr
„ *Retentorum* zieżdzać będzie przymuszony, pod tym pretextem nie
„ tylko innych niewinnych Dóbr aggrawować nie powinien, ale y w
„ tych, z których należących sobie pretendent pieniędzy, nie ma wię-
„ cey wymagać, y pozwalać sobie nad szczegulną proporcjonalną
„ żywność dla siebie, ludzi y koni, póty jednak tylko, póki nie od-
„ bierze według dyspartymentu swojej należytości; alias, za popeł-
„ nione na exekucyi *gravamina & excessus*, tak, iako za inne szkó-
„ dy y krzywdy, ad *realem supra scripto modo stringetur satisfactionem* „
Gdyby Obywatel *merè in contemptum Prawa* takową exekucyą lekce-
ważąc, Delatę Podatku publicznego wypłacić odmówił, y nie chciał;
na ten czas Departament Woyskowy takową exekucyą *dućci pro-*
portione póty powiększać, póki by Delata zapłacona nie była, bę-

Q i j

dzie miał moc. *Na trzecie*: gdy się z Dekretu Departamentu Woyłkowego w sprawie intentowanej od Obywatela Cywilnego przeciwko Woyłkowemu zarzut niedowiedziony okaże, tenże Departament sprawę *pro pœnis* do przyzwoitego Sądu z nowego Aktoratu od Woyłkowego przeciw Cywilnemu Obywatelowi odeszle *cum conservatione Terminu*.

N^{ro}. 352.

DNIA 7. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Ur. B. Sędziego Ziemskiego.

zaw. 2. Sur. abracura
Rezolwuiąc Memoryał U. B. Sędziego Ziemskiego, zapytującego się Nas y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącej: Czyli w przypadku nieprzytomności którego Sędziego, może Woiewodztwo N. obrać Surrogata? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze na mocy Konstytucyi Roku 1768. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 218. iednego Surrogata na mieysce nieprzytomnego Sędziego wspomniane Woiewodztwo obrać może.

N^{ro}. 356.

DNIA 7. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryały Wielmożnego L. y innych Kredytorow Kahału S. tudzież Urodzonego Starosty S.

zaw. wizer. datu w
Na Memoryały Wielm: S. y innych Kredytorow Kahału S. tudzież Urodzonego Starosty Naszego S. żądających: Aby część summy z arendy Propinacyi Mieyskiej wynikającej, na spłacenie długow wspomnionego Kahału S. mogła być obrocona; My KROL za Zdaniem Rady &c. niniejszą daiemy Rezolucyą: Ponieważ Prawa Seymu ostatniego: pierwsze pod tytułem = *Powinności y Władza Departamentow w Radzie przy Boku Naszym Nieustaiącej* = w słowach: „Departament Policyi nad to, co mu jest powierzono Prawem Roku 1775, będzie miał moc examinowania Rachunkow wszystkich „Miaśc Królewskich, podług Praw dawnych, y obracania dochodow na rozrządzenie Policyi naypożytecznieysze „drugie pod „tytułem = *Warunek Nowego Korczyna &c.* w słowach: „Prowent „zaś z Propinacyi Mieyskiej, ażeby się na użytek ogólny Miaszczek

czek obracał, stanowimy „ przypisały wyraźnie, na iakie wydatki dochody ogólne Miaszeczek używane być powinny; przeto oświadczamy: iż na żądanie Wielmożnego Kasztelana S. y innych Kredytorow Kahału S. summa z arendy Propinacyi Miasła S. wynikająca, na spłacenie długow Kahału S. ani na żadne inne wydatki, do Policyi czyli dobrego porządku Miasł Naszych Królewskich, nie ściągające się, ruszona być nie może.

Nro. 359.

DNIA 7. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA.

Uniwersał List upominalny do Miasł y Miaszeczek Królewskich w Koronie, które Propinacyi swoich nie licytowały.

Wszem w obec &c. mianowicie WW. UU. Starostom, Dzierżawcom, y iakimkolwiek sposobem Uprzywileiowanym Posessorom, Miasł y Miaszeczek Naszych Koronnych niżej wymienionych, oraz Sławetnym Magistratom y Urzędem Miejskim, tychże Miasł y Miaszeczek, przy ofiarowaniu Łaski Naszey Królewskiej wiadomo czynimy: Gdy mimo Uniwersału, który za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustającej Dnia 7. Marca, Roku terażniejszego wydać rozkazaliśmy, niektóre Miasła Nasze mianowicie w Woiewodztwie Poznańskim, Kopanica, Mosina; w Woiewodztwie Kaliskim, Kalisz, Konin, Borzęcin, Koło, Brdowo, Pyzdry; w Woiewodztwie Sieradzkim, Wieluń, Borek, Warta, Ostrzeszów; w Woiewodztwie Łęczyckim, Zgierz; w Ziemi Dobrzyńskiej, Bobrowniki, Rypin; w Woiewodztwie Mazowieckim, Osiek, Groiec, Gószczyn, Czersk, Wiźna, Radziłow, Nowogrod; w Woiewodztwie Rawskim, Mszczonow, Osmolin, Gąbin; w Woiewodztwie Gnieźnieńskim, Gnieźno, Mieściska, Kleck, Powidź; w Woiewodztwie Krakowskim, Będzin; w Woiewodztwie Sandomirskim, Poławiec, Osiek, Pierzchnica, Wiślica, Solec, Okrzca, Opoczno, Rańszczyce; w Woiewodztwie Kiiowskim, Rożowce, Dymir, Chermanowka, Mirowce, Traktamirow, Kaniów, Czerkasy, Łomowate, Medweduwka, Czecheryn, Kryłow, Sachnowce, Korfuń, Kwitki, Zwinogród, Kalnibłot, Bohusław, Medwińce, Koszowata, Romanow, Zytomirz, Owruć; w Woiewodztwie Ruskim, Chelm, Opalin, Ratno, Izbica; w Woiewodztwie Wołyńskim, Luck, Włodzimierz, Milanowice, Wyżwa, Kowel, Swiniuchy; w Woiewodztwie Podolskim, Kamieniec, Balin, Uszyca, Chmielnik, Jaruga, Latyczew, Letniowce, Podole, Płoskirów, Ułanów, Wierzbowiec, Kopaygrad, Olchowiec, Serebrya; w Woiewodz-

R

*Uniwersał
Miasł
skich,
summa
Propinac
nie licyt
ty.*

twie Lubelskim, Patczowo, Ostrow; w Woiewodztwie Braclawskim, Braclaw, Winnica, Juzwin, Lityn, Mniedziakow, Chayfzyn, z niemalym nieukontentowaniem Naszym Licytacji Propinacyi swej tymże Uniwersalem nakazaney dotąd nie odprawiają, Kontraktow swoich, do Nas y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącej; nie przesyłają, y przez takowe obowiazkow swych zaniedbanie skutek rozrządzenia Naszego do ubezpieczenia y powiększenia Prowentow mieyskich zmierzającego, wstrzymują; Przeto, aby nakazy Naywyższej Zwierzchności bez skutku, a Miasta y Miasteczka Nasze bez pewności dochodow swoich, dłużej nie zostaway, uznaliśmy rzeczą potrzebną, upomnieć tym powtórny Listem Uniwersalem Naszym Wielmożnych y Urodzonych Starostow, Dzierżawcow, y iakimkolwiek sposobem Uprzywileiowanych Posessorow, oraz Sławetne Magistraty y Urzędy mieyskie tychże Miast y Miasteczek Naszych wyżej wyrażonych, aby stosując się we wśzystkim do przepisow pierwszego Uniwersału Naszego, za Zdaniem Rady Nieustaiącej w tey mierze wyszłego, Licytacją Propinacyi na gruntach mieyskich będącej, w przeciągu czterech niedziel naypoźniej, od czasu doyscia ninieyszego Uniwersału w mieyscu przyzwoitym, bez żadney zwłoki dopełnili porządku Aktowi temu przepisanego; osobliwie: aby od summy Czopowego z Propinacyi mieyskiej zaprzyiężonego był zaczynany, dopilnowali, y po zakończoney Licytacji Extrakt Autentyczny Kontraktu, y Akt sam Licytacji nieodwłocznie do Rady Naszey, pod adresem Departamentu Policyi przysyłali, a to pod winami, w Sądzie przyzwoitym wskazać mianami. List ten Nasz upominający Uniwersał podpisałismy, y on wydrukowany *per Copias* pod Pieczęcią Rady przy Boku Naszym Nieustaiącej, z podpisem Wielebnego Sekretarza teyże Rady do Grodow y wyżej wymienionych Miast Naszych rozesłać, y Rewersa od nichże odebrane do Departamentu Policyi odesłać, Kommissyi Skarbowey Koronney zlecilismy.

N^{ro}. 362

DNIA 14. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał sześć wątpliwości do rozwiązania w sobie zawierający.

*główny
funkcyj
Pisarz
asystent
Kadenzjant
już
wstał
i niemał*

Rezolwując Memoryał do Nas y Rady przy Boku Naszym Nieustaiącej podany, w którym następujące są do rozwiązania wątpliwości: Pierwsza: Gdy Kadencya Sądów Ziemskich Sieradzkich w Sieradzu *post Festum Sanctae Agnetis*, w Piotrkowie *post Festum Omnium Sanctorum* pod czas agitującego się Piotrkowskiego Trybunału jest naznaczona, a Urodzony Pisarz Ziemski Sieradzki Trybunałom as-

sylvie; więc czyliby w tych Kadencyach nie mogła Nobilitas obie-
 rać do Pifarstwa Subdelegata? *Druga:* Ur. Pifarz Ziemski Prawem
 obowiązany jest asystować Trybunałom, w iego niebytności Podse-
 dek; zaś w tego niebytności Sędzia Ziemski, który nie mogąc dla
 słabości zdrowia tey usługi pełnić, żąda, by na miejsce iego, lub któ-
 rego z Kollegów, mógł Komornik, lub Regent Ziemski Sieradzki za-
 siadać w Trybunałach; a Sądy Ziemskie Sieradzkie, aby *in loco commo-*
diori sądzone były. *Trzecia:* Od summ Kartowych nie zaprzysiężo-
 nych *in demortuas manus* przeszłe Trybunały Prowizyi nie przyładza-
 ły, dopiero od Juramentu *à re evicta*; teraz Kommissye *ex Sancitis*
 przyładzały po zaprzysiężeniu Prowizye od Aktu Skryptów rę-
 cznych; w tym przypadku jest żądane objaśnienie. *Czwarta:* Pra-
 wo jest, aby z Grodów do Ziemstw nie szły Appellacye; wiele jest ta-
 kich Pacjentów, co w Grodzie mocy nie czynią, a potem *contra De-*
creta Castrensia wydają do Ziemstwa Prosekucye; czyli więc Ziem-
 stwo może się wdawać w Rezolucyą Spraw podobnych? *Piąta:* Za-
 gęściło się już, gdzie Inkwizycye zachodzą w małej wiosce. Pozwa-
 ny wżyskich Poddanych kładzie w Proces, y potem od świade-
 ctwa excypuie; w takowym przypadku jest żądaniem, aby wolno by-
 ło wybrać Świadków, choć w Proces włożonych. *Szósta:* Aby Pi-
 farze y Regenci za swoje Kancellarye nie byli karani, także Paño-
 wie za Sług y Poddanych, aby *incontinentia* zniesiona była; niech
 każdy *ex persona pro delicto* odpowiada. MY KROL za Zdaniem Ra-
 dy *Ec.* deklaruiemy: *Co do pierwszej:* Gdy Prawo w nieziechaniu
 tylko obierać Subdelegata pozwala; Urodzony zaś Pifarz Ziemski
 Sieradzki przytomny w Piotrkowie, y tylko do trzymania w Try-
 bunałach Piora na niektórych Regestrach obowiązany, a w czasie przy-
 padającej Ziemskiej Kadencyi zastąpionym byź co do pracy Piora
 Trybunałskiego przez Pifarzów Woiewodztw na ów czas sądzących
 się, mogący, od własney Kadencyi Ziemskiej Sieradzkiej sądzenia
 oddalać się nie ma, ani przez Subdelegata zastąpionym byź może.
Co do drugiej. Gdy UU Komornicy na Kadencyach Woiewodztw,
 Pifarzów Woiewodzkich zastępować, y pod czas ustępu w Izbie Są-
 dowey, iako *super secretum* nie przyśięgli, byź nie mogą; tym więcej
 do zastępowania w Trybunałach Sędziów swoich używani byź niepo-
 winni. Miejsce zaś sążenia Sądów Ziemskich, ieżeli Prawem wy-
 rażnym nie jest wyznaczone, wygodniejszy przez Sąd zupełny Ziem-
 ski obrane byź może. *Co do trzeciej:* Gdy rozeznanie Dekretów
 Kommissyjnych nie Ziemstwom, lecz Trybunałom jest zostawione;
 a zatym przypadek względem Prowizyi od summ Kartowych Try-
 bunałskiemu zapytaniu zostawuiemy. *Co do czwartej:* Ponieważ Pra-
 wo y Rezolucya Nasza, za Zdaniem Rady, do niego stosująca się,
 Sprawy tam gdzie są zaczęte kończyć kazaly, a gravamina Juryzdy-
 kcyi w Trybunałach poznawać zaleciły; przeto Dekretów Grodzkich,
 ani *ex appellatione*, ani *ex citatione* Sądy Ziemskie poznawać nie mogą.
Co do piątej: W przypadku, gdyby *in elusionem* Inkwizycyi, kto Com-
 munitatem całą pozywał, a zatym a *deponendo testimonio* excypował;
 w ten czas Sąd Kondescensyą wyznaczający może pozwolić wybrać
 Świadków z pozwanych, iednak *in complicitatem Facti* nie wchodzą-

cych, y wyraźnemi Prawami excypować się nie mogących. *Co do szóstey.* Gdy Prawa dozór Aktow publicznych w iednych Woiewodztwach Pisarzom, w drugich Regentom zostawiły, y mających rząd Aktow, do mieszkania *circa Adā* obowiązały; zatym od odpowiedzi za przestępstwa w Kancellaryach trafić się mogące, dozór Aktow mający uwolnieni bydź nie mogą. *Co się zaś tycze żądane-go uwolnienia a pœnis pro incontinentia, Zwierzchność nad kim ma-
jących; wten czas te opuszczone bydź powinny, gdy impossibilita-
tem continentiae Zwierzchność mający okaza.*

N^{ro}. 363.

DNIA 14. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego G. y Odpowiedź
Urodzonego P.

Rezolwuiąc Memoryały, z których w pierwszym Urodz. G. za-
ląc się na Urodz. P. na Trybunał Koronny Deputata z Woiewodztwa
N. iż ten naciągając Prawo 1768. Roku tit: = *Złączenie Trybunału Ko-
ronnego* = fol: 200. o Regestrze *directi Mandati* uchwalone, intento-
wał Proceśs Urodzonemu G. z tegoż Regestru, o zabranie Podwód
z lasu, o extradycyą poddanego, y o piśanie pozwami do Ziemstwa
B. wydanemi; którym Processem Urodzonego żalącego się w Trybu-
nale konwinkuie, y winnych iego sprawach *locum standi* w Trybuna-
le tamuie, doprasza się wytłómaczenia wyż rzeczonego Prawa: Czy-
li w takowych sprawach, iuż *ad Forum competens* wytoczonych, może
Deputat pozywać, y przewodzić Proceśs legalnie z Regestru *directi
Mandati*, szczególnie na Sprawy *violatæ Securitatæ Tribunalitiæ intra mœ-
nia Civitatis*, przeznaczonego? W drugim zaś Urodzony P. Deputat
twierdząc, iż na fundamencie Konstytucyi 1670. Roku, bezpieczeń-
stwo Osob, y Dobr Funkcyą Deputacką sprawuiących upewniającey,
intentował Proceśs do Trybunału Urodzonemu G. o poczynione w
Dobrach wiolencye doprasza się; a tenże Urodzony G: w Trybuna-
le iako Sądzie przyzwoitym sprawił się. MY KROL za Zdaniem
Rady &c. deklaruiemy: że gdy Prawo 1670. Roku Vol: V. fol: 64.
tit: = *Sprawy Deputackie na Trybunale* = w całej swojej ośnowie, a
mianowicie w słowach: „ więc też niema Deputat *per Terminum tactum*
„ w tym Trybunale, do którego Deputatem obrany, nikogo ewoko-
„ wać, *etiam consensu Iudicij accedente*; a to *sub nullitate Condemnationis*,
„ którą Kondemnatę *sinè Literis Salvi Conductus* przysły Trybunał
„ kassować ma, *cum pœnis arbitrarijs super obtinente, exceptis causis vi o-*
„ *lentiarum, in persona euntis, redeuntis, y w Lublinie residentis Deputati,*
„ Małżonki, Dzieci, Sług y Dobr iego, *commissarum* „ upewniając
dla Deputatów Osob, ich Familii, y Dobr bezpieczeństwo, inne wszel-
kie Spra-

kie Sprawy *tam ex Actoratu quàm Reatu* onych w Trybunale popierać zakazuje; nie powinno być rozumiane o Dobrach Deputata generalnie wszystkich; przez coby żadne Sprawy excypowane tymże Prawem nie zostały, ale szczególnie o Dobrach, a raczey o ruchomościach Deputata na Trybunał przyjeżdżającego, tam będącego, y ztamtąd powracającego. Niemniej gdy Prawo 1768. Roku, fol: 200. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = mówi: „ Szofsty Regeſtr *directi Mandati*, w którym iedynie Sprawy *violatae Securitatis Tribunalitiae*, „ *intra mœnia Civitatis*, Osobom Sędziów Trybunałskich, lub ich *actualiter* słuſzącym popełnione, w który *includi penitus* nie mają Sprawy „ *aliarum violentiarum* z procederów prawnych *emanantium*, ale tylko „ szczególnie Sprawy gwałcące bezpieczeństwo Osob Sędziówskich, „ & *eorum Familiae*; bądź to w Trybunale będących, bądź na Trybunał przyjeżdżających, albo z Trybunału powracających, „ szczególnie zapewnić chce Sądu Sędziów Trybunałskich, y onym aktualnie słuſzających, *intra mœniu Civitatis* ubezpieczenie, y tylko w przypadku takowego bezpieczeństwa naruszenia, Regeſtr *directi Mandati* do prawney Prosekucyi, y sądzenia przeznacza, y wyraźnie generalność Dóbr ekskluduje; przeto o inne wiolencye, lub z procederu prawnego wynikające Sprawy, żadnym pretextem do tego Regeſtru podciągane być nie powinny, które *etiam stante functione* Deputata, *in Foro competenti* rozſądzone być mają. A że też ſame Prawa, a mianowicie 1768. Roku, fol: 214. mówi „ Deputat zaś w czasie funkcyi swojej, bądź przytomny, bądź nie, nikogo wzdawać nie ma; y takowa „ Kondemnata, gdyby otrzymana była, ſzkodzić nikomu nie powinna, „ ani *in sublationem Processus* wchodzić; wyiawſzy Sprawy *ex re laſſae Securitatis* na Osobie Deputata *stante eius functione*, w których nie ſta- „ wiającą Stronę wzdawać Deputatowi moc ſię udziela, „ ſame onego wyrazi takowy Regeſtr za nieprzyzwoity uznają.

N^{ro} 366.

DNIA 14. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego P.

Odpowiadając na Memoryał, w którym Urodzony P. zapytuje ſię: Jeżeli Sędziowie Zakordonowanych Kraiów, Dekreta Trybunałskie exekwować mogą? MY KROL za Zdaniem Rady &c. ninieyſzą dajemy Rezulucyą: Iż Sędziowie Woiewodztw y Powiatów Zakordonowanych, y z Juryzdykcyami ſwoimi odpadłych, Dekretów Trybunałskich exekwować nie mogą; Sędziowie iednak Ziem y Powiatów pod Panowaniem Naſzym pozoſtających, choć za Kordonem Poſeſſyę ſwoie inne mający, Dekreta exekwować mogą.

*Wyroki
Sędziów
niemni
Exekwować
nie mogą*

N^{ro}. 368.

DNIA 17. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Urzędu N.

Odpowiadając na Memoryał, w którym Urząd N. w Punktach niżej wyrażonych, żąda od Nas y Rady Nieustającej objaśnienia: W pierwszym: Konstytucya 1768. Roku tit: = Złączenie Trybunału Koronnego = w Sprawach od lat dziesięciu zadawnionych, loci Dilationis ad Munimenta, Kommunikacją nakazującą, dwojako być może rozumiana; raz: Ze ta Konstytucya w słowach: „aby in primo termino nakazywana była Kommunikacja, mediante comprobatione juramenti per Strony obojście stawiające, mieć chce: Stron osobistość, na tey in primo Termino Kadencyi; oraz Kommunikacją Documentorum, y oney zaprzysiężenie; słowa zaś pro sequenti Cadentia Judiciorum, zdają się chcieć w komunikowanych y zaprzysiężonych in primo Termino Dokumentach, rozpatrywania Stron pro sequenti Cadentia ad disjudicandum. A gdy niżej też mówi Konstytucya: Ze spisanie Summaryłów zawsze in Cadentia peragi powinno; można rozumieć: że na pierwszej ex primo Termino Kadencyi, a nie na drugiej. Nakoniec, gdy też Konstytucya mówi: Disjudicatio zaś Causae ex eisdem Documentis communicatis, dopiero na przyszłej Kadencyi subsequi ma; wspiera to pierwsze rozumienie, że nie na trzeciej, lecz na drugiej następującej post primum Terminum Kadencyi. Y za takowym tłómaczeniem nie byłaby zwłoka sprawiedliwości aż do trzeciej Kadencyi. Drugi raz: Taż Konstytucya jest rozumiana, tak, iak znienią sędzenie wdobyło się: In primo Terminu Strony obojście nie stawiają, nie komunikują, y nie zaprzysięgają, tylko za wniesieniem Strony, że jest inveterata Causa; wypada Dekret Dilationis communicationis Documentorum ad proximos, dopiero in proximis Strony obojście z Dokumentami stawiają, Summaryłże piszą, y zaprzysięgają; a sędzenie Sprawy znowu zawieszają się do przyszłej, to jest do trzeciej Kadencyi. Czyli więc takowe w zwyczaj wzięte sędzenie, zgadza się z myślą Konstytucyi, czyli też ma być skrócone podług wyżej wyrażonego tey Konstytucyi rozumienia? W drugim: Statut Litewski, którym Woiewodztwo Kijowskie sędzi się, trzy dni przed Kadencyą Sądów do czynienia Wpisów naznacza, y trzy dni po wpisaniu w Regestr, wołając co dzień Stron do osądzenia, czekać każe; Uniwersał zaś z Rady Nieustającej wydany, aż do samey Sądów Limity, nie podpisywać Regestru, przyjmować Wpisy, wszystkie odsładczać, y nie przedłużać sędzeniem czasu dawnymi Prawami oznaczonego (mimo wyrazy Konstytucyi 1768. choćby z przedłużeniem czasu odsładczać nakazującej) zaleca. Jest tedy niepodobieństwo dosyć uczynienia Statutowi, Konstytucyi y Uniwersałowi, rozróżnioną wo-

ła opieraającym. *W trzecim:* Zapytuie się tenże Urząd N. ieżli Strona Powodowa, Wpis swój ieden *per non sunt* spuszczać, z drugiego iterowanego Wpisu sądzić się może? *W czwartym:* Zapytuie się także: Jeżli dla niewystarczającej iedney wieży, y nacisku do niey z wyroków czterech Juryzdykcyi *primarum Instantiarum* w Zytomierzu sądzących się, może tenże Urząd y inne Juryzdykcyje tamże sądzące się naznaczać Pokoje na Zamku Zytomirskim? *W Piątym:* Konstytucya ostatnia 1776. Roku fol: 37. tit: = *Deklaracya o Kommissyach y Remissach &c.* = Czy ściaga się tylko do Kommissyjnych y Remissowych z Seymu do Trybunału Dekretów? czyli też y do Dekretów *Minorum Subselliorum* nie appellowanych? *W szóstym* nakoniec: Jeżli Sądy *Minorum Subselliorum* pensyonowane nie będąc, mogą przyśadzać sobie połowę grzywien przyśadzonych, z powodu, iż Trybunałom Koronnym zamiast pensyi, skrzynka z podobnemi Adjudykatami przywrócona ostatnim Prawem została? **MY KROL** za Zdaniem Rady &c. na każdy Punkt z osobna ninieyszą dajemy Rezolucyą: *Na pierwszy:* Iż gdy Konstytucya 1768. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 217. C. 2. w słowach: „ Zapobiegając enerwacyom „ Stron prawujących się, stanowimy: Aby w Sprawach zadawnionych od lat dziesięciu y wyżej, *in primo Termino* tak w Grodach, iako y w Ziemstwie *locó Dilationis ad Munimenta* nakazywana była Komunikacya *Documentorum per Partes utrasque mediante comprobatione iuratoria* przez Strony obojście stawiające *pro sequenti Cadentia Judiciorum* „ wyrażanie nie na pierwiżey *ex Citatione* Kadencyi, ale na drugiej czynić Komunikacyą każe; a w późniejszym swoim wyrazie, w słowach: „ *Disjudicatio* zaś *Causae ex iisdem Documentis* „ *communicatis* „ dopiero na przyszley Kadencyi *subsequi* ma „ wyrażenie uczy, iż rozśadzenie Sprawy nie na tey Kadencyi, na której czyni się Komunikacya, ale na przyszley dopiero *subsequi* ma; y na mocy tego Prawa, iak doniesienie Urzędu N. uczy, zwyczaj z tym Prawem zgodny ustanowiony został; przeto bez naruszenia Prawa odmienionym byźdź nie może. *Na drugi:* Co się tycze przyjmowania Wpisów y niepodpisywania Regestrów aż do Limity Sądów, Uniwersałem Naszym, za Zdaniem Rady pod dniem 14. Miesiaca Lutego w bieżącym teraz Roku wydanym zaleconego: Gdy pośluszeństwo wyrokom Naszym za Zdaniem Rady wypadającym, Prawem ostatnim nayuroczyściey jest ostrzeżone; dobrze zatym zalecać będzie Urząd N. ściśle wyrazów tegoż Uniwersału zachowanie. *Na trzeci:* A do zapytania: Jeżli Strona Powodowa Wpis swój ieden *per non sunt* spuszczać, z drugiego iterowanego Wpisu sądzić się może? deklarujemy: Ponieważ zwyczaj wniósł wolność Stronom pozwany, choć bez Terminu przy spuszczeniu Wpisu strony Aktorowej, *per non sunt* wzdać też Stronę *sinè Bannitione*, *in pura Citationis evasione*; zatym nie używająca tego Prawa dobrodzieystwa Strona Pozwana, zostawuie Termin nieskassowany Stronie Powodowej, y nań z nastąpnego Wpisu odpowiadać winna. *Na czwarty:* Dla niewystarczającej zaś iedney wieży y nacisku do niey, z wyroków czterech Juryzdykcyi *primarum Instantiarum* w Zytomierzu sądzących się, gdy Urząd Grodzki Zytomierski y inne Juryzdykcyje tamże sądzące się

ramentu, Sprawę całą *de novo* osądzić ma; albowież w przypadkach: gdy rzecz o ważność Dekretów Trybunałskich iść będzie, do Trybunału odeśłać powinno? MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: Gdy wyżey cytowane Prawo w słowach: „, który Jurament „, gdy Strona wykona, nakaże Sąd Ziemski *restituere causam in integrum*, y rozsądzi wedle dowodów przez te Dokumenta okazanych,, wyrażnie rozsądzenia Sprawy, *ex vi noviter repertis evincentibus* Ziemstwom pozwala; przeto nad oczywisty słów swoich wyraz toż Prawo tłómaczone być nie może.

N^{ro.} 370.

DNIA 17. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Jakuba.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym U. Jakub zapytuje się Nas y Rady przy Boku Naszym Nieustającej: Z którego Rejestru Sprawy Kommissyjne nierospoczęte sędzić się w Trybunale powinny? MY KROL za Zdaniem teyże Rady deklarujemy: Iż mocą Prawa Kommissyje nierospoczęte, rozsądzeniu poddane, z Rejestrow Kommissyjnych y *Remissarum*, tak, iak y rozpoczęte, rownym Prawa opisem y warunkiem sędzić się mają.

*Rezolucya
Dnia 17
miesiąca
października
1777
w Warszawie
z Kancelaryi
Krolowskiej
y Komisaryi
Rady*

N^{ro.} 373.

DNIA 17. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego J.

czyżby Strona zdołała uzyskać wolność dopraszania się podług Prawa, ad futurum Tribunal Remisly, ex quo Judex? MY KROL za Zdaniem Rady Śc. deklarujemy: iż gdy Prawo 1768. Roku, fol: 214. tit: = Złączenie Trybunału Koronnego = w słowach: „ wolność iednak zostawiamy Stronie, która z Deputatem mając Sprawę, sama ośobiście, a nie przez Plenipotentów, stawiająca, Judicato by się poddać chciała, Sprawę promowować; y Deputat w takowym przypadku Remisly ex quo Judex, upraszać nie może: in casum recessus, Stronie na Deputacie Kondemnację zyskiwać pozwala się, tę wolność Stronie tylko mającey Sprawę z Deputatem dało; przeto też Strona ilekroć podobać się iey będzie, tylekroć mieć wolność żądania tej Remisly może, a nie Deputat.

N^{ro.} 384.

DNIA 24. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA.

Rezolucya, oraz List Rekwizycyjonalny na Memoryał U. Kazimierza, y Odpowiedź Urodzonego P. miejsce Marszałka w Trybunale zastępującego.

czyżby Strona zdołała uzyskać wolność dopraszania się podług Prawa, ad futurum Tribunal Remisly, ex quo Judex? MY KROL za Zdaniem Rady Śc. deklarujemy: iż gdy Prawo 1768. Roku, fol: 214. tit: = Złączenie Trybunału Koronnego = w słowach: „ wolność iednak zostawiamy Stronie, która z Deputatem mając Sprawę, sama ośobiście, a nie przez Plenipotentów, stawiająca, Judicato by się poddać chciała, Sprawę promowować; y Deputat w takowym przypadku Remisly ex quo Judex, upraszać nie może: in casum recessus, Stronie na Deputacie Kondemnację zyskiwać pozwala się, tę wolność Stronie tylko mającey Sprawę z Deputatem dało; przeto też Strona ilekroć podobać się iey będzie, tylekroć mieć wolność żądania tej Remisly może, a nie Deputat.

dził; iako też, na Odpowiedź tegoż Trybunału ręką Urodzonego P. mieysce Marzalka zastępującego, podpisaną; MY KROL za Zdaniem Rady &c. takową dajemy Rezolucyą: iż czeze exkuzy w Odpowiedzi wyrażone nie wymawiają Sądu od przestępstwa Prawa 1768. Roku tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 198. Art: VII. w słowach: „Drugi Regeſtr *Expulſionum* we Szrody y we Czwartki, „*ante alias omnes Cauſas* do sądzenia brany bydź ma; w którym, gdy- „by takiey natury Sprawy nie było, lub nie stało, Regeſtr Woie- „wodzki Ordynaryiny czas iego zaſtąpi, „które w dni Szrodowe y Czwartkowe Regeſtr *Expulſionum* brać każe, y dopiero w niedoſtatk Sprawy *Expulſionum* Regeſtra Sprawy Ordynaryiny wołać pozwa- la. Rekwiruemy zatym Trybunał Koronny, aby wyżej wyrażo- ne pełniąc Prawo, Regeſtr *Expulſionum* w dni rzeczzone (wyiawſzy czas Sprawom Remiſſowym y Kommiſſyinyim oznaczony) nieodſtę- pnie był brany; ſtrzegąc ſię, ile bydź może, Spraw z innych Rege- ſtrów na te dni zaciągania.

N^{ro.} 386.

DNIA 24. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA

Rezolucya na Memoryał U. Jana.

Rezoluując Memoryał, w którym U. Jan doprasza ſię o wytioma- czenie Prawa 1588. Roku, Vol: II. fol: 1209. tit: = *O Kadukach* = to ieſt: Czyli w niedoſtatk Sukceſſorów Oyczyſtych *ad octavum uſque gradum*, Sukceſſorowie Macierzyſci, y wzajemnie w niedo- ſtatk Sukceſſorów Macierzyſtych, Sukceſſorowie Oyczyſci krwi *reſpectivè* každyey linii w ſobie nie mający, ſukcedować mogą? czyli też po bezpotomnym iedney linii zeyſciu, Kaduk bezpotomney li- nii, oddzieliwſzy fortunę drugiey linii, majątek poſiadać ma? MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: Jż gdy wyżej rzeczo- ne Prawo w ſłowach „iż ſię Kaduk Szlacheckich Dobr, tak Oy- „czyſtych, iako Macierzyſtych rozumieć nie może, dokądby ſta- „wało powinych Krewnych *utriusque ſexus ex utraque linea*, która „nie może, ani ma bydź przerwana *quartò, quintò & perconſequens ul- „teriori gradu propinquitatis*, ale dokąd ſię iedno może wywieſć, *Jus „Successionis legitimæ uſque ad octavum gradum incluſivè*, „wyraźnie *in retruſionem Juris Caduci*, *Jus Successionis legitimæ uſque ad octavum gra- dum incluſivè* wyprowadzać każe; którego, gdyby Sukceſſorowie Ma- cierzyci krwi Oyczyſtey, a Oyczyſci Macierzycy nie mając, wy- wieſć nie mogli, w takim więc przypadku rezolucya *Subſtantiarum* naſtąpić, y fortuna linii, której *non extant Succeſſores, tam maſculi quàm femelli* według Prawa *ſub Jus Caducum*; inna zaś Sukceſſorom krwi doſtać ſię powinna.

* T i j

*Rezolu-
cyja na
Memoryał
U. Jana
w dniu 24
października*

N^{ro}. 388.

DNIA 24. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Rapport Grodu Włodzimierskiego.

lucya w 2.

le tuch

z abrywa

w Zaboru

go Właściwość

w podli w

le zuch wto

er fisch wpu

e Primis

ypami zbi

Podanym

or zię zup

inowym de

stego seymu

ionu

Odpowiedziąc na Rapport Sądowy, w którym Urząd Grodzki W. doprasza się Nas, y Rady Nieuftaiącey Rezolucyi na Punkta następujące: *Pierwszy*: Gdy niektóre części Woiewodztwa Bełzkiego przez ostatnią Konwencyą ad *Corpus Reipublicæ* powróciły się, a Obywatele tych części nie mają sobie przepisanego *Forum*; czyli Grod Włodzimierski, iako najbliższy, może rozładować tychże Obywatelów Sprawę? *Drugi*: *Sancitum* 1776. Roku, chcąc ocalić Podałek Podymnego Extradycyą Poddanych, do przyszłego Seymu zawiesiło; ale gdy kto o zbiegłych już po zaprzysiężoney Taryffie Poddanych Sprawę intencje, y Inkwizycyami chce dowodzić; czyli tenże Grod Włodzimierski może Inkwizycy nakazywać, y z onych Sprawę sądzić? My KROL za Zdaniem Rady &c. ninieyszą dajemy Rezolucyą: Co do pierwszego: Iż na wzor Konstytucyi 1764. *Convocationis* fol: 67. tit: = *Obiaśnienie Processu* = Obywatele pomienieni od Woiewodztwa Bełzkiego ad *Corpus Reipublicæ* powróceni, w Jurzydykcyi mieyscom bliższey, to jest Grodu lub Ziemstwa Włodzimierskiego w Trybunale Lubelskim, aż do Rezolucyi Stanów sądzić się mają. Co zaś do drugiego Punktu: Jako *Sancitum* 1776. wydanie zbiegłych Poddanych szczegulnie tylko dla ocalenia dochodów Rzeczypospolitey z Podymnego do przyszłego Seymu zawiesiło; tak, gdy kto o Extradycyą zbiegłych Poddanych czyniący, że są po zaprzysiężoney Taryffie zbiegli, dowodzić zechce, w ten czas wszelkie dowody y odwody nakazywać, onych słuchać, y podług onych Sprawę *Extraditionis* finalnie sądzić może. A ieżeliby się pokazało, iż zbiegli Poddani w Taryffie Podymnego zaprzysiężeni będą, w ten czas przepisy *Sanciti* 1776. Roku powyżey wzmiankowanego, zachowane być mają.

N^{ro}. 392.

DNIA 28. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego J.

kuzo Exclm

kuzo wown

z Otuz

kuzo Exclm wown

kuzo w miastach

kuzo w miastach

Rezolwując Memoryał, w którym Urodzony J. doprasza się o objaśnienie w Prawie następującej wątpliwości, to jest: Kto Dekret Grodzki na Kadencyi Prawem opisaney *ex Controversiis*, między Szlachcicem

chcicem Kredytorem z iedney, a Szlachcicem Dłużnikiem, Dobra w Mieście mającym, z drugiey strony, bądź to *ex Vi Inscriptionis*, bądź *ex re Subjectionis*, o dług na tychże Dobrach ubezpieczony, y z Pozwów tamże kładzionych zapadły, po otrzymaney na Terminie dośc. czynnym, podług przepisu tego Dekretu Publikacie exekwować powinien? My KKOL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ponieważ tak z naydawnieyszych Praw, Starostowie moc Exekucyi Dekretów, nie tylko wyższych Juryzdykeyi, ale tym bardziey swojego Sądu zleconą mają; iako też Prawo Roku 1768. fol: 247. tit: = *Exekucya Dekretów* = Dekreta wszelkich Juryzdykeyi Kraiowych przez Starostów, lub ich Urzędy exekwowane mieć chciało; Sprawa zaś o długi na Dobrach Szlachcica w Mieście mianych, nie *ad fundum* Juryzdykeyi Mieyskiej podlegające, ale *ad superficiem* majątek Szlachcica stanowiące, reguluje się: nadto poddający się Szlachcie, z Dóbr swoich iakowey (choćby nieprzyzwoitey) Juryzdykeyi, czyli to przez Inskrypcyą *Fori*, czyli przez Subjekcyą onemuż, nie tylko co do Sądu, ale też y co do Exekucyi owey Juryzdykeyi właściwey podlega. Przeto Dekret w powyższym przypadku zapadły, przez Urząd Starościński tego Grodu, w którym namieniony Dekret nastąpił, exekwowany być powinien; y takowa Exekucya, gdy podług Praw y Przepisów Uniwersału, względem Exekucyi Dekretów y Procesów w Prowincyach Koronnych na dniu 22. Miesiąca Lipca w Roku teraz bieżącym wydanego, czyniona będzie, żadnym pretextem ani *nova acquisitione Juris stante Processu Creditoris* tamowana być nie może.

N^{ro}. 394.

DNIA 28. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA:

Rezolucya na Memoryał Urodzonego S.

Odpowiedziąc na Memoryał, w którym Urodzony S. użala się: iż, gdy podług Prawa 1768. Roku, zyskał Dekret *Executionis* w Trybunale N. na Urodzonych TT. y Urodzonym B. na tenże Trybunał z Woiewodztwa Podolskiego Deputacie, później iak we dwa Miesiące na wniesioną od iedney Strony Illacyą przez nastąpioną tegoż Trybunału Deklaracyą rzeczony Dekret *Executionis* został przeistoczony; dopraszając się od Nas KROLA, za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieuftającej Rezolucyi: Ażeby po mimo Deklaracyi na jednostronną Illacyą przeciwko wyraźnemu Prawu 1768. Roku, fol: 209. tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = w słowach: „ a po przeczytany „ Dekrecie, Illacye przez Patronów *instantaneę* tylko dopuszczane „ być mają; a gdyby któżkolwiek z Palestry, drugiego albo trzeciego dnia po przeczytany Dekrecie *propter solam elusionem & tentationem Judicij in re decija*, dla przewrócenia lub odmienienia

U

„ Dekretu Illacyą wnosić ważył się, y Dekret Przemieniać, takowy
 „ *una cum Parte Sessione Turris ad instantiam alterius Partis*, przez czte-
 „ ry Niedziele, y Tyłciem grzywien karany bydź ma Przewró-
 „ cony zaś *per illationem in essentiali* Dekret, *ipso facto nullitatis* poczy-
 „ tujemy, wypadły Dekret *Executionis* prawnie nastąpiony, miał
 swoją podług Prawa *per traditionem* Exekucyą. Przeciwnie Trybu-
 nał w Odpowiedzi swojej przez Urodzonego P. miejsce U. Mar-
 szalka pod ten czas zastępującego daney, twierdzi: iż gdy Urodzo-
 ny S. nie podług przepisu Prawa 1768. tit. = *Złączenie Trybunału*
Koronnego = Wpis uczynił; które nakazuje, ażeby na Wpisach tak
 Powodów, iako y Pozwanych, imiona y przezwiska wyrażane by-
 ły; że gdy Terminem swoim Urodzonego B. Deputata Podolskiego
 nie pociągał, subiekcyi podług Prawa mając Sprawę z Deputatem
 nie okazywał, ani osobiście do zezwolenia na *Judicatum* stawil się y
 nie dopełniwszy tych żądanych z Prawa formalności, Dekret *Execu-*
tionis otrzymał; z takowych przyczyn Trybunał przez Deklaracyą
 swoją Urodzonego B. Deputata od rygora Dekretu *Executionis* pod-
 stępnie otrzymanego uwolnił; My KROL za Zdaniem Rady &c.
 ninieyszą dajemy Rezolucyą: iż Deklaracya Trybunału w rzeczach
 iedynie do Ordynacyi Sądowej onego ściągających się, będąc pra-
 wem dozwolona; naruszać nigdy nie może Dekretu we wśzystkich
 prawnych uroczyłościach nastąpionego.

N^{ro.} 397.

DNIA 28. MIESIĄCA PAZDZIERNIKA.

Rezolucya na Memoryał U. Wacława.

*O*dpowiadając na Memoryał Urodzonego Wacława zapytują-
 cego się: Czyli (w przypadku, gdyby Oyca przeżyły) Dzieci na
 umyśle niezdrowe, pod opieką prawną będące, w lat kilkanaście po-
 umyślnym zeszły, *pro existentibus* (mimo swoje na umyśle niezdrowie) ro-
 zumiane bydź mają? y czyli *interueniente* onych *ad octavum gradum* we-
 dług Prawa *sterilitate*, Kaduk, nie po nich, iako na umyśle niezdro-
 wych, ale Po Oyca, którego też Dzieci przeżyły; czyli też po rze-
 czonych Dzieciach (na których głowie stanęła fortuna) od Nas
 proszony bydź powinien? My KROL za Zdaniem Rady &c. dekla-
 ruemy: iż gdy Sukcesya przez krewne przez zmyśły spada: prze-
 to Dzieci, choć na umyśle niezdrowe, a Oyca przeżyły, *pro existen-*
tibus rozumiane bydź mają; y *Jus Caudicum*, ieżeli *steriliter* według
 Prawa zeszły, nie po Oyca, który spadkiem krwi Dzieciom fortunę
 podał, lecz po dzieciach bezpotomnie zeszłych, od Nas KROLA pro-
 szone bydź może.

N^{ro.} 409. Sub Litera. A.

DNIA 14. MIESIĄCA LISTOPADA.

Rezolucya na Rapport Sądu Ziemskiego R.

Rezolwując Rapport Sądu Ziemskiego R, w którym doprasza się rozwiązania wątpliwości w przypadku następującym: Gdy Zwierzchność zgaszonego Zakonu Jezuickiego Kłaiźtorami rządząca do funduszow swoich Narodowemi Ustawami zabronione Dobr leżących przyimowała Legacye; a te Dobra później przez pomienionych Xięży z Obywatelami za inne Dobra Ziemskie dziedziczne zamienione zostały; teraz przychodzi do Sądu Sprawa w dowodzie nieprawnej Legacyi Dobr tych, które Obywatel przez zamianę Dziedzictwem posiada: ten prawnie pociągniony pozwał wzajemnie *pro Eviditione* Dobr po-Jezuickich Właściciela, który na fundamencie Prawa ostatniego Seymu, staiać *in exceptione Fori* do Sądu Kommissyi Edukacyney, wylaśnie się; czyli więc wedle Konstytucyi 1726. Roku, tę Sprawę całą, y nierozdzielność w sobie mającą, Ziemstwo R. ma sądzić? czyli podług ostatniego Prawa do Kommissyi Edukacyney odesłać? My KROL za Zdaniem Rady Śc. deklaruiemy: Ze gdy prawne Zakwestyonowanie Dobr teraz przez zamianę Ziemskich dziedzicznych przez Ewikcyą obciąża, Dobra po-Jezuickie, funduszem Kommissyi Edukacyney będące, a takowy interes pryncypalny Prawa Roku 1775. y 1776. pierwej Kommissyi Sądowej, a teraz Kommissyi Edukacyney do rozładzenia powierzają; przeto Ziemstwo R. podług Przepisu tych Praw sobie postąpi; przez co bynajmniej Konstytucyi 1726. Roku, do innego przypadku stośowney nie sprzeciwi.

N^{ro.} 409. Sub Litera B.

DNIA 14. MIESIĄCA LISTOPADA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Michała.

Rezolwując Memoriał, w którym U ' Michał doprasza się wytłomaczenia Prawa 1776. Roku, względem dochodu od Papieru śteplowanego uchwalonego; a to z przyczyny: Czyli Kancellarye Narodowe mogą do Oblaty przyjmować Rezolucye, y iune *Actus* Nasze, za Zdaniem Rady wychodzące, niema śteplowanym Papierze,

bez naruszenia wyżej namienionego Prawa? MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: Ze w uchwaleniu wyżej wyrażonego Prawa, była myśl Stanów Rzepltey dochodów publicznych powiększenia; a gdy Prawo 1775. Roku, wszelkie od Rady wychodzących Rezolucyi Extrakty, bez najmniejszey opłaty wydawać rozkazuje; przeto dla nie przyczynienia expensy Skarbowi Koronnemu na Papier śiępłowy, wszelkie Extraktyz Kancellaryi Rady nie na śiępłowanym Papierze wychodzące, Kancellarye Narodowe *per Oblatam* przyjmować, y podług żądania one podających autentykować powinny. Extrakty zaś Oblat rzeczonych Rezolucyi Rady na Papierze śiępłowanym wydawane, z Kancellaryi Narodowych być mają.

N^{ro}. 410.

DNIA 14. MIESIĄCA LISTOPADA.

Uniwersał względem Dezertorów od Woysk Rzeczypospolitey Koronnego y W. X. Litewskiego.

*Względy
Dezertorów
w mieście
w Bzysku*

W Szem w obec &c. wiadomo czyniemy: Chcąc zapobiedz wynikającym szkodom w Woysku Rzeczypospolitey przez dezercye częste Zolnierzy od Kommend y Chorągwi właściwych zachodzące, przed Nami y Radą przy Boku Naszym Nieustającą z uszczerbkiem liczby y porządkow, które znaczney potrzebują expensy, zaskarżone; uznaliśmy za Zdaniem teyże Rady, rzeczą potrzebną wydać niniejszy List Nasz Uniwersał do Miast, Miałeczek, y Wsiow pod Naszym Panowaniem będących, tak w Koronie, iako y w W. X. Litewskim; zalecając: *imo.* Skoro się trafi, że gdziekolwiek Dezertor Zolnierz Polski przechodzić będzie, albo szukać uciezki, tedy łapani być mają natychmiast, y do swoiey odesłani Kommendy, która przyzwolita za to wyznaczy nadgródę. *zdo.* Za Dezertorów zaś Zolnierzy ci nie mają być rozumiani, którzy za Urlopem lub Ordynansem z mieysca na mieysce przechodzić będą; owszem, tacy, gdy Urlop lub Ordynans Kommendy swey ukażą, wstrzymywani być nie powinni. *ztio.* Aby także ztąd nieprzyzwolitość Kunstom y Rzemiosłom Kraiów Naszych przez chwytywanie y uciemężanie pod pozorem dezercyi Woyskowej, Rzemieśników różnego rodzaju, bądź wędrujących, bądź z zagranicy wchodzących, nie zachodziła; warujemy, y wszystkich Obywatelów Królestwa Naszego wszelkiey kondycyi y stanu, ostrzegamy, aby takowych Ludzi Rzemieśników nie nagabali; owszem wszelkie onym bezpieczeństwo, skoro attestata Cechow swych lub Magistrów ukażą, zostawiali, y przechodu nie trudnili; ku czemu ciż wszelkiego rodzaju Rzemieśnicy, gdy do Kraiu wchodzić, lub od Miasta do Miasta wędrować będą, w namienione attestata Mieyskie, lub Cechowe, albo Magistrówskie opatrywać się mają.

Nro. 414.

N^{ro} 414.

DNIA 18. MIESIĄCA LISTOPADA.

Rezolucya na Memoryał Sądu Ziemskiego Z.

Rezolwuiąc Memoryał Sądu Ziemskiego Z. dopraszającego się wytłumaczenia Prawa Roku 1774. tit: = *O Sądach Ziemskich* = przez Konstytucyą 1768, na całą Koronę rościągnionego, a iasnie nie wyrażającego, czyli Subdelegaci na mieysce nieprzytomnych Sędziów Ziemskich na Kadencyi do sądzenia obrani, na expedyowanie Kondescensyi z Dekretów swoich wyznaczonych, zieżdzać mogą? MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż gdy wyżey wyrażone Prawo 1764. Roku, iasnie mówi: że w nieprzytomności któregokolwiek z Sędziów Ziemskich obrany Subdelegat Kadencye tychże Sądów sądzić powinien, którymby Sędzia, na którego mieyscu jest obrany, *ob legalitates* nie był przytomny, y expedyowania Kondescensyi mocy nie daie; przeto Sąd Ziemski Z. w tey mierze Prawo *quo ad literam* zachować powinien.

*Rezolucy
Sąd Ziemski
z 1774
o sędziach
ziemskich
na kadencyi
nie przytomnych
sędziów
mocy*

N^{ro} 428.

DNIA 2. MIESIĄCA GRUDNIA:

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Protha.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym U. Proth małoletni, bez aktualnych Opiekunów będący, a z mocy Praw, mianowicie 1347. Roku, Vol: I. fol: 44. tit: = *de Tutoribus Puerorum &c.* = że Dzieci lat nie mające, u Prawa nie odpowiadają; także Konstytucyi Roku 1768. tit: = *Złączenie Trybunatu Koronnego* = że w Opiekach do lat ośmnaśtu zostawać mają; uwolnienia się od Processu, y Dekretu *Executionis*, nie mniej dodania od Nas Opiekunów, końcem porządnego y prawnego w Juryzdykeyach odpowiedania doprasza się; MY KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż gdy prawność przewidzianych Processów, y onych Exekucya, Prawami y Uniwersałem Naszym za Zdaniem Rady na mocy tychże Praw przepisana, Decyzji Departamentu Woyskowego w Radzie Nieustającej, jest zostawiona; przeto Strona tamże przy wniesionej przeciwko sobie illacyi, swoje uczyni zarzuty. Co się zaś tycze żądanego Opie-

*Rezolucy
Sąd Proth
mającego na
sędziów
Proth
ma moc
nie Opie*

W.

kuna, nie pierwey o dodanie onego rzeczony U. Proth NAS KROLA będzie mógł prosić, aż według Prawa 1775. Roku, fol: 69. tit: = *Ubezpieczenie Sierot y Wdow* = wypadłego, w Grodzie lub Ziemstwie którymkolwiek, iakichkolwiek Dobr przez siebie posiadanych, właściwym, wyznaczenie Opiekundw odmowione mieć będzie. Ci zaś Opiekunowie, lub Opiekun, w każdym Sądzie y Prowincyi, asystować *Pupillo*, moc mają.

N^{ro.} 438. Sub Litera A.

DNIA 23. MIESIĄCA GRUDNIA.

*Uniwersał do U. U. Starostów Grodowych, względem
Rekwizycyi o pomoc woyskową.*

W Szem w obec &c. wiadomo czyniemy. Gdy podług opisu Prawa o exekucyi Dekretów ustanowionego, Departament Woyskowy oboygą Narodów liczne odbiera o pomoc woyskową do takowych exekucyi Rekwizycye, od różnych Urzędników Grodowych, mianowicie niższych Vices-Regentów, Burgrabiów, y Subdelegatów, iak z imion, tak z charakterów piśma mniey znaiomych zachodzące, a z obowiązku swego pilnie examinując, y roztrząsając Rekwizycye tych Urzędników do zyskania pomocy woyskowej należyć prawem opisanę, y Departament w dodaniu Im woyska zaręczając, doświadczył ten Departament widocznie, że od jednego Urzędnika innym charakterem dzieło oryginalne tradycyi niedopuszczoney podpisanę, y inną pieczętką stwierdzone, a innym wcale charakterem List dodania woyska rekwirujący podpisaný, y innym herbem zapieczętowany; z tego więc doświadczenia wnosząc, że przez samych Pryncypałów interessów, lub przez promowujących one, mogą być czynione pod Juryzdykcyami podstępny, mianowicie listy pomocy woyskowej rekwirujące, imieniem Urzędników Grodowych, z charakteru piśma, y herbów Departamentowi nieznaomych kompilowane; MY KROL za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustającej, uznaliśmy rzeczą potrzebną wszystkim Urodzonym Starostom Naszym Grodowym, y ich Urzędowi zalecić, oraz Uniwersałem publicznym ogłosić, iakoż niniejszym Uniwersałem Naszym, za Zdaniem teyże Rady ogłaszamy, y pomienionym Urodzonym Starostom Naszym Grodowym, y ich Urzędowi zalecamy: Aby Rekwizycye Listowne o pomoc woyskową szczegulniey przez Urzędników piśane, nie inaczey tylko pieczęciami tych *respectiue* Grodów (gdzie Manifesta o niedopuszczenie Tradycyi będą czynione) pieczętowali, y do Departamentu Woyskowego odsyłali; z pieczętkami zaś Ich herbów nieznaomych nie mają być akceptowane.

N^{ro}. 438. Sub Litera B.

DNIA 23. MIESIĄCA GRUDNIA.

*Uniwersał względem podania Regestrów krzywd y szkód
w Kraiu od Pruss odkordonowanych poczynionych.*

W Szem w obec Śc. do wiadomości podaiemy. Sprawila to troskliwość Oycowskiego serca Naszego o całość Maiątków Obywatelów z Kordonu Pruskiego pod Panowanie Nasze y Rzeczypospolitey wroconych, że gdy nas dochodziły partykularne wiadomości: Jakoby po wielu mieyscach z tegoż Kordonu wypuszczonych, przez Officyalistów Ekonomicznych, y Poddanych Króla Jmci Pruskiego, tymże Obywatelom y Poddanym Naszym rozmaite krzywdy poczynione bydź miały, y podatki publiczne na przyszły czas y po terminie Konwencyi, to iest: dnia 22. Sierpnia 1776. Roku, od nich wyciśnione zostały; nie omieszkaliśmy tych to Obywatelów y Poddanych Naszych y Rzeczypospolitey, z Kordonu Pruskiego wychodzących, Listem Naszym Uniwersałem ieszcze pod dniem 10. Stycznia Roku ninieyszego kończącego się, obwieścić, y onymże za-
*Uniwersał
Jmci Pruskiego
Obywatelom
z Kordonu
naszego Kraju
wielu z pr*

lecić: „*Ażeby ci wszyscy, którzy w czasie Demarkacyi, przy wyjściu z Kordonu Pruskiego, szkody iakiegokolwiek, czyli to na maiątkach, albo ludziach, gdyby też y luznych, poniewolnie z Dobr swoich zabranych ponieśli, albo podatki publiczne na przyszły czas, poczynwszy od terminu Demarkacyi, dnia 22. Miesiąca Sierpnia w Roku przeszłym 1776. zawartey, z Dobr Ich wybrane są, Regestra tych wszystkich szkód y krzywd poniesionych porządne, dokładne, y rzetelne z wyrażeniem: kto? gdzie? kiedy? to iest: w iakiej okazji? którego dnia y Miesiąca? przez kogo? y w czym został ukrzywdzony? wiele od niego po terminie Konwencyi na czas przyszły podatku publicznego wybrano? czyli dokument na to iaki dano? y kto go podpisał? y co ten dokument w sobie zamyka? ręką każdego Dziedzica, lub Possessora podpisane, w Księgach Urzędowych najbliższych, tych Dobr oblatowane y zaprzysiężone, do Kancellaryi Rady przy Boku Naszym Nieustającej, przysyłali; A to końcem uczynienia Królowi Jmci Pruskiemu przyzwoitego w tych wszystkich pokrzywdzeniach przełożenia, y w perswazyi, że tenże Król Jmci Pruski niesprawiedliwości y gwałtów, przez Poddanych swoich Naszym udziałanych, nie tylko nie pochwali, ale owszem one przykładnie ukarze, y Naszym dostateczną satysfakcyą z powróceniem szkód, nakaze. Lubo tedy zalecenia Nasze w tym wszystkim, iakośmy wyrazili, niewątpliwie po Grodach ogłoszone zostały, gdy jednak mała bardzo liczba Regestrow takowych od Obywatelów z Kordonu Pruskiego wychodzących, do Kancellaryi Rady przy Boku naszym Nieustającej, ode-
*W ij**

watale wiadomości o tym mieć nie mogli; czyli dla tego, że niektóre okoliczności zatrudniając dokończenie Demarkacyi w części Ziemi Dobrzyńskiej, ograniczenie finalne oneyże przedłużyło się więcej, niż czas do podawania wymienionych Regestrów był wyznaczony, a Obywatele nie wiedząc, iaki ich los miał potkać obawiać się mogli pod ow czas podawać spisania krzywd swoich. Przeto, kiedy już teraz y ograniczenie Kraiu Naszego w ścianie Pruskiej zupełnie jest zakończone, y nawet Ratyfikacya przez Nas Króla Konwencyi z Królem Jmcią Pruskim zawartych nastąpiła; My KROL za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustającej, uznaliśmy rzeczą potrzebną przerzeczonych Obywatelów y Poddanych Naszych, z Kordonu Pruskiego wyszłych, tym powtórny Listem Naszym Uniwersałem obwieścić, y onymże zalecić, iakoż obwieszczamy y zalecamy, ażeby przepisowi Naszemu, względem podania Regestrów wszelkich krzywd y szkod poczynionych, przez Oficjalisów Ekonomicznych y Poddanych Króla Jmci Pruskiego od czasu zawartej Konwencyi dnia 22. Sierpnia 1776 Roku ndziałanych, w pierwszym Uniwersale Naszym wyrażonemu, y w niniejszym, iako wyżej ponowionemu we wszystkich punktach y artykułach zadosyć uczynili, a to naydaley do 1. Miesiąca Kwietnia w Roku następującym, przesyłając do Kancellaryi Rady przy Boku Naszym Nieustającej oblatowane y zaprzysiężone Regestra. Zeby zaś każdy, do czyiey wiadomości o tym Liście Uniwersale Naszym, za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustającej wydanym należy, był uwiadomiony, tenże wydrukować, po Grodach oblatować, y do Obywatelów na Pograniczu Pruskim rozesłać rozkazaliśmy.

R O K U 1778.

N^{ro.} 3.

DNIA 2. MIESIĄCA STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Rafała.

Wzaga na mat
raigu do
a Długu
mych pte
sa obni

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Ur: Rafał doprasza się wytłumaczenia Praw o Dożywociu Matki, y długach przez Dzieci zaciągniętych, z przypadku następującego: Żona mająca od Męża po dług Prawa zeznane Dożywocie, y onego po śmierci Męża Dekretami ubeśpieczona zażywając, gdy Dzieciom swoim substancyi potrzebującym, w Dobrach Dożywociu swojemu podległych, mieszkania y substancyi pozwala, nie uступując tych Dóbr z pod swego Dożywocia, ani przez żadną Tranzakcyą onym w posseksyą wypuszczając, czy mogą Kredytorowie tychże Dzieci poszukując swoich długów, na Dobrach żadnym tytułem y pretextem do posseksyi Dzieci

Dzieci nienależących, lecz Prawu dożywotniemu Matki podległych, Proceſſa przewodzić, y Matce nie onym niewinney, też Dobra odbierać? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze Prawa ubeſpieczające Dożywocie dla przeżywaiącego z małżonkow, do tych tylko długow płacenia *in emundationem Juris Advitalitii* obowiązują, które zaczynającą ſię podług Prawa dożywotniego do Dóbr Intromiſſyą, y onych poſſeſsyą poprzedzają; co ſię nie ma rozumieć o długach przez Dzieci, przed zaczęciem Prawa dożywotniego, bądź y potym zaciągnionych, gdyż ſą Prawa wyraźne, które Dzieciom tak w małoletnoſci będącym, iako y z małoletnoſci wychodzącym, długow zaciągać zabraniają na te Dobra, które będąc pod innym Prawem dożywotnim, w onych dzierżeniu nie zoſtają. Dla tego Kredytorowie takowe długi u Dzieci mający, żadnych Proceſſow na Dobrach pod Dożywociem Matki będących, prawnie przewodzić nie mogą, chyba tylko w ten czas, y na takowych Dobrach, któreby Matka *in ſolennitate de Jure requiſita*, z pod Dożywocia Dzieciom uſtąpiła; co ciż Kredytorowie autentycznemi Tranſakcyami, aktualną poſſeſsyą probuiącemi, dowodzić w Sądzie przyzwoitym powinni.

N^{ro.} 4.

DNIA 2. MIESIĄCA STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Stefana.

Na Memoryał Ur: Stefana, w którym zanosi użalenia ſwoie przeciwko Urzędowi Grodzkiemu Ł. iż ten naſtąpiony w Sądzie ſwoim Dekret, Sprawę iego z Urodzonym S. Staroſtą O. finalnie decydujący, przez powtórny ſwój wyrok zupełnie odmienił: dopraſza ſię pierwſzego Dekretu, y Proceſſu prawnie naſtąpionych Exekucyi, albo tey Sprawy do Ziemſtwa Ł. odeſłania; My KROL za Zdaniem Rady &c. gdy po upłynionym cztero-niedzielnym czasie Kommunikacyi, tak od Urodzonego S. Staroſty O. iako y Urzędu Grodzkiego Ł. żadney na tenże Memoryał nie odbieramy odpowiedzi, tę nań dajemy Rezolucyą: Ze Rada Nieuſtająca nie mająca mocy Sądowej, ani Dekretow rozeznawać, ani Spraw do Sądu odſyłać nie może; ale iako Prawa wſzelkim Urzędowi y Jurysdykcyom Sądowym, ſwoie Dekreta odmieniać, y przeſądzać zabraniają, tak tym bardziey Sądy *primæ Inſtantiæ*, mocą tych Praw ſą związane, których Dekreta wyżſzych Sądow rozeznaniu podlegają. A zatym tenże Urodzony Stefan ma otwartą drogę dochodzić prozekucyi Dekretu y Proceſſu ſwoiego; którey Dekret powtórny, pierwſzemu przeciwny (iako z Prawem niezgodny) tasmować nie może.

*Rezolucya na
Memoryał Ur:
Stefana, w którym
zanosi użalenia
ſwoie przeciwko
Urzędowi Grodzkiemu
Ł. iż ten naſtąpiony
w Sądzie ſwoim
Dekret, Sprawę
iego z Urodzonym
S. Staroſtą O.
finalnie decydujący,
przez powtórny
ſwój wyrok zupełnie
odmienił: dopraſza
ſię pierwſzego
Dekretu, y Proceſſu
prawnie naſtąpionych
Exekucyi, albo tey
Sprawy do Ziemſtwa
Ł. odeſłania; My
KROL za Zdaniem
Rady &c. gdy po
upłynionym
cztero-niedzielnym
czasie Kommunikacyi,
tak od Urodzonego
S. Staroſty O. iako
y Urzędu Grodzkiego
Ł. żadney na tenże
Memoryał nie
odbieramy
odpowiedzi, tę nań
dajemy Rezolucyą:*

N^{ro.} 12.

DNIA 2. MIESIĄCA STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego T.

*zobaczyć z Dnia
br Kwit
i Kancellarye
i nowa powin
pentamiana
na Kwit &c*

Rezolwując Memoryał, w którym Urodzony T. doprasza się wytłumaczenia Prawa, 1776. Roku, titulo = *Dochody Skarbu publicznego* = z przypadku następującego: Ze gdy zeznaną sobie od Matki Dobr Donacyą w Aktach własnego Powiatu chciał oblatować, zatrudniając mu takowe aktykowanie Kancellarye, mieniąc: iż dla opłacenia podatku od papieru ściepłowego, przy Oblacie Donacyi, Kwit *de pretio Bonorum* aktykowany być powinien; My KRÓL za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: Ze wyżej wyrażone 1776. Roku Prawo nie przymusza Obywatelów, ażeby przy zeznaniu Donacyi, koniecznie Kwit *de pretio* zeznawali, tylko w ten czas, gdy tenże Kwit, bądź osobny, bądź w inſzey Tranzakcyi zawierający się, zeznawać będą, podatek podług klasy papieru ściepłowego do płacenia nakazało; przeto y Kancellarye w porządku tego Prawa exekucyi, w ten czas na papierze ściepłowanym Kwity *de pretio* przyjmować powinny, gdy one Obywatele zeznawać, lub aktykować będą. A pod tym pretextem nie powinny być denegowane Akta publiczne Obywatelom, do zeznania, lub aktykowania Tranzakcyi wszelkich, które do inſzey klasy podatku tego należą.

N^{ro.} 13.

DNIA 2. MIESIĄCA STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Jakuba.

*zobaczyć z Por
Dla br opie
nowa opowiadac
winnym, Chyba
y Sami Chyba
Onych two
sawiana*

Rezolwując Memoryał, w którym Urodzony Jakub żąda wytłumaczenia Prawa, 1775. Roku, folio 69. titulo = *Ubezpieczenie Sierot y Wdow* = Czyli Białogłowy nie owdowiałe, ale sposobem Procesu od ślubów małżeńskich, y obowiązkow onychże uwolnione, bezdzietne, żadney substancyi męzowskiej nie posiadające, swoje tylko dziedziczne Dobra dzierżące, y onemiż rządzące, podpadają pod obowiązek Prawa, względem dodawania Kuratorów Wdowom, ustanowionego? My KRÓL za Zdaniem &c. deklarujemy: iż Białogłowy nie owdowiałe, lecz sposobem Procesu od ślubów małżeńskich uwolnione, bezdzietne, y żadney substancyi męzowskiej nie posiadające, tylko własną y Przodków swoich fortuną rządzące się, pod obowiązek wyżej rzeczzonego, względem dodawania Kuratorów Wdowom (jeżeli tego same żądać nie będą) nie podpadają Prawa.

N^{ro.}

14.

DNIA 2. MIESIĄCA STYCZNIA.

Rezolucya na Rapport Urzędu Grodzkiego R.

Rezolwuiąc Rapport Urzędu Grodzkiego R. w którym dopra-
 fza się o rozwiązanie wątpliwości w następujących przypadkach:
Pierwszy: § Summy ewikcyonalne, gdy vigore Juris Advitalitii Com-
petitor chce na inną Ewikcyą przenosić, czyli mocen iest o to po-
 zwać? y pozwany pierwszy Ewiktor, czyli prawnie upierać się
 może racyami beśpieczney Ewikcyi? *toż o Summy wyderkaffowe,*
 kiedy Kollator chce wziąć na swoje Dobra dla pewniejszego do-
 chodu? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Tak
 Posseſsor na oczyszczenie Prawa dożywotniego, o podniesienie Sum-
 my ewikcyonalney za poprzedzającym stawieniem dostatecznego
 Ewiktora, iako y Właściciel Summy o zapłcenie one na dostate-
 czną Ewikcyą pozywać może, a pozwany pierwszy Ewiktor o
 zapłcenie, niema żadnego Prawa przeczyć należący od siebie solu-
 cyi, pod tym pretextem: że iest Ewiktor dostateczny; chyba, żeby
 były iakowe z Prawa, lub z Tranzakcyi ważne przyczyny,
 któreby *inhærentiam primæ Eviçtionis* utwierdzały. Kollator zaś za-
 dnego Prawa do Summy wyderkaffowej nie mający, nie może po-
 zywać o podniesienie Summy na swoją Ewikcyą.

N^{ro.} 16

D N I A 2. M I E S I Ą C A S T Y C Z N I A.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Andrzeia.

Rezolwując Memoryał Urodzonego Andrzeja dopraszającego się wytłumaczenia Prawa w przypadkach następujących: *Pierwszy*: Statut o Sukcesyi mówi, że Brat po Bracie następuje; żeby zaś Siostry, albo po Siostrach, albo po Braciach zmarłych do Sukcesyi należały, nic o tym nie wspomina; a *Præjudicata* różnie w tey mierze nastąpione nie dają poznać pewnie, iak te Prawo Sukcesyjne ma być rozumiane. *Drugi*: Osoba bądź *Civilis*, bądź *plebeja conditionis*, będąc nobilitowana, gdy na zadośćuczynienie Prawu, końcem okazania possejsyi, Summy na Dobra Ziemskie wnosi, a potem bezpotomnie umiera; w takowym przypadku, czyli Sukcesorowie jego nie będący Szlachtą, mogą być właścicielami Summ na Dobra wniesionych? czyli też te Summy *Fisco* podlegać mają? My KROL za Zdaniem &c. deklaruiemy; *co do pierwszego*: Uznaemy potrzebę, ażeby przypadek iasnie z okolicznościami wraz z wymienieniem Strony był opisany, y żeby takowy Memoryał podług przepisu Uniwersała teyże Stronie był komunikowany. *Co do drugiego*: Ponieważ Summy na Dobra wniesione nie są takimi Dobrami, którychby Sukcesorowie nie-szlacheckiego Stanu z Dobr podnosić, y onych właścicielami być nie mogli; przeto po zmarłym nowo nobilitowanym bezpotomnie, *non ad Fiscum*, ale do Sukcesorow takowe Summy należeć powinny.

N^{ro.} 17.

DNIA 2. MIESIĄCA STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Józefa.

Odpowiadając na Memoryał Urodzonego Józefa dopraszającego się Rezolucyi: Czyli Komornicy Ziemscy, iako na Sądach Ziemskich nie zasiadający, na ustęp wychodzić mają? czyli też iako będący w Ziemstwach Urzędnikami przyśięgłemi, pod czas ustępów w Izbie Sądowej znaydować się mogą? y czyli tylko w ten czas mogą się znaydować, gdy Sędziowie tego żądać będą? My KRÓL za Zdaniem &c. deklarujemy: Ze gdy Prawa mieć chcą, ażeby dla ube-
śpiecze-

nia Sekretu w Izbie Sądowej, pod czas ustępu nikt więcej tam się nie znajdował, jak tylko Sędziowie, y onych Piłarze; przeto zachowując przepis Uniwersału Naszego za Zdaniem Rady na dniu czternastym Miesiąca Lutego w Roku dopiero zeszłym 1777. wydanego, Komornicy Ziemscy, jako szczególnie na Urząd wykonywający, a nie na Sekret Sądowy przyśięgli, na Sądach pod czas ustępu w Izbie znajdować się nie powinni.

N^{ro} 18.

DNIA 9. MIESIĄCA STYCZNIA:

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Tadeusza.

Odpowiadając na Memoryał, w którym Urodzony Tadeusz doprasza się Rezolucyi w następującej okoliczności: Prawo Roku 1776. pod tytułem = *Dochody Skarbu Koronnego* = w słowach: „Od wszelkich Wexlow, Kart ręcznych, y Zapisów, a w Transzacyach o kupno Dóbr tylko od Kwitu *de pretio* zeznawający w Aktach, lub biorący do Wexlow y Kart ręcznych papier stęplowany, podług następującej Kłasyfikacyi, wypłacić ma &c., wyrażnie kupujących Dobra do opłacenia stępla w Kwitach obowiązuje; czyli tedy Syn, biorący darmo od Ojca lub Matki Donacyą na Dobra posiadane, lub w Prawie będące, bez żadnego szacunku y najmniejszej opłaty, winien jest opłacić stępel większy, niż od zwykłych Donacyi, w tymże Prawie naznaczony, lub nie ile, gdy tenże Syn Prawem natury, choć później, gdyby y Donacyi nie miał, też same bez opłaty posiadałby Dobra? My KROL za Zdaniem &c. deklarujemy: Iż, ponieważ wyż rzeczzone Prawo 1776. Roku względem opłaty Stępla ustanowione, determinuje tę opłatę w proporcyi Summ, za Dobra danych y Kwitem *de pretio* oznaczonych, a w uczynionej przez Matkę lub Ojca Synowi Donacyi, gdy ani cena Dobra, ani Kwit *de pretio* miejsca nie ma; przeto takowa Transzacya na ordynaryinym papierze stęplowanym pisana być powinna, y opłacać Stępla według Proporcyi Summy, która w takowej Transzacyi żadna nie jest wyrażona, nie może.

*Resolucya
naga
w Ojca
na, br
nia Pap
uenciwey
mowana
uimta*

N^{ro}. 29.

DNIA 16. MIESIĄCA STYCZNIA.

Rezolucya na Rapport Urzędu Grodzkiego O.

*Wzrosty
Rozmowa
Ciebie podarza
Z się
diomatu
o winni
Z. Wzrosty
Pr. Rozmowa
Wzrosty ni*

Rezolwuiąc Memoryał Urzędu Grodzkiego O. w którym doptra-
ca się rozwiązania przypadku następującego: Ze gdy Strony w
Sprawach uczynkowych, a osobliwie względem kontrowersyi o
grunta wywodzą Inkwizycye, trafia się, że obu stronnie z oczy-
wistych świadków *pro & contra* wywiedzione świadectwa są równo
w dowodzie y odwodzie; a gdy powtórne z innych świadków bę-
dą nakazane Inkwizycye, taż sama *paritas testimoniorum* wynika,
tak, że więkzey ważności dowodów lub odwodów Sąd poznać nie
może; My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze w przy-
padku takowym bardzo rzadko praktykować się mogącym, Sąd
wielką baczność mieć powinien na wszelkie okoliczności względem
Świadków y świadectw, którychby kombinacye *paritate Testimo-*
niorum rozwiązać mogły. A gdy żadną miarą więkza ważność do-
wodów, lub odwodów nie pokaże się w Sprawie uczynkowej fi-
nalney decyzyi Grodu podległej, ma mieć za Prawidło powsze-
chnie przyjęte *Axioma*: że lepiej obwinionego uwolnić, niżeli nie-
winnego potępiać; Sprawy zaś finalney decyzyi Grodu nie podle-
głe, osobliwie, gdzie kontrowersye gruntowe zachodzą, *ad Forum*
competens, gdzie komportacya Dokumentów rzecz oświecających,
y ich poznanie nastąpić może, ma odsyłać.

N^{ro}. 33.

DNIA 20. MIESIĄCA STYCZNIA.

Rezolucya na Rapport Urzędu Grodzkiego Ł.

*Wzrosty
pisania
prowizji
on zabry
Zi p. m.
y
tam się*

Rezolwuiąc Rapport, w którym Urząd Grodzki Ł. doprasza
się o rozwiązanie wątpliwości w przypadku następującym: Barba-
ra, której Syna Tomasz, Tadeusz, y Szymon, okrutnie zabili,
czyniąc w Grodzie prozekucyą naprzeciw zaboycom, jednana przez
nich za pośrednictwem Piotra zezwala na Kompromis, y ten za-
pisuje; godzą się na Superarbitra; terminu, na kiedy, nie wyzna-
czają; y w regułę piszą, *ad jopiendam Causam*; pomimo zapisany w
Aktach Kompromis czynią ręczną Komplanacyą, którą im Piotr pi-

sze, y iako przyjaciel podpisuje; przez tę Komplanacyą Tomasz, Tadeusz, y Szymon, w nadgrode grunta puszczają; Barbara w czas niejaki potym postrzegłszy błąd swój, iż w takowey Sprawie godzić się ważyła, grunt porzuciła, y do Akt Manifest zaniósła o nieważność zapisanego Kompromisu, y do Grodu o skaśowanie onego, y przywrócenie Sprawy *in integrum* pozwala zabójców; przeciw Piotrowi zaniósła podobnie Barbara urzędowe zażalenie, winiąc go *de complicitate* przez radzenie skutecznego na osobie iey Syna zabójstwa, & *de curatione suppressionis pœne publicæ* przez skoiarzenie Komplanacyi, y równie do Grodu *ad contextum* Manifestu termin exportowała. Przy przypadającej Sprawie Barbary na przeciw Tomasz, Tadeusza, y Szymona, gdy pozwani Zapis Kompromisu w Sądzie złożyli; Aktorka zaś nie Recess od niego, lecz Manifest *de nullitate*, oraz Pozwy *pro cassatione* kładła; Grod, ponieważ *cognitiones Transactionum* nie są mu dozwolone, po rezolucyą *ad Forum competens* odesłał. Gdy nastąpiła Sprawa druga Barbary przeciw Piotrowi, Piotr położył pozew swój Barbarze do Ziemstwa wydany, o cyrkumskrypcyą y niewinną pieczę (na dni cztery przed zapozwem od Barbary exportowany) y *exceptionem Fori ad mentem Legis* wniósł; Urząd Grodzki zastanowiwszy się z iedney strony nad wyrazami Prawa, z drugiej, widząc, iż allegacya iego czyni sprawiedliwości wycieczkę, rzekłszy *Deliberat*, czyni w tey mierze zapytanie? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: Ponieważ Pozew po Barbarę od Piotra do Ziemstwa wydany, uprzedził Aktorat od Barbary przeciwko Piotrowi do Grodu intentowany; przeto z mocy Prawa Roku 1764. *de præventionem Fori*, do Ziemstwa, gdzie wprzód Sprawa Pozwem Piotra wyciągniona została, odesłana być powinna. Zleciliśmy oraz W. Lipskiemu Kasztelanowi Łęczyckiemu prezydującemu w Departamencie Sprawiedliwości, pisania do Sądu Ziemskiego Ł. z intynucyą, aby, jeżeli *crimen perpatratum* okaże się, *pœna publica suppressa* nie była.

N^{ro}. 36.

DNIA 23. MIESIĄCA STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał U.U. Jozefa, Kazimierza, y drugiego Kazimierza.

Rezolwując Memoryał U.U. Jozefa, Kazimierza, y drugiego Kazimierza, zapytujących się: Izali będąc oczywiście osiadłemi w Wojewodztwie M. do którego Generała należy Powiat R. może im być dysputowana osiadłość, w tymże Powiecie R.? My

Y i j

*Paro luy
Im Pse
do luy is
w waw n
ni w Pow
my luy
Rus luy y
mu zowi*

KROL za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: Ze gdy Statut W. X. Lit: w Artykule I. z Rozdziału 4. te ma słowa „ Z pośrodku z siebie czterech Osob Szlacheckich, ludzi dobrych y pobożnych, „ cnotliwych y godnych, w Prawie umiętnych, pisać umięających, „ Rodziców tego Państwa W. X. Lit: y w tym Powiecie nie no- „ wo, y niezmyślenie osiadłych obierać „ nakazuje w tymże Powie- „ cie osiadłych obierać; a Konstytucya Seymu w Roku 1562. zaczę- „ tego, a kończącego się w Roku 1563. Vol: II. fol: 619. titulo = „ O osiadłości Dygnitarzow = tak mówi: „ Gdy o tym pierwsze Sta- „ tuta dostatecznie uczą, aby każdy Dygnitarz y Urzędnik w tey „ Ziemi był osiadły, gdzie Dygnitarstwo dzierży; a iż częstokroć „ takowe wątpliwości wszczynaly się, że wiele ludzi tak to cia- „ sno rozumieli, chcąc, aby to ci Dygnitarze y Urzędnicy, nie w „ Ziemi, ale w Powiecie byli osiedli, objaśniając tedy Statuta o „ tym przez Przodki Nasze uczynione, ustanawiamy: a „ by każdy Dygnitarz y Urzędnik w swym Woiewodztwie dosko- „ nałą, nie zmyśloną osiadłość miał; a ktemu takową, w któ- „ reyby mógł pomieszkiwać: a osiadłość takowa ma się rozumieć, „ w okręgu Woiewodztwa onego, a nie w Powiecie, wymuiąc z „ tego Ruskie y Mazowieckie. „ Konstytucya zaś Roku 1774 na „ Konwokacyi względem obierania Urzędników Ziemskich, reasumowa- „ ła w słowach: „ Eligendi do Urzędów Ziemskich, powinni być ben- „ nati, y Poselszye Ziemskie w tymże Woiewodztwie y Powiecie „ podług Statutu W. X. Lit: y Konstytucyi 1562. y 1563. mieć „ powinni. „ Ponieważ Konstytucya Convocationis 1764. tak Sta- „ tut W. X. Lit: Poselszya Urzędnikowi mieć w Powiecie nakazują- „ cy, iako y Konstytucya 1562. in tertium kończącego się Seymu, „ objaśniająca wyżej wyrażony Statut: że Urzędnikowi dość jest „ mieć Poselszya w Woiewodztwie, są reasumowane; przeto z „ mocy Praw tłumaczenia Nam y Radzie przy Boku Naszym Nie- „ uśtającej nadaney, uznaiemy, iż Konstytucya 1562. Statut wyżej „ wspomniony objaśniająca, a Prawem Konwokacyinym 1764. na „ Wielkie Xięstwo Litewskie rozciągniona, osiadłych w Woiewodz- „ twie Obywatelów podług przepisu Konstytucyi 1768. folio 129. „ titulo = Porządek Szymikowania = etiam zastawnym Poselszom, „ tytuł Poselszyi & Capacitatem Eligibilitatis zostawiającej, za osiadłych „ w Powiecie tegoż Woiewodatwa być oznacza.

N^{ro.} 42.

DNIA 27. MIESIĄCA STYCZNIA.

Rezolucya na Memoryał Ur. Konstantego, y Zony iego.

Wzrost
Rozmowa
Przyjęcie
gdy idzie iść
ij. Katt gnu
gdui powinni

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Urodzony Konstanty żaląc się: iż w Sprawę onego z Zoną swoją, iako obojga wyznania Ewan- gelickie.

gelickiego będących, rozwodową, Zwierzchność Duchowieństwa Rzymskiego Katolickiego wdała się przeciwko Prawom, a mianowicie pierwszemu Statutowemu, w Rozdziale piątym, Artykuł dwudziestym, tudzież powtórnemu Traktatowemu 1768. Roku, które to Prawa w rozstrząszenie Spraw takowych wdawać się Zwierzchności Duchowieństwa Katolickiego, wyraźnie zakazują; doprasza się o Rezolucyą, do którego Sądu ta Sprawa ma należeć? Niemniej odpowiedź, w której Ur: Wincenty imieniem Ur: wspomnianego U. Konstantego żony czyniący, twierdzi: iż ta Sprawa już finalnie dwoma Dekretami, to jest, Konfysorza Wileńskiego, y Nuncyatury Apostolskiej rozstrądzona, nie była między Małżeństwem oboym wyznania Ewangelickiego, ponieważ Urodzonego Konstantego żona, z Ojca Katolika, a Matki wyznania Ewangelickiego urodzona, od Xiędza Katolickiego ochrzczona, podobnie edukowana, gdy potem do wyznania Ewangelickiego przymuszona była, powtórną rewokacyą wedle obrządku Kościoła Katolickiego uczyniła; Proces ten rozwodowy do Sądu Konfysorza Katolickiego intentowany, iako był ieszcze w Roku 1759. zaczęty, nie mógł naruszyć Prawa Roku 1768. Traktatowego, iako później uchwalonego; podobnie Dekret Konfysorza Wileńskiego w Roku 1776, tudzież powtórný Dekret Nuncyatury Apostolskiej w Roku 1777. następujące, nie mogły się sprzeciwić wyżej wyrażonemu Traktatowemu 1768. Prawu, ponieważ Prawo Roku 1775. pod tytułem = *Akt Osobny* = folio 59. Sprawy takowe, gdzie ieden z Małżonków Katolik, a drugi Dyssydent, Konfysorzom Katolickim rozstrządać pozwoliło; przeto doprasza się, ażeby Urodzonego Konstantego żona, iako już wyżej rzeczonymi Dekretami w Sprawie rozwodowej finalnie zaspokoiona, od dalszych Procesów uwolnioną została? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: Ze Rada mocy Sądowej nie mająca w rozeznanie wyżej wyrażonych Dekretów, co do Sprawy pryncypalnej wchodzić nie może. A ponieważ ten Proces Rozwodowy w Roku 1759. był zaczęty, więc nie mógł naruszyć Prawa Traktatowego Roku 1768. iako daleko później uchwalonego, podobnie y dwa Dekreta wyżej wyrażone rozwodowe nie mogły naruszyć tegoż samego Prawa, kiedy wyżej namienione w Akcie osobnym Traktatowe 1775. Prawo ma następujące w sobie wyrazy „ *Processa in Pundo Rozwodow y Separacyi à Foro Et à Mensa* dependować będą od Konfysorzów Katolickich, skoro ieden z Małżonków będzie Katolik, a drugi Dyssydent. „

N^{ro.} 53.

DNIA 20. MIESIĄCA LUTEGO.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Jana.

czy w 1768
zawiesz
in 1768
as się 1768
posiome
to 1768
ur 1768
siada 1768
1768
1768
1768

Rezolwując Memoryał, w którym Urodzony Jan Podśędek Ziemski P. z Urzędu swojego doprasza się wytłumaczenia Prawa 1768. Roku, titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = folio 220. w słowach: „Zaczynający zaś kwestyą o granicę przez Sąsiadapolsy-
 „dowaną, żadną miarą do gruntów, czyli lasów pretendowanych,
 „zabierać się nie ma, ani szkód żadnych czynić, *sub penis* czte-
 „rech niedziel więzy, & mille Marcarum ex Registro tactorum Termi-
 „norum vindicandarum, & responsione za takowe szkody y wiolencye,
 „etiam ante decisionem causae granicialis extendendae „a to z przypadku
 następującego. Trzech współdziedziców iedney Wsi, upewnili
 między sobą Tranzakcyą wspólne lasu używanie: gdy ieden z nich
 Piotr, po mimo wiadomość drugich Pawła y Jędrzeia, wyprawil
 w tymże lesie gruntu sztukę, y zasiał zbożem, Paweł z Jędrzeiem,
 broniąc takowey uzurpacyi, zbierać zasiewu nie dozwolili; ztąd
 wynikła Sprawa: Czyli więc z takowey kontrowersyi popełnione
 wiolencye, podpadać mogą pod rygor namienionego Prawa? y
 kto te wiolencye popełnił: czyli czyniący uzurpacyą gruntu wspol-
 nego? czyli broniący uzurpacyi? My KROL za Zdaniem Rady &c.
 deklaruiemy: Ze wyżej wyrażone 1768. Roku Prawo nie inny
 ma cel, tylko, ażeby w kontrowersyach o własność gruntów, żadne
 nie działały się wiolencye, y żeby aktualni onych Possektorowie od
 przemocy ubeśpieczonemi byli, poki o kontrowersye finalna w Są-
 dzie nie nastąpi rozprawa. Ten zaś przypadek, gdzie ani kontro-
 wersya o własność gruntów, ani aktualna onych przez iednego
 Posseksya, przez drugich gwałtownie przeszkodzona być nie mo-
 gła, kiedy wszyscy wspólnie są onego właścicielami, pod rygor rze-
 czonego Prawa podciągany być nie może: y iako ta Sprawa nie
ex controversia de Fundo wynika, tak szczegulnie tylko *ex qualitate*
facti & quantitate damni, wedle innych Praw krajowych poznawana
 y sądzona być ma; gdzie same dowody y odwody okazać powin-
 ny, czyli uzurpujący, czyli uzurpacyi broniący, za wiolencye
 karze podlegać mają.

N^{ro.} 57.

DNIA 20. MIESIĄCA LUTEGO.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Franciszka.

Rezolwuiąc Memoryał Urodzonego Franciszka Sędziego Grodzkiego M. dopraszającego się wytłumaczenia Prawa 1776. Roku, Wielkiemu Xięstwu Litewskiemu służącego, titulo = *Obiaśnienie abusus Officiorum* = fol: 13. względem nie zieżdżania na Sądy *sine legalitate, vel infirmitate*, według dawnych o tym ustaw; My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Iż każdy Urząd Sędziego, tak Ziemskiego, iako y Grodzkiego piastuiący, za nie przytomność swoją na Kadencyach przypadającą, *tantum pro abusu Officii* pozywany y sądzony być może, którykolwiek bez legalnych przyczyn oddalać się będzie. Rozeznanie zaś wszelkich legalnych lub nie legalnych przyczyn nieprzytomności do tegoż samego Sądu, w którym *pro abusu Officii* Urzędy odpowiadać powinny, należeć ma:

*Resolucya
na Memoryał
Urodzonego
Franciszka
Sędziego
Grodzkiego
M. dopraszającego
się wytłumaczenia
Prawa 1776. Roku,
Wielkiemu Xięstwu
Litewskiemu
służącego, titulo =
Obiaśnienie abusus
Officiorum = fol: 13.
względem nie
zieżdżania na Sądy
sine legalitate,
vel infirmitate,
według dawnych
o tym ustaw;
My KROL za
Zdaniem Rady &c.
deklaruiemy: Iż
każdy Urząd
Sędziego, tak
Ziemskiego, iako
y Grodzkiego
piastuiący, za
nie przytomność
swoją na
Kadencyach
przypadającą,
tantum pro
abusu Officii
pozywany y
sądzony być
może, który
kolwiek bez
legalnych
przyczyn
oddalać się
będzie.*

N^{ro.} 59.

DNIA 20. MIESIĄCA LUTEGO.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Adama.

Odpowiadając na Memoryał, w którym Urodzony Adam, doprasza się wytłumaczenia Prawa 1726. Roku, titulo = *Trybunał Główny Koronny* = Nro 24. w słowach: „ Ze Trybunał Koronny Sądów żadnych po Gospodach, iako *Legibus cautum est*, odprawować nie powinien *sub nullitate iudicati*, „ Gdy to Prawo *Forum* nie oznacza, więc w przypadku takowym, y takowej Sprawie, gdzie *Forum* należeć ma? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze są Prawa, a mianowicie 1763. Roku, titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 219. w słowach: „ W Sprawach, które *pro relevatio-* „ *ne Decreti Tribunalitii* Strony promowuią, zachowując powagę „ tychże Dekretów *Ultima Instantie*, Trybunały Remiś żadnych, „ tak do Ziemstw, iako też do Grodów czynić nie mają, lecz je „ *omnino* rozstrządać. „ które wyraźnie na rozeznanie Dekretów *Forum* Trybunału oznaczają; ale kiedy Trybunał dla niewygody Ratusza, lub dla innego Powodu; Juryzdykcyą swoją przez dekla-

*Resolucya
na Memoryał
Urodzonego
Adama,
dopraszającego
się wytłumaczenia
Prawa 1726. Roku,
titulo = Trybunał
Główny Koronny =
Nro 24. w słowach:
„ Ze Trybunał
Koronny Sądów
żadnych po
Gospodach, iako
Legibus cautum est,
odprawować nie
powinien sub
nullitate iudicati,
„ Gdy to Prawo
Forum nie
oznacza, więc
w przypadku
takowym, y
takowej
Sprawie, gdzie
Forum
należć ma?
My KROL za
Zdaniem Rady &c.
deklaruiemy: Ze
są Prawa, a
mianowicie
1763. Roku,
titulo =
Złączenie
Trybunału
Koronnego =
fol: 219. w
słowach: „ W
Sprawach,
które pro
relevatio-
ne Decreti
Tribunalitii
Strony
promowuią,
zachowując
powagę
tychże
Dekretów
Ultima
Instantie,
Trybunały
Remiś
żadnych,
tak do
Ziemstw,
iako też do
Grodów
czynić nie
mają, lecz je
omnino
rozstrządać.
„ które
wyraźnie
na rozeznanie
Dekretów
Forum
Trybunału
oznaczają;
ale kiedy
Trybunał
dla
niewygody
Ratusza,
lub dla
innego
Powodu;
Juryzdykcyą
swoją
przez
dekla-*

Z i j

racyą Sądową przeniesie, takowy przypadek nie ma podpadać wyrazowi tegoż Prawa; bo te Prawo tylko służyć ma na te Dekreta które w partykularnym zeyściu się w komplecie, na uszkodzenie Strony iedney są ferowane.

N^{ro}. 61.

DNIA 20. MIESIĄCA LUTEGO.

Rezolucya na Rapport Ziemstwa Z.

Odpowiadając na Rapport, w którym Sąd Ziemski Z. doprasza się wytłumaczenia Prawa 1768. Roku, titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 217. z okoliczności następujących: *Pierwszey*: Gdy toż Prawo znosząc *Dilationem ad munimenta*, w Sprawach od lat dziesięciu y wyżej zadawnionych, ustanowiło Kommunikacyą Dokumentów; czyli więc w tych tylko Sprawach ma być nakazywana Kommunikacya, w których bywała przed tym *Dilatio ad munimenta* zażywana? czyli też we wszelkich Prawnych, nie wymuszając Spraw *Exemptionum*, y innych uprzywilejowanych od wszelkich Dylacyi? *Drugiey*: Gdy na drugiey Kadencyi Sądów Strona nie stawia się, y wypadłey Sentencyi *Communicationis Documentorum* zadość nie czyni, iak na trzecim terminie (gdzie już ostateczne nastąpić powinno rozządzenie) Sąd ma postępować czyli Strona kontrawencyą czyniąca, na komunikowane tylko y zaprzyśiężone iedney Strony Dokumenta, odpowiadać, y sądzona być ma? czyli *litis pennis Contraventionis*, może jeszcze mieć *beneficium* dopełnienia Kommunikacyi na tym trzecim terminie *peremptorie*, czyli znówu aż na czwartym? *Trzeciey*: Czyli w Sprawach *communicationis*, iak do zaprzyśiężenia osobistości wyciągających, *Dilatio pro maiori suspensa, ex quo* Senator, Minister, Posel, może mieć miejsce; niemniej *Dilationes pro maiori*; czyli tylko w Sprawach osobistości wyciągających; czyli we wszelkich ważne być mają? My KROL za Zdaniem Rady &c. tę daliśmy Rezolucyą: Co do *pierwszey okoliczności*: Wyżej wyrażone Prawo, w tych tylko szczególnie Sprawach, od lat dziesięciu, lub wyżej zadawnionych Kommunikacyą Dokumentów nakazuje, w których przed tym na fundamencie Praw Dylacye *ad munimenta* używane były. Co do *drugiey*: Gdy na drugim terminie Strona *per communicationem Documentorum*, sentencyi na pierwszej kadencyi wypadłey, zadość nie czyni, na trzecim terminie może mieć jeszcze *beneficium* komunikowania Dokumentów swoich; czego gdy nie uczyni, już na tym samym trzecim terminie, finalnie podług tegoż Prawa, sądzona być ma. A że ta Instancya *communicationis* podług Prawa *transgredi* nie powinna, y choćby oney Strony nie potrzebowały, Sąd *primae Instantiae* dopełniając

niając Prawo, onę nakazywać musi; przeto stosując się do Rezolucyi Naszey dla Grodu L. pod dniem czwartym Lipca, Roku zeszłego za Zdaniem Rady wydanej, deklarujemy: Ze kto Sentencyi *communicationis Documentorum* zadosyć nie uczyni, iako *succumbens in negotio*, za kontrawencyą karanym być nie ma. Co do trzeciej nakoniec: Gdy za poprzedzającą przysięgą komunikacya Dokumentow następuje, a przez to Strona ołobiciśie stać obowiązana; przeto *Dilationes pro majori* y *Suspensy*, iak są Prawami opisane, ważną w Sądzie *excepcyą* mieć powinny: dla tego Dylacye *pro majori*, w Sprawach ołobitości nie wyciągających, ważney *excepcyi* czynić nie mogą.

N^{ro.} 63.

DNIA 20. MIESIĄCA LUTEGO.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Woyciecha.

Na Memoryał, w którym Urodzony Woyciech doprasza się o rozwiązanie wątpliwości z Prawa ostatniego Seymu, titulo = *Rozwiązanie Konfederacyi* = folio 71. deklarującego *pro hoste Patriæ* nie czyniącego wczasie oznaczonym od związku Bariskiego *Receisu*, y nie tylko od wpołeczności Obywatelskiej, ale też y od sprawowania Urzędów Kraiowych takowego Obywatela odwołującego, wynikającej: Czyli kreowany Obywatel na Urząd Podstarośty Grodzki-go, znajdujący się w związku Bariskim, y od niego *Receisu* nie czyniący, składać może Sądy Grodzkie? y na nich, iako Sędzią, zasiadać? My KROL za Zdaniem Rady &c. takową dajemy Rezolucyą: Ze jeżeli Urodzony Woyciech ma nieodbite dowody, iż namieniony Podstarosta Grodzki jest w rzeczonym przypadku, ma przepis Prawa Roku 1776. ma Uniwersał Nasz za Zdaniem Rady pod dniem czterastym Lutego Roku nie dawno zeszłego wydany, podług których w podobnym przypadku ma sobie zostawioną postępowania drogę; a Obywatel takowy w tym przypadku znajdujący się, iako *hostis Patriæ*, Sędziowskiego Urzędu sprawować nie może.

N^{ro.} 70.

DNIA 13. MIESIĄCA MARCA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Tadeusza.

Rezolwując Memoryał, w którym Urodzony Tadeusz Starosta Sądowy O. z obowiązku Urzędu twoiego doprasza się o wytłuma-

AA

Wtadzie
sui mry

Wharami

Wzkrwini

Mogę
bunadu

czenie Prawa w następujących okolicznościach: *Pierwsza*: Prawo Statutu Wielkiego Xięstwa Litewskiego w Artykule siedmiastym z Rozdziału czwartego nakazując, aby były Pozwy zgodne y nie-skrobane, zdaie się wyciągać po Stronie pozywającej, aby rzecz swoją, o którą kogo pozywa, w Pozwie wypisywała; tey myśli Prawa przeciwny wprowadzony zwyczaj, iż częstokroć podawa-
ją Pozwy, żadney nie mianując Pretensyi, tylko pozywa o to, co się u Prawa dowodzić będzie. A tak pozwany nie wie, na jaką Sprawę jest zawołany, iakie ma sposobić do usprawiedliwienia o-
brony; potrzebaby więc takowe Pozwy za nikczemne ogłosić, y od stawania za onemi Strony pozwane uwolnić. *Druga*: Konstytu-
tucya Roku 1726. pod tytułem = *Sprawy in minori Subsellio nie dra-
bowane* = na płochu appellujących, winy kop czterdzieści, i sie-
dzenie więzy naznacza; Konstytucya zaś Roku 1764. pod tytułem
= *O Appellacyach* = pozwalając Appellacyi tylko od Dekretów *in
principali* ferowanych, innych Appellacyi broni, a tym samym Stro-
ny appellujące *ab Accessorio* karać podług przepisu Konstytucyi
1726. Roku obowiązować zdaie się; że jednak późniejsza wyżej
wspomniona Roku 1764. Konstytucya wyraźnie iey nie realsun u-
e, ani inney naznacza kary, odważają się Strony y ich Prokura-
torowie z wielkim Sądowego czasu zagaieniem od każdej akcesso-
ryalney decyzyi appellować, która Appellacya, chociaż podług Pra-
wa nie bywa dopuszczona, Sąd jednak w dawaniu Rezolucyi za-
trudnieniu ulegać musi; My KROL za Zdaniem Rady &c. dekla-
rujemy: *Co do pierwszej*: Ze cytowane Prawo Statutu Litewskiego
stosuje się do autentycznej żaloby, która aby nie była odmieniana,
gluzowana, skrobana, pod karą na fabrykacyą przepisaną, iako to
iż jest wiele Prawami warowane; żeby zaś Pozwy kładzione, po-
mimo praktykowanego dotąd zwyczaju, innym nowym sposobem
pisane były; Rada, iako mocy prawodawczej nie mająca; nakazywać
nie może, y nie widzi potrzeby; bo za pierwszym zapozwem nikt
do pryncypalney nie stawa rozprawy, a zatym po kopii Spraw
ma dosyć czasu przygotowania się na obronę swoją. Powtóre: Ze ta-
kowy nowy sposób wydawania Pozwów nie mógłby wcześniej dóysć
powszechney wiadomości Obywatelów z onych szkoda y zawodem.
Potrzebie: Ze wielu do pisania takowych Pozwów musieliby szukać
wiadomych doskonale Prawa, których ułożenie autentycznej ża-
łoby zawsze zatrudnia y zastanawia. Jeżeliby zaś ta reforma Po-
zwów koniecznie była potrzebna, wyraźnie na Seymie Prawem
być musi przepisana. *Co do drugiej*: Gdy Konstytucya Seymu Co-
ronationis Roku 1764. pod tytułem = *O Appellacyach* = naznacza-
jąca winy appellacyjne, nie temu Sądowi, od którego zachodzi Ap-
pellacya, ale Sądowi *ultima Instantia* rozeznawania Dekretów flu-
sznie lub nieflusznie appellowanych Prawo mającemu, *temere* appel-
lujących sądzić moc daie; y gdy Konstytucya Roku 1726. pod ty-
tułem = *Sprawy in minori Subsellio nie drabowane* = podobnego jest
brzmienia, przeto z ustawy nadmienionej Roku 1764. Konstytu-
cyi, jest tylko w mocy Sądu każdego *prima Instantia* nie dopuszczając
Appellacyi *ab accessoriis sententia*, a karanie Stron uporczywie appel-
lujących winami appellacyinemi Sądowi *ultima Instantia* jest właściwe.

N^{ro}. 71.

DNIA 13. MIESIĄCA MARCA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Marcina.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Urodzony Marcin Podstarosta Sądowy y Deputat Powiatu O. doprasza się o wytłumaczenie Prawa Roku 1726. titulo = *Inkwizycye* = w Rozprawach: „Iż gdy się zdarzy, że Urzędnik Ziemski lub Grodzki Deputatem będzie na Trybunał Wielkiego Xięstwa Litewskiego obrany, tedy *durante charactere* Deputactwa, na żadne Exekucye za Dekretami także na Inkwizycye y Kalkulacye, Weryfikacye, Kondescensye, Taxy, y Exdywizye, naznaczony być, podeymować się, y zieżdzać nie powinien będzie *sub pœna privationis Officii ad cuiusvis instantiam* w Trybunale decernenda „ w kwestyi następującej: Czyli z mocy Prawa wyżej wyrażonego Urzędnik Ziemski albo Grodzki na Deputacyą obrany y przysięgły, zaraz od daty obrania swojego wstrzymać się powinien od wszelkich czynności Urzędu swojego, y wolnym być od zasiadania na Kadencyach Sądów Grodzkich lub Ziemskich? czyli też *ab actu* zaczynającej się Exekucyi Urzędu Deputata? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze gdy wyżej wyrażona Roku 1726. Konitytucya Deputatom Urząd na sobie Sędziego Ziemskiego lub Grodzkiego mającym *durante charactere* Deputata na Exekucye, Inkwizycye, Kalkulacye, y inne Urzędowi Ziemskiego lub Grodzkiego Sędziego należące *Actus Judiciales*, zieżdzać y expedyować zabroniła, w ten czas iako Trybunał Główny Wielkiego Xięstwa Litewskiego nie był rozdzielony, tak też y Deputaci *ab actu* obrania y przysięgi swojej w Sądzie Trybunałskim zasiadać aż do końca obowiązan, do innych Aktów Sądowych expedyowania zieżdzać nie powinni byli. Ale gdy Prawo Seymu *Coronationis* Roku 1764. pod tytułem = *Opisanie Sądowej Sprawiedliwości*, czas zaczynania Trybunału, y sądzenia onego = Trybunał Litewski na kadencye podzieliło, a w każdej innym Deputatom zasiadać nakazało; przeto wyżej wyrażone 1726. Roku Prawo, iako późniejszym przeistoczone, nie inaczej ma być rozumiane, tylko, że każdy Sędzia Ziemski lub Grodzki na Trybunał obrany Deputat, w ten czas na expedyowanie wszelkich Aktów Sądowych do Urzędu swojego przywiązanych zieżdzać nie powinien, kiedy na kadencyi Sądów Trybunałskich zasiadać y sądzić namienionym Prawem Roku 1764. jest obowiązany.

ných pretenzyi od Dzierżawcy do Dziedzica, Dzierżawcom *ex Afse* likwidować się nakazuje, w czasie od Świętego Jana Roku 1768. do teyże daty Roku 1774. Czyli Dziedzic od dziedzictwa odsądzo-
ny, gdy mu Dekretem sposób nakazaney kalkulacyi nie iest prze-
pisany, może podpadać pod obowiązek tego Prawa, ile gdy za-
dnych z niedoboru dochodów pretenzyi do nowego dopiero nastę-
pującego Dziedzica rościć nie mogący; iakowych więc Dzierżawców
to Prawo obowiązuje? y czyli nawet w tych Woiewodztwach *ex Afse*
swoim *Juris-datorom* likwidować się powinni, w których od da-
wnego y dotąd praktykowanego zwyczaju, wszelkie w Dobrach
Ziemskich dochody z dni roboczych y danin wywodzone bywają?
My KROL za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: Ze wyżey wyra-
żone Prawo *favore* Dziedziców y Dzierżawców nie innym celem iest
uchwalone, tylko ażeby z przyczyn publiczney klęski Dziedzice
ponoszący w Dobrach swoich szkody, sprawiedliwą mieć mogli inde-
mnizacyą, tudzież na wzajem, gdy y Dzierżawcy onych w niedobo-
rze dochodów sobie wypuszczonej ponosili szkodę, dla dowodu
rzetelności szkody swoiey z przyczyny powiększoney ceny produ-
któw przez czas w Prawie wyznaczony *ex Afse* likwidować się obo-
wiązani; y takowych szczegulnie Dzierżawców, y za Processami
Dobra trzymających, a nie inne osoby tym sposobem do likwido-
wania się *Juris-datorom* swoim wyżey wyrażone Prawo pociąga.
A że żadney excepcyi dla Woiewodztw inny sposób likwidacyi z
Dóbr Ziemskich mających wyrażnie nie uczyniło; przeto we wśzy-
stkich Woiewodztwach Koronnych Dzierżawcy mający dostateczne
Prawo zakładać pretenzye swoje o niedobor dochodów przez się
dziedzionych do Dziedziców, przez czas tylko w Prawie oznaczo-
ny *ex Afse* likwidować się powinni. Co zaś do przeszłych przed
Rokiem 1768. iako do następujących po Roku 1774. czasów, innych
zwyczajnych po niektórych Woiewodztwach kalkulacyi, likwida-
cyi sposobow to Prawo nie przeszkadza, ani żadnym pretextem
naciągane być może.

N^{ro.} 84.

DNIA 24. MIESIĄCA MARCA.

Rezolucya na Memoryał Grodu L.

Na Memoryał, w którym Urząd Grodzki L. doprasza się roz-
wiązania przypadku następującego: Szlachcic o zamordowanie Dzie-
cięcia obwiniony, po odebranych od niego, żony iego, y syna dwu-
naścieletniego wolnych konfessatach, y wyprowadzonych przez
dwudziestu czterech świadkow Inkwizycyach, temi w innych de-
fektach przekonany, w zadanym zaś zamordowaniu Dziecięcia
B b

KSIECZBIOR
SANCYONIEWSKI.

Łubo dostatecznie przeświadczony, że to się w iego domu stało, y tak skłute Dziecię zaniósł do Kościoła, przecież, aby to on z żoną y innym jakim współcznikiem morderstwo wykonał, nie iest dostatecznie skonwinkowany; Czyli więc po zniesieniu przez Prawo Seymu ostatniego konfessat cielesnych, innym jakim sposobem ma być dochodzona prawda y współczaiństwo? czyli też obwiniony z wyżej rzeczonych świadectw sądzony być powinien? My KROL za Zdaniem Rady &c. takową daliśmy Rezolucyą: Ze Prawo Seymu ostatniego folio 42. titulo = *Konwikcyę w Sprawach Kryminalnych* = wyraźnie Juryzdykcyom Sądowym *Jus gladii* mającym tylko nakazywania konfessat przez tortury zabrania, a natychmiast wszelkich sposobów dowodu, odvodu, y konwikcyi, jakie powszechnie w Sprawach Kryminalnych nakazywane bywają, używanie zaleca; przeto, jeżeli Urząd Grodzki L. sądząc Sprawę Kryminalną, żadnego z tych sposobów w Proceście swoim nie opuścił, których dokładność dowodów y odwodów żądać mogła, wedle onych, ile z Prawami y z Sprawiedliwością zgadzać się będą, Sprawę Kryminalną lub Semikryminalną do siebie wprowadzoną rozstrząść powinien.

N^{ro.} 93.

DNIA 31. MIESIĄCA M A R C A.

Rezolucya na Memoryał Synagogi Kazimierskiej przy Krakowie.

*Waga w zły Kahał ten naprasza iego się wytłumaczenia Prawa 1775. Roku, na którego fundamencie Kommissya Edukacyina żąda u tegoż Kahału od Summ funduszowych po-Jezuickich pięć Prowizyi od Sta; Kahał zaś okazuje, że od tych Summ nie większy Procent, jak trzy nie zupełnie od Sta wypłacał, a to na mocy Dekretów z Kommissyi za Reskryptem wyznaczoney, pierwszego w Roku 1719, tudzież drugiego 1747. Roku, wypadłych; Czyli więc takowe Dekreta w ważności swoiey przez wyrażone Prawo 1775. naruszone zostały? Jako też na Notę Kommissyi Edukacyi Narodowej, na zapytanie Departamentu Sprawiedliwości czyniącey Odpowiedź, w której twierdzi, że wyżej wyrażone Dekreta, wypłacania Prowizyi miarkujące, nie mogą być przesadne, ani ważności Praw 1775. y 1776. naruszające, które wyraźnie od wszelkich Summ funduszowych po-Jezuickich Procent po pięć od Sta naznaczaia; My KROL za Zdaniem Rady &c. tę daliśmy Rezolucyą: Ze gdy Prawa *Tysiąc, Siedmset, Siedm i szęść Piątego y Szóstego Roku*, od Summ funduszowych po-Jezuickich bez excepcyi po pięć od Sta brać nakazały, ważności*

onych wyroki Sądowe naruszać nie mogą. A że Synagoga Kazi-
mierska dopiero w Roku 1776. z Kordonu Aułiryackiego do
Kraiów Rzeczypospolitey odgraniczona została; spodziewa się Ra-
da Nieustająca, że iako Prawo Kraiowe dopiero ją wiązać zaczęło
gdy do Kraiu powróciła, tak Kommissya Edukacyina, podług wzglę-
dów na sprawiedliwość y teyże Synagogi zubożenie, wtey Spra-
wie wyroki Sądowe miarkować będzie.

N^{ro}. 96.

DNIA 7. MIESIĄCA KWIETNIA.

*Uniwersał względem dodania pomocy Woyskowej
do Exekucyi Podatków y Proceſsów.*

W Szem w obec y każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć na-
leży, przy offiarowaniu Łaski NASZEY KROLEWSKIEY wiado-
mo czynimy: iż z dotkliwością Serca Oycowskiego odbierając w Ra-
dzie Naszey Nieustającej tę reprezentacyą: iako Obywatela
Państw Naszych wyrokom Prawa y Juryzdykeyi Krajowych, tak
liczne czynią odpory y sprzeciwienia się, że do Exekucyi, tak w wy-
płacaniu Podatków, iak w dosyć czynieniu Dekretom Sądowym,
Woysko Rzeczypospolitey, ile w tak licznym potrzebom Kraiowym
na części roztargnione y nużone silnieyszym potrzebom Kraiowym
ku opatrzeniu Granic y strzeżeniu wewnętrznego bezpieczeństwa
wystarczyć nie może; przedsięwzięliśmy więc za Zdaniem Rady
przy Boku Naszym Nieustającej zalecić Departamentowi teyże Ra-
dy Woyskowemu, aby odtąd oszczędzając Woyska od takowych li-
cznych Exekucyi, już nie po kilku, lub kilkunastu, albo więcej lu-
dzi iak dotąd, lecz do każdej Podatku lub Dekretu Exekucyi na
jedno mieysce po jednym tylko Zolnierzu dodawać dysponował;
który Zolnierz, gdy do Exekucyi Dekretu, czyli tradowania ma-
iątku upornego Obywatela podług kondycyi Prawa y Ordynansu
wyższej Kommendy na piśmie y z pieczęcią teyże wydanego, bę-
dzie użyty, ten z zupełną dzielnością (tak, iakby ich większa liczba,) *Uniwersa*
nie tylko Urzędnikowi do wykonania Dzieła podawczego alystować, *dem Exe*
ale y do wysiedzenia prawney Possessyi Obywatelowi onę obeymu- *Podatki*
jącemu pomoc czynić powinien będzie. *ma gła*
Gdzieby zaś do Exekucyi *kuży*
Podatków Rzeczypospolitey był kommanderowany, iżby przez ła-
twość sustentowania jedney Osoby nie stał się w Exekucyi bezsku-
teczny, lub w niey nie ziścił przedłużenia, mieć będzie od Kommen-
dy swoiey rozkaz y wolność u Obywatela Exekucyi podpadające-
go za karę uporu w wykonaniu Prawa przez czas trwającej Exe-

B b ii

kucyi, poki Obywatel podatku nie wypłaci, wymagać y istotnie wybierać, to jest: w dwóch pierwszych tygodniach żołąd, czyli lenung, na jednego Unter-Officyera y sześciu Gemeynów, podług regulaminu płacy woyskowej przypadający, oraz, jeżeli konny, to y furaz na tyle koni; a w drugich dwóch tygodniach, aż do Miesiąca, iak na dwóch Unter-Officyerów y dwunastu Gemeynów, y koni tyleż; a po wyszłym Exekucyi miesiącu gdyby ieszcze Obywatel nie wypłacił Podatku, iak na dwóch Unter-Officyerów y dwudziestu czterech Gemeynów, takowy lenung y furaz na tyleż koni Obywatel uporny exekwującemu Żołnierzowi wypłacać przymuszony będzie. Żądamy zaś po wiernych Obywatelach Państw Naszych, oraz wszystkim w ogulności y każdemu w szczegulności zalecamy, aby świętość Praw Narodowych istotnie poważając, przepisy ich y wyroki Dekretów pilnie dopełniali, siebie od Exekucyi żołnierskiej, zaś Woysko od nużenia niemi uchroniali. Agdzieby Obywatel przez własny upor takową Exekucyą z obowiązku Prawa na siebie ściągnął, aby Żołnierz, iako Powagę Maiestatu Naszego Rzeczypospolitey y Praw Narodowych reprezentujący, był od każdego zupełnie bezpieczny, szanowany, y w wykonywaniu zleconego mu dzieła naymniejszego od kogożkolwiek nie doznawał odporu; ktoby zaś mimo wszelkie spodziewanie Nasze Żołnierzowi exekwującemu ważył się opierać, a tym więcey (uchoway Boże) na niego targnąć się, takowy surowościom, na nieposłusznych Prawami dawnemi przepisany, podpadać będzie. List ten Nasz Uniwersał podpisałismy, y on wydrukowany *per Copias* pod Pieczęcią Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey z podpisem Wielebnego Sekretarza teyże Rady po Woiewodztwach, Ziemiach, y Powiatach w Prowincyach Koronnych y Litewskiej rozelać rozkazaliśmy.

N^{ro}. 106.

D N I A 10. M I E S I A C A K W I E T N I A.

Rezolucya na Memoryały Urodzonego Czerskiego y Miasta Starey Warszawy, względem Szlachtuzów.

Wojna Miasta Warszawy
Wzrostu
Wzrostu
Szlachtuzów

Roztrząsnąwszy Memoryał U. Czerskiego, względem wystawienia Szlachtuzów w Mieście Naszym Rezydencyonalnym Warszawie, końcem zachowania czystości y nieiakięgo użytku, podany, tudzież Odpowiedź Miasta Starey Warszawy na fundamencie Praw, Przywileiów, y Dekretów, Prawo do tego sobie służące przekładającego; My KROL za Zdaniem Rady &c. takową dajemy Rezolucyą: Gdy Miasto Stara Warszawa Przywileiem Roku 1413. że z rzezi bydlę użytki temuż Miastu się należą, tudzież Dekretem Sądów

Sądów Naszych Zadwornych Koronnych Roku 1688. Miałtu wystawienie Szlachtuzów nakazującym, dowodzi; oraz na utwierdzenie Praw sobie służących y Dekretów na fundamencie tychże Praw zapadłych, Konstytucye Roku 1676. 1678, 1710. składa; przeto Miałto Nasze Rezydencyonalne Warszawę przy mocy takowych Praw y Dekretów, *per specificum* pożytki z rzezi bydła dla niego warunkujących, zachowując, deklarujemy za Zdaniem Rady Naszey: iż Urodzony Czerlki, w żądaniu swoim skutku zyskać nie może; Miałtu zaś Warszawie zalecamy: aby dla publiczney wygody y dokładniejszey baczności w biciu bydła zdrowego w miejscach nadwiśnianych y mniej publicznych Szlachtuzy w przeciągu roku iednego przynajmniej, iak Dekret Sądów Naszych Zadwornych nakazał, wystawilo; y Jatki nowe, ieżeli by nad te, które się teraz znajdują, były potrzebne, albo ieżeli by wygoda publiczna przeniesienia onych na inne miejsce wyciągała, ustanowilo; iżby dla ochędostwa nigdzie na publicznych Ulicach mięsa przedawane nie były. Do utrzymania takowego porządku, aby się od różnych Jurzydykcyi, Zwierzchności Miałta podlegać nie chcących (iako się Miałto w Memoryale swoim zażąda,) przeszkody nie działa, uznajemy rzeczą potrzebną, zalecić Jurzydykcyi Marzalkowskiej Koronney Exekucyą Policyi pod Bokiem Naszym mającey, aby, tak do przeniesienia Jatek z miejsca, na których znajdować się nie powinny, albo gdzie niewygodę publiczną sprawują, iako y do wystawienia Szlachtuzów, dokładną pomoc Miałtu dała.

N^{ro}. II.

DNIA 10. MIESIĄCA KWIETNIA.

*Rezolucya na Memoryał Imieniem Urodzonego
Vice-Prezydenta Trybunału Lwowskiego.*

NA Memoryał, w którym U. B. Imieniem Urodzonego Vice-Prezydenta Lwowskiego czyniący, na fundamencie Rezolucyi Naszey za Zdaniem Rady pod dniem trzynastym Miesiąca Lutego w Roku 1776. nastąpioney, wykonanie przysięgi końcem dodania Kommissarzów w Trybunale Lwowskim pozwalającey; żąda, aby y teraz, gdy Urodzony Vice-Prezydent Lwowski został zapoźwany o Komportacyą Dokumentów do Jurzydykcyi Kraiu Polskiego iako na funkcyi publiczney Vice-Prezydenta Trybunału Lwowskiego będący, mógł wykonać przysięgę *super Comportationem Documentorum* przed tymże Trybunałem Lwowskim; a oraz doprasza się, aby Zia-
zdomemu Sądowi prędkie sprawiedliwości przyspieszenie było zalecone; My KROL za Zdaniem Rady &c. tę dajemy Rezolucyą: Ze

Cc

*Res. Lwowska
Zm. wył.
Przysięg.
Vice-Prez.
Lwowski
Zm. wył.
Zm. wył.
Zm. wył.
Zm. wył.
Zm. wył.*

wyżey namieniona Rezolucya nie może być fundamentem niniejszego żądania, gdyż w tenczas, kiedy za takowemi Rezolucyami dodawanie Kommissarzów następowało, Strony, które były obowiązane do przysięgi, mogły być od teyże Rady dyspensowane, ażeby dla legalności winnych miejscach onę wykonywały, ile gdy w takowym przypadku pozwolenie Prawu nie sprzeciwiało się. Ze zaś Prawa wyraźnie mieć chcą, ażeby Strona do komportacyi przez Sąd Pozwem pociągnięta, przed tymże samym Sądem, albo gdzie tenże Sąd terminu y miejsce wyznaczy, osobiście komportacyą Dokumentów zaprzysięgła; przeto Urodzony Vice-Prezydent Trybunału Lwowskiego, iako do Kraiu Polskiego po Administracyą Sprawiedliwości przychodzący, Prawami tegoż Kraiu do zaprzysiężenia teyże komportacyi jest obowiązany. Spodziewa się zaś Rada, że Sąd Zjazdowy bez żadney zwłoki, którey Prawa nie pozwalają, żadaną sprawiedliwość wymierzy.

N^{ro}. 118.

DNIA 28. MIESIĄCA KWIETNIA.

Rezolucya na Memoryał Ziemstwa K.

ucya w 2. O
stach
Dylacja
is pozw
być powin
to uspr
osobiste
zinger
deklaria
innowe m
da maiz
zpro man
isii swas
to Rady mi

Odpowiadając na Memoryał, w którym Sąd Ziemski K. doprosił się wytłumaczenia Praw z okoliczności następujących: *Pierwszoy* Usus invaluit po wszystkich mnieyszych Subiellach, iż na Illacyą Strony *Dilationem Majoris* żadaiącey, ta pozwalana bywa, a in probatione concessae *Dilationis Majoris* na powtórney Kadencyi nie dowodzi Strona *Majoritatem Negotii*, tylko zawsze z: tania się zaświadczeniem wyiednanym, od Urodzonego Marszałka Trybunałskiego podpisanym, dowodząc, że w Trybunale miała Sprawę; potrzebne więc wytłumaczenie tego Prawa, czyli *Dilatio Majoris* y w Sprawach nie wymagających osobistości, Stronie, która mieni mieć Sprawę w wyższym Sądzie, a nie wnosi *Majoritatem Negotii*, pozwalana być powinna? y czyli Strona żadaiąca *Dilationem Majoris* y oświadczająca *Majoritatem Negotii*, a tey nie okaże, czyli podług Prawa ma *cadere in Causa*, czyli *paenas luere*? *Drugiey*: Konstytucyą 1775. Roku dla Sierot Opiekunowie, dla Wdow Kuratorowie są ostrzeżeni; z powodu tego Prawa, Wdowy niektóre dożywocia mające, unikając rozłączenia, nayprzód żadaią *Dilationem* komunikacyi Dokumentów na fundamencie Konstytucyi 1768., po tey wyzley domagaia się wyznaczenia *Minorennibus* Opiekundów, daley pretendują, aby miały przydanego Kuratora, y tak pięć kadencyi samemi Dylacyami z Konstytucyi wyżey wzmiankowaney wynikającami, Wierzytelców przedłużają; czyli więc Wdowy utrzymujące się przy doży-

wociu mogą żądać Opiekunów y Kuratorów? y czyli Wdowy w Sprawach uczynkowych już za wdowieństwa wynikłych, powinny używać Dylacyi wyznaczenia Kuratora? oraz Kurator iak się ma rozumieć, czyli ten, co należy w Sprawie, czyli ten, którego łobio Wdowa życzy, choć nie jest w Palestrze? *Trzeciej:* Często natrafia się, że Strona mając Dobrą Processem ikonwinkowane, chcąc zatamować drogę do Tradycyi zmownie daie komu Wexel y Dekret podług Prawa o Wexlach stanowionego, iak naysprędszey satisfakcyi przypuszcza, na terminie daie się wzdać, y za zmownym Wexlem y Processem, uprzedzając rzetelnych Wierzycielów, przez Tradycyą obeymuie Dobrą, na zmowie będący. Ztąd wynika, że Wierzyciele mając zupełny Proces, muszą drugi raz go prowadzić; Konstytucya zaś 1726. Roku pozwala obeymować Dobrą *non attentis novis Possessoribus*. *Czwartej:* Gdy między Stronami w wyższej Juryzdykcyi zapadnie Dekret, a Sąd niższy przesądzi tenże Dekret, czy z wyroku takowego Dekretu przeciwko Prawu zapadłego, Publikaty mieć walor swóy powinny, bo Dekreta przeciw Prawu widocznemu nastąpione są *nullitatis*? *Piętej:* *Dilatio Communicationis Documentorum* Konstytucyą Roku 1768. ustanowiona jest w Sprawach od lat dziesięciu wynikłych, na miejsce Dylacyi *Munimentorum*, która przedtym po zmarłej głowie pozwalana bywała. Trafia się często, że w Sprawie od lat dziesięciu wynikłej, a między żyjącymi zachodzącej, którakolwiek Strona bierze Dylacyą *Communicationis Documentorum*; w Sprawach zaś po zmarłej głowie lat dziesięć nie mających podług teyże Konstytucyi Sukcesorowie nie mogliby żądać żadney Dylacyi: potrzebne więc wytłumaczenie, czyli Sukcesorowie po zmarłej głowie w Sprawie lat dziesięć nie mającej, mogą zytkiwać *Communicationem Documentorum*? oraz w Sprawie od lat dziesięciu żyjące Strony, czyli mogą teyże Dylacyi używać? *Szostej:* Kiedy kto komu poczyni obiekcyę z uymą honoru przez *Memoriały* do Rady podane, a tych nie dowiedzie lub dowodzić nie zechce, czyli Strona oskarżona względem opisania honoru, może w przyzwoitey Juryzdykcyi *pro penis agere*? *Siódmej:* Opiekunom nie posiadającym Substancyi małoletnich, czyli Prawo o Pozwach w własney Possessyi kłaść mianych służyć ma? czyli też na Pozwy w Substancyi małoletnich położone odpowiadać mają? My K R O L za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: Co do pierwszej: Prawa tym tylko *beneficium Dilationis pro Majori* w Sądach *primæ Instantiæ* pozwalają, których osobistości konieczney Sprawa tamże intentowana wymagać będzie; a gdy na drugim terminie Strona takową Dylacyą biorąca, okaże one podług zwyczaju y formy napisaną y podpisaną, Sąd *primæ Instantiæ* bez wdawania się *in cognitionem Majoritatis Negotii* zadosyćuczynienie pierwszemu Dekretowi swojemu deklarować powinien. W przypadku niedosyćuczynienia wziętey y pozwoloney Dylacyi, Sąd takowe za kontrawencyą powinien wyznaczać kary, iakie Prawa przepisują; a zaś w Sprawie osobistości nie wymagającej, takowe Dylacye pozwalane być nie mają. Co do drugiej: Lubo Konstytucya 1775. Roku, Opiekunów dla Sierot małoletnich, a Kuratorów dla Wdów, gdy tego żądać będą, nadanie

C c i j

dozwoliła, nie wymaga przez to, ażeby Wdowy dla zwłoki sprawy więdliwości żądając dodania Opiekunów albo Kuratorów do Dylacyi onych dodania zabierały się. Przeto Sąd dopełniając wyżej rzeczzone Prawo, żądanych Opiekunów albo Kuratorów dodawać może. a odciąwłszy nieprawnie żadaną Dylacyą w Sprawie postępować nakaze, ile gdy przez Rezolucyą Naszą za Zdaniem Rady dla Grodu Radoniskiego na dniu jedenastym Stycznia Roku bieżącego nastąpioną, jest deklarowano, że Kuratorowie na żądanie Wdow dodani, jako opieką y rządem Substancyi nie obowiązani, *ad comparendum peremptorie* Pozwani ciągnieni być nie powinni; a Kurator nie inaczej ma być rozumiany, tylko który na żądanie Wdowy sądownie dodany będzie. *Co do trzeciej:* Prawo 1726. Roku, tudzież 1764. Uniwersałem względem Exekucyi Dekretów y Procesów wytłumaczone, w ten czas tylko *non attentis novis Possessoribus* Procesa exekwować nakazuje, kiedy kto swoich Dobr sproceisowanych własność, albo Poselszą przez Transakcyą na osobę nowego *Juris*-kwezytora wlewa; ale gdy na Dobrach sproceisowanych inny, bądź rzetelny, bądź złoowny Pretensor podobnie dostateczny podług Prawa przewiedzie Procesa, y wyrzody, niżeli pierwszy prawnie konwinkujący, *per traditionem* też Dobra osiędzie, kto by z nich miał być *potior Juris*, ten nowy przypadek, jako Prawem wyraźnie nie rezolwowany, od Rady, Prawodawczej Władzy nie mającey, rozwiązyany być nie może. Nie zagradza się jednak Stornie przez to droga podług dawniejszych Praw, o kondykt krzywdzący sproświędliwość czynienia y nowego *per traditionem* Poselsora prawnie konwinkowania. *Co do czwartej:* Lubo Prawa niższym Juryzdykcyom przeładzenie Dekretów wyżzey Juryzdykcyi *sub nullitate* zabroniły, jednakże takowych Dekretów, onych exekucyi y z nich nastąpięnego Procesu rozeznanie do Sądu przyzwoitego należy. *Co do piątej:* Prawo 1768. Roku, titulo = *Złączenie Trybunału Koronnego* = o komunikacyi Dokumentów uchwalone nie inaczej ma być rozumiane, tylko, że w Sprawach, bądź po zmarłej głowie, bądź między żyjącymi od lat dziesięciu zadawnionych Dylacye *Communicationis Documentorum* (jako też Prawo chce mieć) nakazywane być powinny; w Sprawach zaś dawnością swoją lat dziesięciu nie dochodzących, choćby po zmarłej głowie, nie obowiązue to Prawo, ażeby Dylacya *Communicationis Documentorum* koniecznie nakazywana bywała, ale Sąd w takowych przypadkach innych Praw y zwyczajów (ile dowody y odwody wymagać będą) trzymać się powinien. *Co do szóstej:* Nie zarzuty ale zelżywości we wszelkich Transakcyach są Prawami zabronione; z tego powodu Uniwersałem dnia dwudziestego drugiego Września 1775. Roku, deklarowaliśmy, że Rada Memoryalów zelżywie pisanych przyjmować nie będzie; więc które w Radzie do Rezolucyi są przyjęte, żadna władza Sądowa w rozeznanie onych wdawać się, tym bardziej dla niepomnożenia niespokojności między Obywatelami, Spraw tak intentowanych do Sądu swojego przyjmować nie powinna. *Co do siódmej:* Kładzenie Pozwów zawsze z okoliczności Sprawy wynikać musi; y tak gdy będzie Sprawa Substancyi małoletnich tycząca się,

się, Pozwy na ich Dobrach pryncypalnie kładzione, mogą być dla uwiadomienia Opiekunów y w ich Dobrach położone; ale gdy Opiekun zawsze w Sądzie stawia się, moc intentowanego Processu nie do Dobr Opiekuna, ale do Dóbr małoletniego regulować się powinna. Nie idzie jednak za tym, ażeby Opiekunowie za Pozwem na Dobrach małoletniego położonym do stawienia się w Sądzie obowiązani nie byli; gdyż nie mogą się legalnie exkuzować niewiado-
mością ci, którzy o stanie intereśsu, pod opieką swoją będących, zawsze y wszelką wiadomość mieć powinni.

N^{ro}. 119.

DNIA 28. MIESIĄCA KWIETNIA.

Uniwersał w Exekucyi Prawa Roku 1776. tytuł:

Obiaśnienie Legis Sumptuariæ.

W Szem w obec y każdemu z osobna, &c. Iż gdy Prawo 1776. Roku, pod tytułem: = *Obiaśnienie Legis Sumptuariæ* = w następują-
cych słowach: Chcąc uskutecznić pożyteczne dla Kraiu zamysły Poprawni-
ków Naszych, w dawnych Prawach wyrażane, względem scisnienia zby-
tków, y chcąc one do terażniejszej sytuacji Ojczyzny Naszej przystoso-
wać, postanawiamy Lege præsentis, za zgodą Stanów Skonfederowanych
ażeby żadna Osoba utriusque sexûs Stanu nie-Szlacheckiego, Złota, Sre-
bra, Peret, Kleynotów, ani Koronek do stroiu swego nie zażywała, ani dro-
gich Futer, to iest: Marmurków y Sobolów; tudzież, żeby Miasta y Mie-
szczanie (wyjąwszy Magistraty, które na to osobne Prawa mają) Szabel
y Szpad, excepto podróży, u boku swego nosić nie wazyli się. Nietylko zaś
tymże Osobom nie-Szlacheckiego Stanu, ale w powszechności wszystkim Obywa-
telom Państw Rzeczypospolitey, cujuscunque Statûs & Conditionis, bez
excepty rozkazujemy: żeby nie wazyli się do ubioru Służących swoch w Li-
berty, Sukna, ani Pasamandów, ani Kapeluszów, ani Czapek, ani żadney czę-
ści, czyli ozdoby ubioru ich sprawować z inszych Sukien ani Materyi, iak te,
które w Kraiach Rzeczypospolitey fabrykowane są; złoto zaś y Srebro na
tychże Liberyach pod żadnym pretextem znaydować się nie powinno. Ten
sam zakaz rozciągamy do wszelkich Mundurów, dla piezgo y konnego Zol-
nierza, prostego Gemeyna Rzeczypospolitey; mianowicie zakazujemy cujus-
cunque Statûs & Conditionis Obywatelom Rzeczypospolitey, używania
Skór zagranicznych do obuwia y do siadzeń, szorów y oporządzeń końskich
w wszelkich; tudzież zakazujemy zażywanie Karet y Powozów wszelkich, szkła
stołowego y Farsur nie porcellanowych, za Granicą robionych. Chcąc za-
chęcić Kraiowe Manufaktury, a przeto wychodzącym za Granicę pieniążom,
nieiaki uczynić tamę, a Stan Rycerski y Senatorski w przyzwoitey zachować
dystynkcyi, mieć chcemy: żeby na pierwszych Scymnikach Gospodarskich każde
Woiewodztwo obrać sobie Kolor Munduru moc miało, które to Mundury,

Dd

nie komu innemu nosić wolno będzie, tylko Senatorom, Ministrom, mieysce y Radę, gązie są Possessyonatami, mającym, y Szlachcie tychże Woiewodztw, y takowe Mundury z żadnego inszego sukna robione być nie mają, tylko z Kraiowego; co iednak noszenia inszych nie mundurowych Sukien nikomu nie zagradza. Ażeby niniejsze Prawo nie stało się okazją Manufakturzystom y Rzemieślnikom Kraiu Naszego do zbytniego podniesienia szacunku towarów y robot swoich; przeto mieć chcemy y ustanawiamy: aby rozrządzenie nasypieżorniejsze w tey mierze uczyniły Kommissye Skarbowe, co do Woiewodztw z pomocą Urzędów Woiewodzińskich; a co do Miasta Warszawy, Urząd Marszałkowski za zniesieniem się z Departamentami, Policji y Skarbowym, pod approbacyą Naszą w Radzie Nieustającej. Rygor na nieposłusznych, co do używania towarów zagranicznych, taki mieć chcemy: żeby ad cujusvis instantiam przestępujący niniejsze Prawo mógł być pozwany, gdy z Szlacheckiego Stanu, do Grodu lub Ziemstwa, gdy z nie-Szlacheckiego Stanu, do najbliższego Mieyskiego Sądu, a to pod winą na Osoby Stanu Szlacheckiego tyśiąca Grzywien, per medium Judicio, & Acculatori, a na Osobę Stanu nie-Szlacheckiego pięćset Grzywien pręcisza appellatione. Ażeby niniejsze Prawo w exekucji swojej przez zbytne przyspieszenie uciążliwości Obywatelom nie przyniosło, mieć chcemy: żeby dopiero à die 1ma Maj 1778. Roku skutek swój brało; po którym terminie, ktoby oskarżony był o używanie któregośkolwiek z wyżej zakazanych artykułów, oprócz dawniej kupionych sprzętów, będzie musiał przed Sądem dowieść, że iuż miał w własności swojej przed tymże dniem pierwszego Maja 1778. Rozrządzenie przez Kommissye Skarbowe y Urzędy Marszałkowskie wyżej wspomniane, gdy od Nas w Radzie Nieustającej approbowane zostaną; Uniwersałem Naszym ante diem primam Maj 1778. publikowane być, y moc Prawa mieć ma: do exekucji przez Nas KROLA, za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustającej, przychodzi, a wyżej w Prawie wyrażone Jurdyckie po zniesieniu się z Departamentami, Policji y Skarbowym, uwagi swoje y rozrządzenia nastąpić miane pod approbacyą Naszą poddały, które od Nas w Radzie za zgodne z Prawem są uznane; przeto pozostałe ielcze ostatnia w uskutecznieniu tegoż Prawa czynność, abyśmy to Uniwersałem Naszym, za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustającej, do wiadomości publiczney podali: Jżby wyżej rzeczzonego Prawa w całej swojej osnowie, od dnia pierwszego Maja w Roku niniejszym do exekucji przychodzącego, iak naysciśleysze nastąpiło dopełnienie. Gdy zatym przez wyrazy tego Prawa konkurrencya niektórych towarów zagranicznych y rękodziel jest uchylona, a Fabrykanci y Rzemieślnicy Kraiowi przez to samo większy y prędzszy odbył swoich towarów y rękodziel mieć będą, ostrzegają się więc niniejszym Uniwersałem, ażeby, unikając ostrości Prawa, towary swoje y rękodzieła taniey, niżeli dotąd, a przynajmniej tą samą ceną przedawali; czego Urząd Marszałkowski w Warszawie, a Kommissye Skarbowe Obojga Narodów wraz z Urzędami Woiewodzińskimi w całym Kraiu pilnie dostrzegać mają. Aby ielcze to Prawo de Lege Sumptuaria większe użytki całemu Kraiowi przyniosło, y położyło tamę zinniejszającey się coraz bardziey massie cyrkulujących pieniędzy, przez większy dotąd wychód onych za Granicę, niżeli wchód do Kraiu, z czego nieochy-

bne całego Kraiu zubożenie, y do potrzeby nawet ściągających się rzeczy niedostatek wyniknąć może; z Oycowskiej około Dobra Kraiowego pieczołowitości doradzamy y miłością Oyczyzny zagrzewamy, ażeby wszyscy bez excepcyi Państw Rzeczypospolitey Obywatele, użytek Kraiu powszechny za cel założywszy, wstrzymać się chcieli od zbytkowania w sfołach y winach, od sprawowania nowych ze złotem y srebrzem sukien, (procz z Fabryk Kralowych) od kupowania kleynotów, koronek, y drogich sprzętów zagranicznych; zgola, aby się powściągnęli od wszystkiego, bez czego wygodnie żyjąc y przystoynie się nosząc, obeyść się łatwo mogą: a w tym, że pierwsze w Kraiu Osoby będą dla innych przykładem, spodziewamy się nieomylnie. Niech ta prawda za nieodbitą będzie uznana, iż nie na świetnym okazałości blasku, ale na cnotach y zaletach dobrego Obywatelstwa zacność y szlachetność prawdziwa zasadza się. List ten Nasz Uniwersał podpisałimy, y on wydrukowany *per copias* pod pieczęcią Rady przy Boku Naszym Nieustającej, z podpisem Wielbnego Sekretarza тойże Rady, po Woiewodztwach, Ziemiach y Powiatach w Prowincyach, tak Koronnych, iako y Wielkiego Xięstwa Litewskiego, rozelać rozkazaliśmy; a dla dostateczniejszego wszystkich Obywatelów obwieszczenia, po Grodach y Parafiach publikować zleciliśmy.

N^{ro}. 125.

DNIA 28. MIESIĄCA KWIETNIA.

Rezolucya na Memoryał Ziemstwa G.

Rezolwując Memoryał, w którym Urodzony Sędzia Ziemski G. z Urzędu swego podający doprasza się wytłumaczenia Prawa w przypadkach następujących: *Nayprzód*: Konstytucya 1768. Roku, tytuł: = *Złączenie Trybunału Keronnego* = folio 221. surowo zakazała konserwacyi próżnych Spacyów w Protokółach Kancellaryów, z tym dokładem: ażeby doyrzane takowe *spatium* nieodwłocznie lineowane było. Więc gdy *in Protocollo Perpetuitatis* od dwóch, mniej, lub więcej Kwartałów Roku nie tylko doyrzane, lecz y do zlineowania rekwirowane próżne *spatium* po odmowionym onego zapisaniu, zapisane zostało; czyli Tranzakcyja tamże zapisana ważna być może? y czyli *Susceptans* podlega karze, której zdałby się nie podlegać, gdyby na próżnym *spatium* zapisana Tranzakcyja ważną być mogła? *Powtóre*: Taż sama 1768. Roku Konstytucya, folio 225. o ważności Tranzakcyi uchwalona, te tylko *Adas bonae voluntatis* w swoiey ważności utwierdzać zdaie się, które przez autentyczne Tranzakcyje zeznane będą; czyli więc y ręczne skrypta

D d i j

*Rezolucja
Am. W.
cy' na e
Zapisan
Czar wa
Tranzak
mych ab
w wany
do zu mi*

nie roborowane pod moc tego Prawa podpadać mogą, lub nie? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: Ze namienione 1768. Roku Prawo, zostawiania próżnych mieysc w Protokulach pod surowością broniące, y onych nie odwłoczne lineowanie nakazujące, nie inny ma cel, tylko zabezpieczenia wszelkim trafiać się mogącym fabrykacyom, a przez podstępne Tranzakcyje krzywdom obywatelskim. Przeto gdzie idzie w takowym przypadku o rozeznanie ważności Tranzakcyi, Sąd względnie na Prawa y sprawiedliwość postępować jest obowiązany. Y tak gdy Obywatel *ad Acta* przyidzie, pod tą samą datą w Protokule zeznania Tranzakcyi swoiey rekwirować będzie, a będący przy Aktach oney przyjęcia nie odmówiwszy, szczególnie tylko dla zatrudnienia swojego zapisanie odłoży; Obywatel przyrzeczeniu onego uwierzy y oddali się, a będący przy Aktach przyrzeczoney Tranzakcyi na zostawionym nań *spatium* nie zapisze, chociażby potym po rekwirowanej Kancellacie na tym samym *spatium* też samą Tranzakcyą, y tak, iak była żądana, zapisał. Takowa Tranzakcyja, iako od Obywatela *bona fide* rekwirowana, y szczególnie z okazji samego Regenta albo Susceptanta w czasie nie zapisana, swoiey ważności tracić nie powinna; gdy Obywatel iasnie y dostatecznie tego dowiedzie, że Tranzakcyą z Prawa pozwoloną pod tą samą datą, kiedy rekwirował, żądał mieć zapisaną; że na deklaracyą Susceptanta zatrudnieniem exkuzującego się *bona fide* bez żadnego z onym kondyktu spuścił się; że aż do czasu oney zapisania o próżnym zostawionym na nią *spatium* żadney nie miał wiadomości, albo dowiedziawszy się nieodwłocznie oney zapisania rekwirował. Gdy zaś tak dostateczne dowody ważności Tranzakcyi na próżnym *spatium* zapisaney legalizować nie będą, ważną być nie może. Jelcze trafić się może przypadek, że Obywatele niespodziewanie ziechawszy się, potrzebować mogą w poblizszych Aktach zeznania Tranzakcyi, a potrzebnych do tego przy sobie mieć nie będą Dokumentów; więc wtenczas, gdy Tranzakcyja *ex mutuo Partium consensu* żądana *præjudicium tertii* w sobie nie okazująca dla nie mienia przy sobie Dokumentów *in forma* w Protokule zapisana być nie może, *Transfignes* na spacyach podpisywać się mogą, z wyrażeniem na iakową Tranzakcyą dla nie mianych Dokumentów to *spatium* podpisują, a w onych przytomności Susceptant tę Tranzakcyą *à capite spatii* zapisaniem Komparycyi y zwykłej formy zacznie, resztę *spatii* na to tylko zostawiając, co bez reprodukcji Dokumentów nie odwłocznie zapisać być nie może, albo nie powinno. Na marginesie zaś karty wzdłuż całego mieysca zaczętey, a nie dokończoney Tranzakcyi, Susceptant ręką swoią powinien dokładnie opisać treść być mającey Tranzakcyi, y umowiony *cum Transfignitibus* wyrazić termin, na który do zupełnego zapisania Tranzakcyi Dokumenta produkować mają, y który nigdy dłuższy nad niedziel sześć *ab Actu* podpisanego mieysca rachowanych naznaczony być nie ma. A gdyby *Transfignes* umowionego y w Protokule wyrażonego terminu uchybili, takowe *spatia* na terminie Susceptant kancellować powinien; a w tymże samym Protokule pod Aktem uchybionego terminu, przyczynę takowey Kancellaty zapisać ma, pod rygorem Prawa

mi Prawa 1768. Roku. Inne zaś wszystkie Tranzakcye, któreby pod jakimkolwiek pretextem oprócz wyżej wyrażonych przypadków na *spatium* próżnym w Protokule pod zeszłą datą zostawionym zapisane były, ważne być nie mogą: a to na mocy wezwanego Prawa, które, gdy takowe *spatia* kancelłować nakazuje, przez to samo zapisywane na nich Tranzakcye, jako podstępne, y zawsze kogo krzywdzić muszące, chce mieć za nieważne. A iako wszelkie Kancellarye do sprawowania wiernie y pilnie Urzędu swojego Prawami są obowiązane, chociażby Tranzakcya na próżnym *spatium* zapisana za ważną uznana była, zawsze Aktami Rządzący za zostawione w Protokulach *spatia*, jako wyraźnemu Prawu sprzeciwiający się, surowościom onego podlegać powinni. Zeby zaś często rzeczona 1768. Roku Konstytucya dokładniejszą w tey mierze miała exekucyą, mają być rekwirowane wszelkie Jurysdykcye y onych Kancellarye, ażeby Rządzący Aktami przygotowany na Protokuly w Sexternach, bądź w większych Woluminach, papier, Prezesom Jurysdykcyi swojej wprzody podawali; którzy zostawiając iedną z początku na tytuł Protokulu kartę, a drugą na końcu onego, inne wszystkie karty po obydwóch stronach *à numero primo usq; ad ultimum*, liczbą znaczyć będą, wyraziwszy na ostatniej karcie kart liczbę, y na którym numerze kończą się, podpisywać mają. Y te Sexterny, czyli Wolumina mają być sznurkiem przez wszystkie karty przewlekane, a końce sznurków pieczęcią Prezesa do karty przypieczętowane. Dopiero potym onych Regenci y Susceptanci do przyjęcia wszelkich Tranzakcyi zażywać mają. A każdy takowy Sextern, lub Wolumen zapisawszy, nieodwłócznie, ile być może, Prezesom swoim okazywać będą; którzy dokładną onego uczyniwszy rewizyą, gdzieby na końcu miejsca w Protokule próżne zostawały, własną ręką kancelłować mają. A gdzieby w środku Protokulu na iakikolwiek najmniej Tranzakcyi Zapis próżne miejsca znaleźli, podobnie one skancellowawszy, podług Prawa 1768. Roku, karać każdy Sąd jest obowiązany. Co się tycze drugiego przypadku, są jasne namienionego 1768. Roku Prawa wyrazy, że tylko Donacye, Zapisy, Zastawy, Intercyzy, Kwity, y inne wszelkie *Actus bonae voluntatis* autentycznie nastąpione, to jest, w Xieęgach zeznane, albo tamże roborowane, wieczyście trwałe y niewzruszone, a przeto żadney kognicyi nie podlegające, są deklarowane. Wszelkie zaś *Actus bonae voluntatis* tylko na piśmie ręcznym wyrażone y nieroborowane, iako mocą tego Prawa nie utwierdzone, Sądowej kognicyi podlegać mogą. A które wyraźnemi Prawami nie są zabronione, takowych, (z tey tylko samey przyczyny) że nie są autentyczne, y na ręcznym piśmie wyrażone, gdy inney przyczyny nieważności w sobie mieć nie będą, ważność naruszana być nie powinna.

N^{ro.} 132.

DNIA 1. MIESIĄCA MAJA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego B.

Luza Wzyl
Do Janania
in now pro
th Raci
Luzy z Jus
bu w r
umie

Rezolwuiąc Memoryał, w którym U. B. doprasza się rozwiązania następuiącey wątpliwości: Czyli Opieka po zmarłych Rodzicach, Brata nad rodzeństwem życzącym go sobie y *pignus* dostateczne mającego w iedney onegoż ołobie, za dostateczną Opiekę rozumianą być ma? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze podług Prawa 1420. Roku, fol: 73. titulô: = *De Orphanis, qui iudicio vexantur* = Opiekunowie od Oyca Dzieciom naznaczeni, po śmierci onego przez naybliższych Krewnych oddaleni być nie mogą. A gdy bez naznaczonych podług tego Prawa Opiekunów zostają małoletni, w ten czas Juryzdykcyę Sądowę podług Prawa 1775. Roku, fol: 69. titulô: = *Ubepieczenie Sierot y Wdów* = *attenta proximioritate* Krewnych, razem *pignus* do odpowiedzenia mających, dla pozostałych bez Opieki małoletnich mają moc dodawać Opiekunów, y z mocy tego Prawa kognicya *proximioritatis* & *sufficientia pignoris* do Sądu należy; który gdy w takowym przypadku potrzeże iaką wątpliwość, po rozwiązanie oney uda się; a My za Zdaniem Rady damy swoją Rezolucyą.

N^{ro.} 144.

DNIA 12. MIESIĄCA MAJA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego J.

Luza z
kuu tak
y Jube
wni Dole
a ni po
Zadnyk

Rezolwuiąc Memoryał, w którym U. J. Pifarz Grodz: P. z Urzędu swojego doprasza się wytłumaczenia Prawa Roku 1726. Deputatom Trybunału Dobr nabywać *stante functione* zakazuiącego: Czyli to Prawo *utrumque Collegium* Deputatów Swieckich y Duchownych *ligare* powinno? oraz, czyli y Dobr Miejskich nabywanie zakazuje? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze wyżej rzeczzone Roku 1726. Prawo, folio 420. titulô: = *Trybunał Główny Koronny* = w następuiących wyrazach będące: „waruiemy y „to, ażeby Marszałkowie y Deputaci podczas Funkcyi swojej za-

„ dnych Dobr, ani Dziedzictwem, ani iakimkolwiek sposobem nie
 „ nabywali, ani kontraktowali *in ordine* do nabycia, (oprócz Arendy
 „ dla wygody swoiey,) *sub nullitate* Tranzakcyi, które *pro cassabilibus*
 „ mieć chcemy „ z generalności, ani Deputatów Duchownych, ani
 „ nabywania Dobr Mieyskich nie excypuie; przeto nie inaczey ma
 „ bydź rozumiane, tylko, że wszystkim, tak Swieckim, iako y Ducho-
 „ wnym Deputatom, Sędziom Trybunalskim, wszelkich Dobr, bądź
 „ Ziemskich, bądź Mieyskich, lub inney iakieykolwiek natury naby-
 „ wać, o nie kontraktować *stante functione* onych, pod nieważnością
 „ Tranzakcyi zakazało.

N^{ro.} 152.

D N I A 19. M I E S I Ą C A M A J A.

*Rezolucya na Memoryał Urodzonego Alexandra
 y Odpowiedź U. Andrzeia.*

NA Memoryał U. Alexandra, w którym twierdząc, że Sprawa
 jego z Urodzonym Andrzeiem przez Kommissyą z Seymu 1775.
 Roku wypadła sądzona, gdy potym do Trybunału na mocy osta-
 tniego Prawa 1776. Roku wprowadzona była, Trybunał Koron-
 ny bez komparycyi Sukcesorów Urodzonego T. do tey Sprawy
 należących, uciążliwy dla U. Alexandra ferował Dekret. Doprasza
 się przeto, aby Exekucya takowego Dekretu (ile przeciw Prawu
 1776. Roku, same tylko Dekreta oczywiste y *ex seriis Partium con-*
troversis ferowane utwierdzającemu, zapadłego,) wstrzymana została.
 Niemniej na Odpowiedź U. Andrzeia, w której twierdząc, że
 Sprawa, którą Urodzony Alexander między siebie y Sukcesorów
 U. T. dzieli, była Sprawą samego tylko Urodzonego Alexandra, za któ-
 rego pieniądze Urodzony T. ponabycwał zmównie wlewków Pra-
 wa na dług przez Urodzonego Alexandra Urodzonemu Andrzeio-
 wi winny, a zatym, że Dekret na stawanie U. Alexandra zapadły,
 jest oczywisty; doprasza się, aby stosując się do wyż rzeczzonego
 1776. Roku Prawa, tenże Dekret został w swej mocy niewzru-
 szony. My KROL za Zdaniem Rady &c. następującą daliśmy Re-
 zolucyą: Ze Prawo 1776. Roku, tytuł: = *Deklaracya o Kommissyach y*
Remissach &c. = w następujących wyrazach będące: „ a iak raz za-
 „ padnie Dekret finalny *ad comparitionem Partium ex seriis controver-*
sis, lub po iedney Kondemnacie na drugi Terminie kontuma-
 „ cyalny w Trybunale &c. ten już niewzruszony nigdy y nigdzie
 „ zostanie; „ nie inaczey ma być rozumiane, tylko, że Sprawy z Kom-
 „ missyi Prawami Seymu 1775. Roku uchwalonych *ad Fora com-*

*Rezolu-
cyi
Kom-
missy-
i
Dokre-
ta
zapad-
łego
y
mied-
zy
zane
go
maga
winni.*

E e i j

petentia wyżej namienionym Prawem odeślane, gdy także *ex se-
riis Partium controversiis* finalnie lub po iedney Kondemnacie na
drugim Terminie kontumacyalnie rozstrądzone zostaną, żadnym spo-
sobem, nawet w innych przypadkach Prawem pozwolonych, ani *ex
vi Legis*, ani *ex vi noviter repertorum documentorum* wzruszane być nie
mogą.

N^{ro.} 159

DNIA 22. MIESIĄCA MAJA.

Rezolucya na Memoryał Ziemstwa K.

Rezolwując Memoryał, w którym Sąd Ziemski K. doprasza się rozwiązania następującej w Prawie wątpliwości: Czyli Prawo 1768 Roku *de noviter repertis Documentis* uchwalone, do samych Dekretów Trybunałskich przytósowane, ma się rozciągać y do Dekretów Kommissyjnych, Trybunałowi Koronnemu pod Rezolucyą przez Konstytucyą 1776. Roku poddanych? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: Ze wyżey wyrażone Prawo 1776. Roku, w wyrazach będące: „ a iak raz zapadnie Dekret finalny *ad comparitionem Partium ex seriis controversiis*, lub po iedney Kondemnacie na „ drugim Terminie kontumacyalny w Trybunale &c. ten iuż nie „ wzruszony nigdy y nigdzie zostanie; „ nie inaczey ma być rozumiane, tylko, że takowe Dekreta, ani *ex vi Legis*, ani *ex vi noviter repertorum documentorum*, ani żadnym innym sposobem wzruszane być nie mogą. A iako są tymże późniejszym Prawem z pod mocy Konstytucyi 1768. Roku wyięte, tak żaden Sąd w poznanie onych z mocy tego Prawa 1768. Roku, wdawać się nie może.

N^{ro}. 167.

DNIA 7. MIESIĄCA M A J A.

*Uniwersał względem Borów y Lasów w Koronie
y w Wielkim Xięstwie Litewskim.*

W Szem w obec y każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, przy ofiarowaniu Łaski Naszey KROLEWSKIEY wiadomo czyniemy: Jako dostatki Państw, nie tylko na Rządzie dobrym, Sprawiedliwości, wolnym Handlu, ale y na Gospodarstwie Obywatelów

zasadzają

zaśladzają się, tak, gdy wszystko, cokolwiek obfitość w Kraiach Rządowi Naszemu powierzonych pomnożyć może, Nas KROLA y Radę przy Boku Naszym Nieustającą zatrudnia; nie może Nas nie zażądać y ta część Gospodarstwa Kraiu naszego, która konserwacją Borów y Lasów za cel ma. Przeto, gdy z niemałym nieukontentowaniem Oycowskiego serca Naszego wiele odbieramy zażaleń, że Obywatele Państw Rzeczypospolitey żadnego pomiarkowania w wyrąbywaniu Borów nie zachowują, ale uwodzeni nadzieją nietrwałych zysków bez różnicy y porządnego wydziału razem Lasy własne pustoszą; z drugiey strony, Ludzie swawolni y Pasterze, zapalając stare wrzośy po Lasach, przez szerzący się tym sposobem ogień nietylko własnych Panów, ale y Sąsiedzkie Bory w niebezpieczeństwo wprowadzają, tak dalece, że największa Obywatelów przezorność nie potrafi Lasów swoich od takowego zachować pożaru; przez ten zaś nieporządek powszechny y niebaczość niektórych Gospodarzów nie tylko Dziedzice y Possessorowie w szczególności, ale y Kray cały w ogulności najistotniejszy do gospodarstw potrzeb pozbawionym być może; zapobiegając tedy tak szkodliwej nadal Kraiowi całemu Borów y Lasów ruinie, a Naszą Oycowską o uszczęśliwienie Obywatelów zaspakaiając troskliwość, uznaliśmy potrzebę tym Listem Uniwersałem Naszym, za Zdaniem Rady przy Boku Naszym Nieustającej, ostrzedz wszystkich Obywatelów Państw Rzeczypospolitey, tak Possessorów Dobr Naszych KROLEWSKICH y Duchownych, iako y Dziedziców Dobr Ziemskich w Koronie y W. Xięstwie Litt: ażeby, unikając rygoru Praw przeciwko wypalającym y pustoszącym Bory stanowiących, mianowicie Statutu Władysława Jagiella, Roku 1420. fol: 80. tit: = *De arvipirio & incendio Sylvarum* = Statutu Jagiellona, w tymże Roku, fol: 77. tit: = *Quatuor Articulos Capitaneus, seu ejus Judex judicabit* = Statutu Kazimierza Wielkiego, Roku 1347. fol: 35. tit: = *Plantationes & Infertiones, Pomarii destruentes & evellentes* = niemniej Konfitytucyi Koronnych, Roku 1607. fol: 1620. pod tytułem: = *O Borach y Lasach Podlaskich* = Roku 1647. fol: 127. pod tytułem: = *Puszcz w Woiewodztwie Mazowieckim ochrona* = tegoż Roku, fol: 129. pod tytułem: = *Bory, Lasy* = Roku 1676. fol: 395. pod tytułem: = *O Borach y Lasach* = a w Statucie W. Xięstwa Litewskiego, w Rozdziale dziesiątym, Artykule trzecim y siedmiastym, pod tytułem: = *O Pożarach w Puszczach y Lasach* = nie wazyli się wypalać Borów y Lasów, y tego pilnie dostrzegali, ażeby Ludzie ich y Pasterze, za których po dług Prawa w odpowiedzi zostawać będą, podobnych, iak dotąd trafiało się, w Borach y Lasach nie wzhiecali pożarów, a wznieconym, mimo wszelką ostrożność, przez prędki ratunek rozszerzać się nie dopuszczali; ażeby zaś Prawa wyżej wyrażone y Rozządzenia Nasze na fundamencie tychże Praw w ninieyszym Uniwersale umieszczone, tym prędzey y skuteczniey dopełnione zostały, zalecamy Urzędowi Grodzkim, do których Sądu exekucya kary na nieposłusznych Prawom tym, podług namienionego Statutu Jagiellońskiego, należy, aby pokrzywdzonym przez wypalenie Borów iak nayprędzają czynili sprawiedliwość, a przestępców podług opisu Praw y

Memoryał Urodzoney B. nastąpiona, ma w swoim brzmieniu: że Dekreta Kontumacyjne Zagraniczne nie podpadaia pod Prawo Traktatowe, w Akcie osobnym, Artykule VI. położone, y że w Sprawach o Grunta z Kordonu do Kraiu powrócone, y o wszelkie wynikające ztąd pretensye, w Kraiu *in Foro competenti* rozprawić się należy; iak więc te *Forum competentis* ma być rozumiane, czyli za Sądy *primæ Instantiæ*, czyli za Trybunał? Drugiey: Gdy Prawo 1768. Roku, fol: 218, titulo: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = Sądom *primæ Instantiæ* dopiero *à definitiva Sententia* Appellacyi dopuszczając nakazało; czyli Sąd *primæ Instantiæ*, przyznawszy u siebie *Fori competentiam* dla wprowadzoney Sprawy *post recessum* Strony tę excepcyą czyniącey, na drugim terminie *ad oppositionem prosecutionis de gravamine*, może prawnie czynić Remisę do Trybunału? czyli też na fundamencie rzeczonego 1768. Roku Prawa, dalsze rozstrządzenie Sprawy kontynuować iest obowiązany? My RROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Co do pierwszej: Ze w podobnym przypadku Sprawy do Sądu przychodzące z natury swojej *de competentia Fori* rozeznawane być powinny, y jeżeli po czasie powróconych przez ostatnią Demarkacyą do Kraiu Polskiego Gruntów, *primò intuitu* do sądenia przychodzą; podług Praw 1726. y 1768. Roku do Sądów *primæ Instantiæ* intentowane być mają. Co do drugiej: Gdy który Sąd *primæ Instantiæ* przyzna u siebie dla wprowadzoney Sprawy *Fori competentiam*, chociażby Strona oppozycyą prozekucyi *de gravamine* czyniła; dopełniając Prawa 1768. Roku, finalnie decydować nakazującego *post agnitum Forum*, daley w rozstrządzeniu Sprawy postępować powinien.

N^{ro.} 170. Sub Litera A.

DNIA 2. MIESIĄCA CZERWCA.

Rezolucya na Memoryał U. Jozefa.

Rozsolwując Memoryał, w którym U. Jozef Sędzia Grodzki D. doprasza się rozwiązania wątpliwości następuiącey: Czyli Sprawy expulsyjne z Dobr natury Królewskiej, tak w Miałtach, iako też Dzierzawach, y Wsiach, zgola wszelkiego rodzaju Dobrach, *Juris Regii* nadarzające się w Sądach tylko Zadwornych sądzone y konkludowane być mają? a znowu z Dobr natury Ziemskiej dziedzicznych, Sprawy expulsyjne do Sądów Ziemskich, lub Grodzkich, albo Trybunałskich tylko należeć powinny? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ponieważ Ordynacya Sądów Należnych Zadwornych Koronnych Prawem 1764. Roku na Seymie *Coronationis* utwierdzona, ma w sobie Regeſtr expulsyiny, do sądenia Spraw *Expulsionis* z Dobr Królewskich wyznaczony; więc,

F f i j

z mocy tego Prawa Sprawy expulsiyne gdy kto kogo (kwesty-
onując uprzywilejowane Prawa) z Dobr Królewskich wygania, ta-
kowe Sprawy w Sądach Asseforskich Koronnych sądzone być ma-
ją. Toż się ma rozumieć o Dobrach Ziemskich, iż z nich wygna-
ny w Sądach Ziemskich sprawiedliwości poszukiwać powinien.

N^{ro} 170. Sub Litera B.

DNIA 2. MIESIĄCA CZERWCA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Jozefa.

Rezolwując Memoryał U. Jozefa Sędziego Grodzkiego D. z
Urzędu swego podającego do rozwiązania następujące wątpliwo-
ści: *Pierwszą*: Ponieważ Konstytucya 1768. *inter materias Statús*,
fol: 101. §. = *Nigdy* = Sprawy o wykupno Dobr, przed innemi
Sprawami sądzić zaleciła; więc na ostatniey Grodu D. Kadencyi
mocą tego Prawa wniesiona była do Sądu Illacya z zapytaniem: do
ktorego Regestru takowe Sprawy wpisywać się powinny? Ponieważ
ordynaryny blisko tyśiącem Wpisów zawałony, *taktowy* zaś y *pæ-
narium* zdają się być nieprzyzwoite, a z *remissowego*, (w który Spra-
wy z Trybunału tylko odsyłane wpisują się, y *ante alias Causas* do
sądzenia brane bywają,) lubo nayzręczniey takowe Sprawy sądzićby
się mogły, jednak, że Grodu w tej mierze Rezolucya niedostate-
cznie wstrzymałaby upornych y piennych od zażaleń y przedłu-
żenia z tej okazyi procesow; zaczym Sąd Grodzki D. doprasza się
o przytósowanie tego przypadku do rzeczonego Prawa, y nazna-
czenie, w który Regestr Sprawy *exempcyjne* wpisywane być
mają. *Drugą*: Znacznieysza część Obywatelów nędznych y ubo-
gich, prawując się między sobą częstokroć o Złoty Trzydzieści,
albo mniej, po zyskanym Dekrecie *solutionis* y otrzymaney na ter-
minie publikacie, łatwieyszą mieli przedtym drogę znalezienia sa-
tisfakcyi przez Tradycyą Officyalisty z Grodu własnego; teraz
zaś udając się do Trybunału po Dekret *Executionis*, którego wyro-
dzenie Złoty 5 4. kosztuje, a *litis expensæ* nigdy nie przysądzaią się,
dwoie tyle tracić muszą, niżeli odbiorą co im należy; zaczym
Grod D. przez Prawo obowiązany do pomagania sierotom y ubo-
gim Szlachcie, doprasza się deklaracyi, iżby przynajmniey Sprawy
minoris importantiæ, Summy Tyśiąca Złoty nie przenoszące, bez
udawania się po Dekret *Executionis* do Trybunału, przez właściwe Urzę-
dy Grodzkie exekwowane być mogły. *Trzecią*: Według zwyczaju
Woiewodztwa Podlaskiego, z kaźdey Włoki Taryffowey w Dobrach
Ziemskich, gdzie zaszyły kompozycye dziesięciny, po kopie żyta y
tyleż iarzyny Księża Plebani wybierają: lecz że Taryffy między
sobą

łobą nie zgadzały się, ponieważ napisano było wiedney, że Wieś Macieiów Włok kilkadziesiąt posiada, w drugich zaś, że tylko kilka; więc Sąd nazначzył Kondescensyą dla wywiedzenia się, według której Taryffy Ziemia znosi y opłaca publiczne ciężary, tudzież dzieściny; aby według teyże y z Macieiówa przyładzona została. Officyaliści Ziażdowi od oboięy Strony Iprowadzeni zgodzili się: że Wieś Macieiów, podług używanych Taryff, tylko Włok kilka posiada; lecz że słowo było dołożone w Taryffie, = *osiadłych* = wyniknęła między niemi Kwestya z tłumaczenia Uniwersałów dawnych Poborowych, na Seymach kilkadziesiąt uchwalonych, w której ponieważ wyrażono, że z każdej Włoki osiadłej po Złotemu, z szlacheckiey po pół-Złotego, z pustey y palzney po Groszy 10, &c. Polselsorowie płacić powinni; więc Officyalista Plebański wnosił sobie, że gdy dwoie tyle Poboru brało z Włoki osiadłej, iak z szlacheckiey, więc też dwa razy być większą musiała Dzieścina. Zaś Officyalista z strony Dziedzica rozumiał: że Stany Rzeczypospolitey mając wzgląd na ubogą Szlachtę y prerogatywę ich Stanu, tudzież, że swoię część roli własną ręką uprawiać musieli; tylko połowę na nich włożyły podatku tego, iaki dawali Panowie Włoki wolne poddanemi osiadłe mający. A zarym pierwszy po dwie kopy żyta, y tyleż iarego zboża, z każdej Włoki dawać nazначzył, w rozumieniu, iż są dla słowa = *osiadłe* = dwa razy większe; drugi zaś tylko po jedney kopie żyta, y tyleż iarzyny, według okolicy tamczney y Dekretu (z mocy którego sądzili) dawać postanowił; który więc z nich lepiej Prawo rozumiał, y Uniwersały Poborowe? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: *Co do pierwszej*: Ponieważ toż samo 1768. Roku Prawo, tak Sprawy o wykupno, iako też y Regestr remissowy *ante omnes Causas* brać do sądzienia nakazuje; przeto wykonane będą onego obydwu przepisy, gdy Sprawy *exemptionum* do Regestru remissowego wpisywane, y z niego do sądzienia wolane będą. *Co do drugiej*: Wyidzie Rezolucya Nasza, za Zdaniem Rady, przez Uniwersał deklarować się mająca. *Co do trzeciej nakoniec*: Przypadek opisany pokazuje wyraźnie, że się Osoby w sądzie takowey Sprawy rozpiśały; więc gdy Sąd takowy rozpis rozeznawać mający znajdzie przyczyny wątpliwości y porozwiązanie oney uda się, w ten czas z Radą Nieustającą rezolwować będziemy.

N^{ro.} 172.

DNIA 2. MIESIĄCA CZERWCA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Stanisława.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym U. Stanisław doprasza się wytłumaczenia Prawa w pytaniach następujących: Czyli Prawo

Gg

*Prokurator
honor.
w arch. Komis.
honor. 1778
Orar L. An.
am. 1778
dy. 1778*

1768. Roku, w Sprawach zadawnionych do Ziemstw lub Grodów przychodzących, komunikacyą Dokumentów do przyszley Kaden-
 cyi ostrzegające, (szczegulnie na Ziemstwa y Grody napiłane, w Spra-
 wach (które powagą Seymową| Roku 1775, do Trybunału po zu-
 pełne *summario Processu* rozładzenie odeślane) zaś Prawem Roku
 1776. titulô: = *Deklaracya o Kommissyach y Remissach &c.* = tamże
 pozostałe, do Trybunałów (gdzie Prawo 1726. Roku, komporta-
 cyi czynić zabrania) ściągac się może? lub też z względu osobne-
 go Prawa na Trybunały, co do przypadku tego, Roku 1726. napi-
 łanego, w tych wyrazach: „ w Sprawach *Juris* zaczynających się,
 „ do Trybunału *in primo termino* przychodzących, dla skrócenia Pro-
 „ cesu y zabiezenia zagęszczonym *de noviter repertis Documentis* De-
 „ kretów Trybunałskich wielą Praw obwarowanych wzruszaniom,
 „ mieć chcemy: ażeby Strony *litigantes* wzajemnie sobie Summa-
 „ ryusz dawały przed Sprawą, które Marszałek Trybunałski, albo
 „ przy Łasce będący podpisać ma „ na komunikacyi przed przy-
 padnieniem Sprawy Dokumentów Summaryusza kończyć się po-
 winno? y czyli Senator lub Posel w Sprawie przez Seym 1776.
 Roku, do Trybunału dla przyśpieszenia Stronom sprawiedliwości
 odeślany, z przyczyny nadchodzącego Seymu, *beneficiô suspensionis*
gaudere może? lub też takowe *beneficium* z powodu Seymowego ode-
 ślania, a w nim zapewnionego przyśpieszenia sprawiedliwości ucho-
 dzić? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze wyżey
 rzeczony 1726. y 1768. Roku, Prawa w iałnych wyrazach żadne-
 go tłumaczenia nie potrzebują. Przyczyny zaś komunikacyi albo
 komportacyi Dokumentów przed Sądem Trybunału Koronnego,
 nie tak z mocy wyżey namienionych Praw, iako z okoliczności In-
 teresu y Sprawy wynikać mogą; dla czego ta Instancya mocy
 y rozeznaniu, wedle Praw temuż Sądowi Trybunałskiemu służą-
 cych, podlega. Co do drugiego: Już iest dawnieyszą Rezolucyą Na-
 szą, za Zdaniem Rady, deklarowano: że ani Senator, ani Minister,
 ani Posel, *beneficiô suspensionis* pod czas następującego y agitują-
 cego się Seymu w żadnych Sądach y Sprawach prawnie zastąpiac
 się nie może, ani od stawiania tamże excypować w Sprawach tako-
 wych, gdzie onego osobistości konieczney Prawa nie wymagają.

N^{ro.} 173.

DNIA 2. MIESIĄCA CZERWCA.

Rezolucya na Memoryał W. R.

uczyna przez N A Memoryał, w którym Wielm: R. Marszałek Trybunału Lit:
 ique mar twierdzi: Ze, iako obowiązany sprawowaniem Urzędu Marszał-
 kowskiego, nie będzie mógł stawac w Sądzie y rozprawiac się w
 by bun att wy
 Spraw an ch or
 iin suspensio pu
 Dykuzant

Sprawach osobistości onego wymagających; doprasza się przeto, aby na mocy Konstytucyi 1726. tudzież drugiey 1764. Roku, wyszedł List Rekwizycyjalny do Subsellów Koronnych, aby te, agitować się mające przed sobą Sprawy, niemniej Akta Kondescensyjne do czasu zakończenia funkcyi Marzałkowskiey tegoż Wielmożnego R. wstrzymały; My KROL, za Zdaniem Rady &c. tę dajemy Rezolucyą: Ze iako wyżej wyrażone 1764. Roku Prawo dla Senatorów, Ministrów, y Posłów na Seymie będących, daie *beneficium suspensionis* od stawienia się przed wszelkim Sądem w Sprawach osobistości wyciągających, tak podobnie Wielm: R. Marzałek Trybunału Litewskiego na Urzędzie publicznym będący y pierwszeństwo trzymający *eodem beneficio gaudere* może, ale tylko w tych Sprawach, w których Prawa wyraźne iego osobistości wyciągają.

N^{ro}. 194.

DNIA 12. MIESIĄCA CZERWCA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Adama.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym U. Adam doprasza się wytłumaczenia Prawa 1776. titulô: = *Deklaracya o Kommissyach y Remissach &c.* = Sprawy Kommissyjne Ziemskie do Trybunału odlytającego, w słowach: „ a iak raz zapadnie Dekret finalny *ad comparitio-* „ *nem partium ex seriis controversiis*, lub po iedney Kondemnacie na „ drugim Terminie Kontumacyalny w Trybunale, ten już niewzru- „ szony nigdy y nigdzie zostanie „ z których słów wynika wątpli- „ wość następująca: Kiedy na pierwszym Terminie iedna Strona skondemnuie drugą, a ta skondemnowana wyniosłszy potym swoy termin, stawia naprzeciw Stronie kondemnuiącej, już potym nie stawia- „ jącey; czyli takowy Termin Strony skondemnowanej ma się ro- „ zumieć za pierwszy, czyli już po owey Kondemnacie przez Stronę „ kondemnuiącą otrzymaney, za drugi Termin, tak, iżby na tym ter- „ minie Dekret finalny Kontumacyalny mógł wypadać, albo nie? „ My KROL za Zdaniem Rady &c, deklaruiemy: Ze dopiero wspom- „ nione Prawo 1776. Roku, w słowach: „ po iedney Kondemnacie „ na drugim terminie (Dekret) Kontumacyalny w Trybunale „ ma być tak rozumiane: że gdy Strona pozywająca na Stronie za- „ pozwaney, a do Sądu nie stawiającej, na pierwszym Terminie zyska „ Kondemnację; na drugim zaś Terminie na teyże samey Stronie za- „ pozwaney, y znowu nie stawiającej otrzyma Dekret Kontumacyalny „ w Trybunale, ten już, podług wyrazów Prawa, niewzruszonym „ nigdy y nigdzie zostanie. Dla tego y ten, który na pierwszym Ter- „ minie był skondemnowany, w przody Kondemnację na nie stawiają-

G g ij

*Rezolucya
wach Re
syngi
ma w
wibry*

cym otrzymywać powinien, a potem dopiero Dekret na pierwszej lub drugiej Strony aktorstwo, chociażby *in Contumaciam* otrzymany, z mocy wyżej wyrażonego Prawa nigdy y nigdzie wrzułony być nie może.

N^{ro}. 219.

DNIA 12. MIESIĄCA SIERPNIĄ.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Szymona.

Wzrost Pana z atakem Koronny urodziny
Rezolwując Memoryał, w którym U. Szymon doprasza się wytłumaczenia wątpliwości Prawa w tym przypadku: Andrzej służył lat kilka za Ekonomą u Piotra w Dobrach iego Koronnych; gdy do zdawania rachunków Panu swemu przyszło, zawiniony poczynionemi wielą w Dobrach szkodami, sprzęty swoje y zbior cały do Szwagrów swych w Litwie mieszkających tajemnie poprzewoził, y sam niedokończywszy rachunków tamże uciekał, nie chcąc więcej na nayspowolniejszy rekwiżycje Pana swego powrócić. Piotr nie wchodząc w roztrząszenie dalsze wydatków, szczegulnie Regestra podane obrachowawszy wynalazł, że Andrzej gotowego groźza kilkadziesiąt Tyśięcy sobie przywłaszczył y winnym pozostął. Jest tedy *pierwsze* żałącego się zapytanie: Jeżeli Sługa w takowym sposobie, jak Andrzej w powierzonych Dochodach Panu załkadzający, y tajemnie z Woiewodztw Koronnych, w których miał dyspozycyą, do Litwy uchodzący, a dostateczney na szkody odpowiedzi nie mający, tak jak innego gatunku uszkodzićiele imany na każdym miejscu y do Sądu itawiony być może? *Do tego*, Matka y Szwagrowie Andrzeja pomagając do przewożenia się iemu, y przyjmując do schowania uwięzione sprzęty, czyli ściągając spoleczność na siebie szkody Piotra? Y lubo takowe przewiezienie na grunt Litewski nastąpiło, gdy jednak ciż Szwagrowie Andrzeja, u których on jest przyaresztowany, mają Poselszye w Koronie, z tych tedy czy mogą być pozwanemi do Zwierzchności Koronney? Aże Andrzej nie zważając na Prawa, iż te osiędłych areztować bronią, ważył się na Ołoby, acz w usługach Piotra będące, lecz Poselszye Ziemskie y Urzędy posiadające, zanosić arezt, y do Ksiąg Koronnych wpisywać y zeznawać, jest *ostatnim* zapytaniem się tegoż Urodzonego Szymona, który Sąd Koronny czyli Litewski, dla dochodzenia Eliminacyi z Ksiąg Koronnych oczerniającego przez wzięcie dobrej sławy areztu jest przyzwoitym? My KROL za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: Ze gdy Sługa pokrzywdził swego Pana przez Rząd Dobr w Koronie będących, gdy iego Krewni, u których z majątkiem swoim został areztowany, do Koronney należą Jurysdykcyi, o stawienie areztowanego y za poprzedzającemi rachunkami o usprawiedliwienie się z Rządu Ekonomicznego pozywani y tamże sądzeni bydl mogą, gdzie y Sprawa o nienależyte Poselsyonata y Urzędnika areztowanie intentowana być może.

NRO 220.

N^{ro}. 220.

DNIA 12. MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Macieia.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym U. Maciej doprasza się wytumaczenia Prawa 1581. Roku, w Statucie W. Xięstwa Litewskiego umieszczanego, w następującej okoliczności: wzmiankowane Prawo, tytuł: = *Trybunał Obywatelów Wielkiego Xięstwa Litewskiego* = §. = *Sposób obierania Sędziów* = mówiąc w słowach: „ku temu, ieśliby „któremu z tych Głównych Sędziów iego własna tamże u Sądu „Głównego Sprawa przypadła, tedy drudzy Sędziowie odprawo- „wać tę iego Sprawę mają, a on sam przy wotowaniu tej Sprawy „swey być nie ma, ale powinien będzie precz wyniść „, nie wyrażonego nie stanowi na przypadek: gdyby przychodzi pod Sąd Trybunalski takowa Sprawa, w której niegdy, bądź Marzałek, bądź Sędzia Trybunalski miał część własną, ale oney na kilka lat przed Funkcyą Marzałkowską, czyli Deputacką zrzekli się, na inną przelał Osobę; przeto zapytuie się: Czyli takowy Marzałek, bądź Sędzia Trybunalski, na takowej Sprawie, między wlewkowym Aktorem, a iego Stroną przeciwną przed Sądem Trybunalskim toczącej się, ma osobiście zasiadać? czyli też Marzałek, zdawszy na ten czas Łaskę Vice-Marzałkowi, a Sędzia równie zostawiwszy rzecz Wyrokowi Kollegów swoich, od sądzenia oney usunąć się powinien? My KROL, za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: Ze ieżeli Sędzia, Deputat, lub Marzałek Trybunalski przez Ewikcyą, Sukcesyą, lub z inney iakiejkolwiek przyczyny do Sprawy wchodzi, albo do niey pociągnięty będzie, podług Praw, a mianowicie 1726. Roku, na Sądzie takowej Sprawy zasiadać nie może, a podług wyżey rzeczzonego 1581. Roku Prawa, na ustęp wychodzić powinien. A ieżeliby Strona z nim Sprawę mającą natym Trybunale sądzoną mieć nie chciała; wedle tychże Praw do drugiego Trybunału oddana być ma.

*Rezolucya
Um. De
czyli mo
siadać z
wotowa
ten uspr
wchodzą*

N^{ro}. 221.

DNIA 12. MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał U.U. Wincentego y Jozefa.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym U.U. Wincenty y Jozef Bracia między sobą rodzeni twierdząc: że gdy Urodzony Michał Dekretom y Processem został skonwinkowany o wydanie prywatnego

H b

*Rezolucya
Um. przy
attestata
Ona wzur
leż.
Oraz fah
czyniona Ex
na orobac
tyj nim ai*

y ręcznego dla U. P. z Aktami Grodzkimi K. nie zgadzającego się *Attestatum*, iakoby Rezygnacya Dobr części Z. przez U. Katarzynę na Osobę U. Janusza Roku 1650. w Grodzie K. przyznana, do Ksiąg Ziemskich K. Roku 1607. przeniesiona, a po spustofzeniu przez wojnę Kozacką Akt Grodzkich K. powtórnie z Ziemstwa do tychże Akt sposobem oblaty podana y wpisana, w tychże Aktach Grodzkich znajdować się nie miała; zanoszą przed Nas proźby swoje o Rezolucyą na punkta y zapytania następujące: *Nayprzód*: Gdy U. Michał nie ma nigdzie Possejsyi dziedzicznej ani zastawney, do którejby Exekucya prawna mogła być sprowadzona; iakowy Urodzeni zadający mogą mieć sposób prawny zyskania Exekucyi z Ołoby skonwikowanej Szlachcica niepossejsyonata? *Powtórę*: Gdy tenże U. Michał przeciwko Dekretowi za-appellowanemu dotąd w Trybunale nie czynił; jeżeli ten Dekret *pro finali* ma być mianny, podług *Axioma* prawnego: *Motio non prosecuta transit in rem iudicatam*? *Po trzecie*: Obywatele Woiewodztw Kiiowskiego, Braclawskiego, Wołyńskiego, gdzie Dobra Z. leżą, jeżeli dla zdezolowania Akt własnych Grodów mogą być pociągani do okazywania Praw oryginalnych, Zapisów, lub Intronisy w Grodach zeznawanych? czyli też dolyć na tym, aby podług Konstytucyi 1654. Roku, volumine IV. foliō 1449. oraz Roku 1661. volumine eodem, foliō 722 pokazali, choćby przez Świadków, Dokumentów innych nie mając, iż *ante hosticum Chmielniecianum* Roku 1648. iako *Heredes in possessione Bonorum* zostawali, a tak, iżby o te Dobra inkwietowani nie byli, y w wiecznym dzierżeniu zostawali? *Nakoniec*: Jeżeli ręczne świadectwo, prywatne, y bez wiedzy Urzędu przyzwoitego dane, miało, lub może nadweryżyć powagę Akt y Dekretu, tudzież Extraktów autentycznych teyże Rezygnacyi y Wizyi urzędowney, podpisami całego Urzędu stwierdzonych? które aby były powagą podpisów Rady authorityzowane, ciż U. U. Wincenty y Jozef żądają. My KROL za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: *Co do pierwszego y drugiego punktu*: Jeżeli założona od Dekretu K. Appellacya nie jest prawnie prozekwowana, takową prekrypcyą Sąd ma władzę rozoznawać, aże od tego Dekretu założona Appellacya nie jest dopuszczona; Exekucyą swoją mieć powinien, iako y Proceśs z niego nastąpiony wedle Praw y Uniwersału o Exekucyach Dekretów y Proceśsów wydanego, który dokładnie opisuie, iaka ma być Exekucya na Osobach Proceśsem przekonanych. *Co do trzeciego*: Prawa, a mianowicie Prawo Roku 1661. vol: IV. foliō 722. titulō: = *Securitas Bonorum & Honorum* = dla Woiewodztw Wołyńskiego, Braclawskiego, Kiiowskiego, y Czerniechowskiego uchwalone, nie inaczej mieć chce, tylko, gdy Obywatel wyrażonego któregokolwiek Woiewodztwa w żadnych Aktach lub Archiwach Dokumentów Prawo iego utwierdzających znajdować nie może; niemniej, gdy Dokumenta autentyczne znaydowane y produkowane nie będą, któreby dostatecznie nieprawne Dziedzictwo dowodziły; wten czas na mocy wyżej wyrażonego Prawa, gdy przez Inkwizycye Possejsyi *ante hosticum* aktualney wiedzy, dowód takowy dostatecznego Prawa iego będzie utwierdzeniem. *Nakoniec*: Gdy produkowanych do podpisu Dokumentów

Radzie takowym sposobem autentykować nie należy; deklarujemy
zatem: że podług Praw Kraiowych Oficjalistowie *circa Akta* będą-
cy prywatnych ręcznych świadectw *de non existentia* w Aktach Tran-
zakcyi wydawać nie powinni; ale takowe *Attestatum* być powinno
autentyczne, które pod imieniem Rekwizycyi w Akta wpisane y
Rekwirentowi *Extraktem* wydawane być powinno. Agdy w Aktach
rekwirowana Tranzakcyja znajduje się, a Kancellarya, bądź prywa-
tne, bądź autentyczne, *de non existentia* oney dałaby zaświadczenie,
takowe *Attestatum* legalności znajdujący się aktualnie Tranzakcyi
żadnym pretextem naruszać nie może; tym bardziey, gdy *pro falso*
privato Attestato wydający one Dekretem, chociaż appellowanym,
zostanie ukarany; który to Dekret y inne przy nim przyłączone
Tranzakcyje rękami Urzędu Grodzkiego K. podpisane, w Radzie
Nieustającej pokładane, iż są autentyczne, Przewielebny Xiążd
Kancierz Wielki Koronny, iako Prezes Departamentu Spraw Cu-
dzoziemskich, legalizować ręką swoją będzie.

N^{ro.} 224.

DNIA 12. MIESIĄCA SIERPNIA.

*Rezolucya na Memoryał U. Bogusława Pisarza
Ziemskiego S.*

Rezolwując Memoryał U. Bogusława Pisarza Ziemskiego S. któ-
ry w wyrażonych wątpliwościach Prawa z Urzędu swego szuka
obiasnienia: 1mo. Gdy Prawa Trybunałom W. Xięstwa Litewskie-
go, opisując dwie Repartycye Litewską y Ruską Woiewodztwom y
Powiatom, w swoich osobno Repartycyach rozprawować się naka-
zały, y tymże Trybunałom Sprawy appellacyjne do rozśadzenia
wyznaczyły; Sprawa więc osądzona z przyzwoitego Regestru w
Ziemstwie Wileńskim czy może być wciągana do Repartycyi Try-
bunału Ruskiego, y tenże Trybunał czy ma moc *extra Repartitionem*
rozśadzać Sprawę? 2do. Zdarza się często, że Sprawy sukcesy-
jne za Appellacją do Trybunału przychodzące, osobny swoy appel-
lacyjny Regestr mające, pod pretextem Sprawy z Wcześnie lub
Plenipotentem o mniemane pokrzywdzenie uformowanej, w Re-
gestr Taktowy wciągane bywają, a przez to Strona czekając Spra-
wy z przyzwoitego Regestru, nie mająca gotowości na Odpowiedz
z Regestru *contra Legem* użytego, szkodę ponosić musi; Konstytucya
więc 1764. tytuł: = *Regestr Taktowy* = nullitatem Wyroków w Spra-
wach do Regestru Taktowego nienależnych zakładająca, czy powin-
na mieć swoją Exekucyą? My KROL za Zdaniem Rady &c. de-
klarujemy: *Ad 1mum.* Ze Prawa, a mianowicie 1726. 1775. Roku

H h ij

opisały wyraźnie y należycie: które Woiewodztwa y Powiaty, y iakowey natury Sprawy w Trybunale Litewskim na Repartycyach swoich sądzić się mają; przeto ieżeli Sprawa któreykolwiek Repartycyi wyrokiem Trybunałskim do Ziemstwa Wileńskiego odesłana, tamże sądzona była, Strony *per Appellationem* prozekwujące w tymże Wileńskiej Repartycyi Trybunale unikając *pœnas uocationis & nullitatem Judicati*, z Regeltru przyzwoitego sądzić się powinny. *Ad zdum;* Konitytacya 1764. Roku, Regestr Taktowy izcegielnie tylko dla opatrzenia *securitatis & autoritatis Judiciorum* dla Spraw *violatæ securitatis Judicialis* naznaczyla, y oprócz tych, żadnych innych y pod żadnym pretextem w Regestr Taktowy wpisywać, z niego wolać, y sądzić *sub nullitate Decretorum & refusione Damnorum* zabronila; o co y Uniwersałem Naszym, za Zdaniem teyże Rady Nieustaiącey, Dnia XIV. Miesiãca Lutego, Roku przelzłego wydanym do wszelkich Juryzdykcyi nastãpiła Rekwizycya: ażeby Sędziowie z Regestrów *Summarii Processus* y appellacyinych pod fałszywym *identitatis negotii* pretextem Aktoratów do Taktowego Regeltru przenosić nie dopuszczali, lub nie rozkazywali. Przeto, tak wyżej rzezonego Prawa, iako y Uniwersałów przepisu, Rada *Executionem* dozierająca, Juryzdykcyom, do których należy, zaleca.

N^{ro.} 225.

DNIA 12. MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya na Rapport Sądowy Ziemstwa Z.

*uczyna wzywa
matr. w
y. z
zł. Z
m. w
i. d
mon*

Odpowiadając na Rapport Sądowy, w którym Ziemstwo Z. donosi przypadek następujący: Urodzeni Ignacy y Tekla zawarli między sobą Tranzakcyã, przez którą ciż Małżonkowie z wzajemnych pokwitowali się zapisów. *Nad to;* ponieważ na też U. Teklę spadła Sukcesya po iey Bracie, niektórym podległa Proceßom, a U. Ignacy będąc z przyczyny swojej własney fortuny licznemi obarczony Proceßami, nie mógł Zonie swojej od różnych (z Substancyi na nią spadley) pozywaney, y pozywającej, w żadnym Sądzie *præbere Assistentiam Maritalem*; też żoninę Fortunę w Proceßa wprowadzał. *Do tego:* gdy ciż Małżonkowie z przyczyn sobie wiadomych rozwodowy między sobą do Juryzdykcyi Duchowney formowali Proceß, y tam Separacya między nimi nastãpiła, z tych Powodów U. Ignacy przez Tranzakcyã 1777. Roku, Dnia 12. Miesiãca Wiześnia w Zytomirzu spisana y Dekretem Sądu Polubownego Roku tegoż y Dnia potwierdzona, odstãpiwszy od wszelkiego Prawa do Substancyi Zony swojej mianego, uwolnił też Zonę swoją od aslystencyi Małżeńskzey z Prawa iey przynależney, dając moc oney w każdym Sądzie y Urzędzie

Urządzie stawać *active* bez asystencyi. Gdy tedy przypadła Sprawa W. Ch: przeciwko U. Tekli w asystencyi Męża swojego pozwanej, Sąd Ziemski Z. na wniesione z Strony W. Ch: o dostateczniejszą U. Tekli Komparycyą, aby się w asystencyi Męża pisała, żądanie zapatrzywszy się, że U. Tekla wyż. rzeczoną Komplanacyą Dekretem Polubownym potwierdzoną, tudzież Extraktem wydanym Rezolucyi Naszey, za Zdaniem Rady Nieustającej, pod dniem 23. Miesiąca Stycznia, Roku teraźniejszego wypadley (Sądowi właściwemu, ieśliby jaką upatrywał wątpliwość, po rozwiązanie oney do teyże Rady udać się zalecaiącey) u Sądu swojego składa; mając procz tego przed oczyma Prawa: *pierwsze*: 1768. Roku, *Actus bonae voluntatis* za niewzruszone być deklaruiące; *drugie*: 1775. Wdowom nawet Kuratorów przydawać zalecaiące; *trzecie*: wielokrotnie asystencyą Mężów dla Zon nakazuiące; *czwarte* *nakoniec*: 1776. po wagę Dekretów Sądu Polubownego y na Koronę rozciągające, Rezolucyą swoją na żądane polepszenie Komparycyi zawiesił do przyszley Sądu swoich kadencyi, a tey wątpliwości rozwiązania doprasza się; *zaczym* My KRÓL, za Zdaniem Rady &c. deklaruiemy: Ze ieżeli Dekret Duchowny Separacyą czyniący między tym Małżeństwem, nastąpił *quò ad Thorum, & quò ad Boną*, y na zawsze, ieżeli z mocy tego Dekretu między Separowanemi Komplanacyą, y Dekret Kompromissarski onę potwierdzaiący, czyniąc podział Substancyi, y uwalniając się *ab assistentia Conjugali*, nie nastąpiły pod żadnym pretextem *cum praesudicio tertii; separata à Thoro & à Bonis* Męża swojego, bez asystencyi onego, do Sądu stawić się może.

N^{ro}. 226.

DNIA 12. MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya na Rapport Ziemstwa O.

Odpowiadając na Rapport Sądu Ziemskiego O. w którym tenże Sąd doprasza się wytłumaczenia następujących Prawa wątpliwości: *Pierwszey*: Gdy Strona *ex vi noviter repertorum Documentorum* zapożywa do Ziemstwa drugą Stronę, z którą *ex seriis controversiis in Accessorio* tylko, a nie *in Negotio* Dekret uciążliwy, a z drugimi po odstąpieniu teyże Strony *in Negotio* w jedney Sprawie, lecz przeciwnie temu, który *in Accessorio* bronił się, uciążliwy dla odstępującego w Trybunale zapadł; czyli może też Strona *in Accessorio* od Komparycyi odstępująca iść przeciwko Dekretowi finalnie zapadlemu *ex vi noviter repertorum Documentorum*? y czyli może Sąd Ziemski na mocy tychże Dokumentów Strony ostatecznie rozstrzygać? *Drugiej*: Gdyby kto z Powinowatych Córkę u Matki, z własney Substancyi onę wychowuiącej, nie na Zonę, ale z iakoweyś pry-

li

Nro 226
Pytanie
1° Czyli
prawa
in Accessorio
2° Czyli
może
na mocy
tychże
Dokumentów
Strony
ostatecznie
rozstrzygać
3° Czyli
może
Sąd Ziemski
na mocy
tychże
Dokumentów
Strony
ostatecznie
rozstrzygać

Waty uwiozł; czyli przychylając się do Konstytucyi 1607. pod tytułem: = *Oporwaniu Kobiet* = czynienie w Grodzie *tanquam de Captivis* być powinno? czyli w Sądzie Ziemskim krzywdzący Matkę zapozwany, bez Inkwizycyi karany, y powrót Corki Matce uczynić powinien? czyli do Inkwizycyi przystąpić: z iakowych to przyczyn uczynił? *Trzeciej:* Gdy się zdarzać zwykło, że po razy dwa y trzy równość Swiadków na Inkwizycyach, chociaż z postronnych ludzi wywodzonych, wynika; w takowym razie co czynić, y iak postąpić Sąd ma? My KROL, za Zdaniem Rady &c. deklarujemy: *Co do pierwszej:* Konstytucya 1768. Roku, *ex vi noviter repertorum* przeciwko Dekretom iść pozwalająca, nikogo nie excypuje, kto swoy interes nowo wynalezionemi Dokumentami ratować może; przeto y Strona, chociaż *ab Accessorio* odstępująca, nie może mieć żadney przeszkody iść *ex vi noviter repertorum Documentorum* przeciwko Dekretowi po iey odstąpieniu z innemi Stronami wypadlemu. Sąd zaś Ziemski iak ma *noviter reperta* usprawiedliwiać y daley w tey mierze postępować, znajdzie wyraźne w tymże Prawie przepisy. *Co do drugiej:* Przyczyna y sposob uwiezienia Corki od Matki przez Krewnego *ex facto* wynika; iak zaś Sąd ma to rozeznawać? Inkwizycye wyprowadzać, lub nie? przestępnego karać? y czyli ta Sprawa w Grodzie lub Ziemstwie sądzona być powinna? ma Prawa, które przepisują *gradum Juris* w takowych przypadkach, niemniej y *Forum*, gdzie Sprawy takowe sądzone być mają. *Co do trzeciej:* Już wyszła Rezolucya Nasza, za Zdaniem Rady, do Grodu O. pod dniem 16. Miesiaca Stycznia, Roku terażniejszego, że w przypadku takowym, bardzo rzadko praktykować się mogącym, Sąd wielką bacność mieć powinien na wszelkie okoliczności względem Swiadków y Swiactw, którychby kombinacye *paritatem Testimoniorum* rozwiązać mogły. A gdy żadną miarą większa ważność Swiadków lub dowodów nie pokaze się w Sprawie uczynkowej, finalney Decyzyi Grodu podległej; ma mieć za prawidło powszechnie przyjęte *Axioma:* że lepiej obwinionego uwolnić, niżeli niewinnego potępiać.

N^{ro.} 227.

DNIA 12. MIESIACA SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał U. Ignacego Sędziego
Ziemskiego L.

Rezolwując Memoryał, w którym U. Ignacy Sędzia Ziemski L. z Urzędu swojego zapytuje się: Czyli *Sancita* na Seymie Konfederacyi generalney w Roku 1775. wydane, approbujące Transakcyje na Dobra, mogą być na przeszkodzie w Sądzie, gdzie Sprawa

zawisła do odzyskania własności swej temu, który w tychże Dobrach do części pewnych Prawo mając, proces o to miał rozpocząć? y czyli Juryzdykcyja Sądowa dla rzeczzonego *Sancitum* wdać się nie ma w poznanie, co podpada pod Dziedzictwo Strony wiodącej o to Proces? czyli raczy Konfitytucya 1776. Roku, tytuł: = *Deklaracya o Kommissyach y Remissach* = pozwalająca Juryzdykcyom rozstrzygać Sprawy, nie zważając na żadne Seymowe legalizacye, ma być w rozeznaniu Sądowi prawidłem? My KROL, za Zdaniem Rady &c. przychylając się do Intencyi Prawa, które nikomu własności jego bez Sądu odeymować nie chce, y do tego celu Konfitytucya 1776. Roku, tytuł: = *O Kommissyach y Remissach* = zmierza, deklarujemy: Żetakowe *Sancita* utwierdzające Transakcyje w swych wyrazach nie mogły zajmować cudzey własności; y dla tego, ani Strony proces rozpocząć mającey o swą należytość tamować, ani Sądu, w którym Sprawa zawisła w poznaniu dowodów y uczynieniu administracyi i prawości Stronie proceder wiodącej, wiązać mogą.

N^{ro.} 228.

DNIA 12. MIESIĄCA SIERPNIA.

*Rezolucya na Memoryał Urodzonego Ignacego
Sędziego Ziemstwa L.*

Odpowiadając na Memoryał, w którym U. Ignacy Sędzia Ziemski L. z Urzędu swego czyniący doprasza się rozwiązania wątpliwości następującej: Dekret Trybunałski Sprawę Graniczną z Kommissyi Seymu 1775. wprowadzoną, *quo ad Causam Juris* finalnie ośądziwszy, dla ośądzenia Sprawy uczynkowej wyznaczył Kondescensyą, dając moc finalnego bez Appellacyi *etiam in Contumaciam* rozstrzyżenia. Na terminie Kondescensyi po zapitaney od iedney Strony Komparycyi, druga nie pisząc oney wrocila Remissę do Trybunału, opponując terminu przeciw Dekretowi Trybunałskiemu; Sąd Zjazdowy dał rezolucyą, że nie mając więcej mocy nad Exekucyą Dekretu Trybunałskiego, żądanej Remissy czynić nie może. Strona nie zyskawszy Remissy w Sądzie Zjazdowym stawiać się nie chciała; czyli więc Sąd Zjazdowy powinien w takowym przypadku sądzić *etiam in Contumaciam* nie stawiającej Strony Sprawę Dekretem Trybunałskiem odesłaną? My KROL, za Zdaniem &c. deklarujemy: Ze y Prawa y zwyczaje Sądowe mieć chcą, że Strona *pius comparere*, a potem *controversere* powinna; dla tego y wniesienie żądanej Remissy nie powinno było być rezolwowane, kiedy Strona wprzody przez zapitanie Komparycyi w Sądzie nie stawiała

II ij

się. A iako Sprawa uczynkowa Dekretem Trybunałskim do finalnego *etiam in Contumaciam* rozstrzygnięcia *præcisè Appellatione* jest odeślana, tak Sąd Zjazdowy, nie zważając na żadne oppozycje y zatrudnienia, Regulę Dekretu Trybunałskiego, iak mu jest przepisana, exekwować powinna.

N^{ro.} 235.

DNIA 19. MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Woyciecha.

W **R**ezolwując Memoryał, w którym U. Woyciech doprasza się wytłumaczenia Prawa 1776. Roku, tytuł: = *Deklaracya o Kommissjach y Remissjach &c.* w słowach: „A komu by za Dekretem Kontumacyalnym Dobra odebrane były, takowemu przyśpieszając sprawiedliwość, z Rejestru *Expulsionum* wolność rozstrzygnięcia się „*in toto Negotio* pozwalamy, „gdzie więc Dekret Kommissjiyny rozmaitey natury *Juris* Kategorie wielu Osob tyczące się rozstrzygał? niemniej udzielny Aktor at iedney Strony przeciwko drugiey o *Expulsię* intentowany, przeciwnie Prawu decydował, gdy iedna Strona poruszając takowy Dekret Kommissjiyny *in Foro ultimar Instancie* w Aktoracie samym tylko *Expulsionis* od związku z Kategoriami innemi prawnemi nie dependującym z Rejestru *Expulsionum* czyni, y już na pierwszym Terminie na niestawiającej drugiey Stronie Kondemnatę otrzymała; czyli może bydź do odpowiedzenia z własnego Wpisu szczególnie o *Expulsię* z Rejestru *expulsiy*nego przeciwko iedney Osobie uczynionego w tych rozmaitych prawnych Kategoriach wszystkich, z *expulsią* żadney konnexyi nie mających, pod pretekstem słów Konstytucyi: „*in toto negotio* wolność rozstrzygnięcia się zostawujemy „Wyrokiem Sądowym przyciśniona, albo nie? My KROL &c. deklarujemy: Ze lubo wyżey rzeczony 1776. Roku Prawo w Trybunałach Remissowe y Woiewodzkie Regestra do sądzienia Spraw Kommissjiynych wyznaczyło, nie ekskluduje przeto Rejestru *Expulsionum*, z którego nie tylko Sprawy *expulsiy*ne, ale y inne wszelkie Kategorie, które Sąd Kommissjiyny obeymował, albo obeymować był powinien, sądzone być mają. Gdyby zaś kto do takowey Sprawy w Sąd Kommissjiyny nie wchodzący ani wchodzić nie mający, chciał z pod tegoż Wpisu przyłączać Kategorję swoją; do Sądu będzie należało takowe rozeznanie podług Praw wszelkich nienależtych konnexyi zabraniających.

Nro 239.

N^{ro.} 239.

DNIA 19. MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Jana.

NA Memoryał, w którym U. Jan doprasza się wytłumaczenia Konstytucyi pierwzey 1635. Roku Vol: IV. fol: 856. titulô: = *O Widerkaufach* = drugiey Roku 1726. Litewskiey, y na Koronę rozciągnionej, Vol: VI. fol: 488. tit: = *Warunek de non alienandis Bonis* = trzeciey 1764. Roku, fol: 81. titulô: = *Ubezpieczeniu Miast* = czwartey nakoniec 1768. Roku, fol: 350. titulô: = *O nieoddaleniu Dobr Ziemskich od Stanu Świeckiego* = które wżytkie wyżej wyrażone Prawa, nie tylko Dziedziectwem Dobr Świeckich nabywania, ale na nie więcey nad połowę onych wartości Summ wnoić Duchownym zabraniają, w przypadku, gdy Duchowny lub *Communitas* Duchowna *jure potioritatis, quâ Creditor* na Dobrach Ziemskich Świeckich, nie iuż w połowie, ale w całej onych wartości ulokowana będzie; czyli takowe Summ Duchownych na Dobra Ziemskie wnioski, oczywiście przeciwko wyrażonym wyżej Konstytucyom nastąpione, mają przez połowę odpadać wedle Konstytucyi 1635. Roku? czyli według Konstytucyi 1726. *medietas Delatori, medietas Fisco cedere* powinna? My KROL, za Zdaniem &c. takową daimy Rezolucyą: Iż wyżej rzeczzone Prawa, celem nieoddalenia Dobr Świeckich do Stanu Duchownego, jak są w swoich wyrazach, nie inaczej mieć chcą, y nie do innych przypadków stosują się, tylko, że Stan Duchowny, pomimo przepisu Praw, Dziedziectwa Dobr Świeckich nabywać, y na nie, bądź przez *Widerkauf*, bądź przez *Zastawę* więcey nad połowę wartości Summ wnoić nie powinien. Na takowe przypadki w tychże Prawach opisane, rygory są uchwalone, y stosować się mogą. Gdy zaś Osoby albo *Communitas* Duchowna, jako *Creditor jure potioritatis*, na Dobrach Świeckich lokowana zostaje, choćby w Summie wartości onych dochodzącej, pod rygor wyżej rzeczonych Praw podpadać nie może; ponieważ nie sam Kredytor Dobra takową Summą oneruje, ale za przewodem Prawa y sądowego Urzędu wyrokiem, częstokroć z szkodą swojego Prawa Kredytorskiego, tak lokowany zostaje.

*Resolu
zł. Jan.
owb D
spisobu
tuphin
z. m. i. z
L. M. z
D. D.
K. w. m.*

Kk

Kontraktem Zastawnym będącey, a Urodzony M. *in exemptionem* Dobr swoich oney nie wypłacił; na Seymie 1775. Roku nastąpiła Konstytucya wyznaczająca Kommissyą, która tak Summę Zastawną *in Exemptionem*, iako y inne na jednym Terminie nierozdzielnie przez UU. MM. U. Sędziemu zapłacić, y aż po wypłaceniu onych U. Sędziemu z Dobr Zastawnych ustąpić nakazała. Poźniej na fundamencie 1776. Roku Prawa, tytuł: = *O Kommissyach y Remissach* = U. M. o rozpoznanie tego Dekretu intentował Sprawę do Trybunału, gdzie na Terminie teyże przypadającej z Aktoratu swojego U. Sędziego na Urodzonych MM. otrzymał Kondemnate; dopiero po takich nastąpionych Proceśsach na Terminie kończącego się *Triennium* Urodzony M. Summę tylko Zastawną prezentując, do rehabicyi Dobr gwałtownie zabiera się; przeto U. Sędzia doprasza się, aby Urodzony M. Dekretom zadość uczynił, y podług wyroków onychże *ante exsolutionem Summarum* U. Sędziemu w Posseksyą Dobr wdzierać się nie ważył. Tudzież na Odpowiedź, w której Urodzony M. utrzymuje, że Dekret uciążliwy Kommissyi Seymowej 1775. Roku, *in Contumaciam* onego ferowany, podlegający pod moc Prawa 1776. Roku, na którego fundamencie Sprawa intentowana, że tamże podstępnie zyskana Kondemnata z przyczyny źle położonego Pozwu; nie mogą naruszać w mocy swojej 1768. Roku Prawa, które Dziezicom Dobr rehabicyi pozwala, gdy Summa Zastawna na Terminie, w przypadku nieprzyjęcia, autentycznie złożona będzie; doprasza się więc o zalecenie U. Sędziemu ażeby co do Summ *extra* Posseksyjnych y Pretensyi wielo Manifestami y Terminami zażalonych, podług Konstytucyi 1768. Roku, o Kommissyach stałowioney, na drugim Terminie w Trybunale następującym, ile z bliskiego Dziezica Wpisu finalnego czekał wyroku, a podług Konstytucyi 1768. Roku, po zaliczoney w Grodzie zapieczetowanej y reponowanej na Terminie Summie Zastawney, z Dobr L. po skończoney rumacyi nieodwłócznie ustąpił, y po wziętey już nie gwałtownie z strony Dziezica, lecz prawnie przez Woźnego y dwóch tylko Szlachty Intromissyi, Posseksyi onemu nie przeskadzał. My KROL za Zdaniem &c. deklarujemy: Ze Prawo 1768. Roku, tytuł: = *Materia Status* = pod Artykułem 13. fol: 101. będące w słowach. „ko-
 „ mu albowiem z Dzierżawców Kontrakt wyszedł, y któremu
 „ Zastawnikowi w Koronie Summa w Grodzie, y według Zapisu
 „ *in Termino Solutionis*, a w Wielkim Xięstwie Litewskim według
 „ opisu na gruncie, a gdy tam nie będzie przyjęta, w Grodzie
 „ złożona będzie, z Posseksyi ustępować powinien; a potym ieże-
 „ liby miał co *ad repetendum* Dzierżawca lub Zastawnik od Dzie-
 „ zica, albo ten od nich *è converso*, *in Foro competenti* *precisà ap-*
 „ *pellatione* rozprawić się im będzie wolno; gdzie *ante omnes alias*
 „ *Causas* Sprawy o Pretensye z Arędy lub Zastawy Dobr pocho-
 „ dzące, sądzone być powinny, „ w ten czas Posseksorom na Termini-
 „ nie wykupna za oddaniem lub reponowaniem zastawney Summy
 „ wprzody z Dobr ustępować, apotym o Pretensye rozsądzić się na-
 „ kazuie y obowięzuie, kiedy do czasu tego Terminu Pretensye
 „ Posseksorskie prawnie ewinkowane y postanowione nie będą; dla

K k ij

tego nie może się stosować do przypadku, kiedy przed Terminem zaprezentowaney y złożoney Summy Dekret Kommissyi Seymowej, tak Zasiławną, iako i inne Summy razem wypłacić, a dopiero po wypłaceniu z Dobr ustąpić nakazał. A że ta Sprawa na fundamencie wyżej rzeczzonego 1776. Roku Prawa do Trybunału intentowana, tam Strony sprawiedliwego żądań swoich uskutecznienia oczekiwać mają.

N^{ro.} 245.

D N I A 19. M I E S I Ą C A S I E R P N I A.

Rezolucya na Memoryał Sądu Ziemskiego W.

*Wzrosty
Zmniejsz
Lecy jak
nie powin
kiny*

Rezolwując Memoryał, w którym Sąd Ziemski W. żąda objaśnienia Prawa 1775. Roku, fol: 67. tytuł: = *Warunek Dziedzicow y Dzierżawców* = w przypadku następującym: Stefan kupił od Tomasz Dobra zadłużone, które przez lat kilka posiadając, opłacał na nich Długi Tomaszowe. Nie kontent potym z sprzedaży Tomasz, zapożywa Stefana, y przez Dekret kassuie uczynioną sprzedaż, wygrywając razem na Stefanie kalkulacyą z Dobr trzymanych, bez przepisania sposobu, czyli podług zwyczaju na Wołyniu od kilku wieków zachowywałym z dni roboczych y danin, czyli z ziarna rachować się powinien? Stefan, czyniący dosyć Dekretowi, wylicza się z wszelkich ogulnie dochodów zwyczajem Woiewodztwa Wołyńskiego na dni robocze y wszelakie daniny, składając się, że podług Dekretu dosyć uczynił; przywodzi przyczynę z Prawa o Dzierżawcach y za Proceśsami Dobra trzymających, że o niedobory u nowo uznanego Dziedzica Pretensyi żadnych nie rości, że nie za Kontraktem arędownym, lub za Tradycyą, czyli Proceśsem, lecz za Donacyą w Dobrach siedział, Stefan składa się. Nie przeitaie na tym rachunku Tomasz, ale koniecznie z ziarna domaga się kalkulacyi; ieżli więc Stefana, dopiero za Dekretem oddalonego Dziedzica, wiąże Prawo Roku 1775. fol: 67. wyżej wspomniane, lub nie? My KROL za Zdaniem &c. deklarujemy: Ze iuż wyszła Rezolucya pod Dniem 17. Miesiāca Marca, Roku terażniejszego, wyraźnie do tego przypadku stosująca się: że nie Dziedzic od Dziedzictwa odsądzony, ale bądź za Tradycyą, bądź za Kontraktem Possepsorowie lub Dzierżawcy, gdyby sobie o niedobor Dochodów do Juryśdatorów Pretensye rościli, podług wyżej wyrażonego 1775. Roku Prawa, od Roku 1764. do 1768. *ex asse* likwidować się powinni, *etiam* w tych Woiewodztwach, gdzie z dni roboczych y danin Intraty bywają wyprowadzone.

Nro 243.

N^{ro}. 244.

DNIA 19. MIESIĄCA SIERPNIA.

*Rezolucya na Memoryał Urodzonego Jozefa
Sędziego Grodzkiego D.*

Rezolwuiąc Memoryał, w którym U. Jozef Sędzia Grodzki D. z Urzędu swojego doprasza się wytłumaczenia wątpliwości do Sądu swego przychodzący, a Rezolucyą Naszą pod dniem 2. Miesiąca Czerwca, Roku teraźniejszego 1778. dla niedokładnie wyrażoney przez podany Memoryał okoliczności do Sądowego zapytania odłożoney; ta zaś jest następująca: Według zwyczaju Woiewództwa Podlaskiego z każdej Włoki Taryfłowej w Dobrach Ziemskich, gdzie nie założyły Kompozycye, Dzieśięciny po kopie Zyta y tyleż Jarzyny Xięża Plebani wybierają; lecz że Taryfły między sobą nie zgadzały się, ponieważ napisano było w iedney: że Wieś Macieiów Włok kilkadziesiąt posiada; w drugich zaś: że tylko kilka; więc Sąd naznaczył Kondescensyą dla wywiedzenia się, według której Taryfły Ziemia znosi y opłaca publiczne ciężary, tudzież Dzieśięciny, aby według teyże y z Macieiówa przyśądzona została. Officyaliści Ziazdowi od oboihey strony sprowadzeni, zgodzili się, że Wieś Macieiów, podług używanych Taryff, tylko Włok kilka posiada; lecz że słowo dołożone było w Taryffie = *osiadłych* =, wyniknęła między niemi kwestya, z tłumaczenia Uniwersałów dawnych Poborowych na Seymach kilkadziesiąt uchwalonych, w których ponieważ wyrażono: że z każdej Włoki osiadłej po Złotemu, z Szlacheckiey po pół-Złotego, z pustey y paszney po 10. Groszy płacić powinni; więc Officyalista Plebański wnosil sobie, że gdy dwoie tyle Poboru brano z Włoki osiadłej iak z Szlacheckiey, więc też dwa razy większą być musiała Dzieśięcina. Officyalista zaś z strony Dziezica rozumiał, że Stany Rzeczypospolitey mając wzgląd na ubogą Szlachtę y prerogatywę ich Stanu, tudzież że swoją część rolę własną ręką uprawiać musieli, tylko połowę włożyły podatku tego na nich, iakie dawali Panowie Włoki swoje poddanemi osiadle mający; a zatym pierwszy po dwie Kopy Zyta y tyleż iarego Zboża z każdej Włoki dawać naznaczył, w rozumieniu, iż są dla słowa = *osiadłe* = dwa razy większe; drugi zaś tylko po iedney kopie Zyta y tyleż Jarzyny według okolicy tameczney y Dekretu, z mocy którego sądzili, dawać postanowił; który więc z nich lepiej Prawo rozumiał y Uniwersały Poborowe? My KROL &c. deklarujemy: Ze Taryfły Poborowe, iako tylko uchwały Podatków publicznych tyczące się, nie powinny być brane *pro norma* dla żądanej z Łanów Dzieśięciny Kościelney, która z innych Praw sobie wy-

*Rezolucya
na Memoryał
Urodzonego Jozefa
Sędziego Grodzkiego D.
na mocy przyśady
nazaj, i
mocy Zarz
ki na mo
crazm*

rażnie służących, albo z zwyczajów rozeznawana y miarkowana być powinna; dla tego Officyalista według zwyczaju okolicy tameczney Dzieśięcinę przytądzaiaący, lepiej do Prawa y Sprawiedliwości wyrok swój stołował.

N^{ro}. 245. Sub Litera A.

DNIA 19. MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Jana B.

*luzę u s...
Kommissary
czyli
rany
i przeto
szemi;
lewy
buna*

Rezolwuiąc Memoryał, w którym U. Jan B. doprasza się wytłumaczenia Prawa 1776. Roku, tit: = *O Kommissyach y Remissach* = a to w następuiaćey okoliczności: Gdy w Sprawie Kommissyiney między nim a Urodzonym L. z iedney, y Urodzonymi L.L. z drugiey Strony Kommissarze w równości wotow rozpisali się, y Urodzonemu L. pomimo nieślusznego odśądzenia przez drugich Kommissarzy Jurament nakazali; czyli na mocy wzmiankowaney Konstytucyi takowey Jurament już wykonany w przyzwoitey Jurydykcyi poznawany być może, lub nie? My KROL &c. deklaruiemy: Ze gdy rzeczone 1776. Roku Prawo rozpisowe Kommissyine Dekreta rozeznaniu Sądowemu poddaie; przeto y wszelkie w Kommissyach nastąpione wyroki *etiam* nakazanych chociażby wykonanych Juramentów z mocy tegoż Prawa rozeznaniu Sądowemu podlegają.

N^{ro}. 245. Sub Litera B.

DNIA 19. MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego W.

*luzę
w
lewy
zł
i
pisa*

Rezolwuiąc Memoryał, w którym Urodzony W. doprasza się wytłumaczenia Prawa w niżej wyrażoney wątpliwości: Prawo 1768. Roku, pod tytułem: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 214. względem poddania się Strony *Judicato* osobiście tymże Prawem stawać obowiązanej (gdyby z Deputatem była Sprawa) nie obiaśniło dostatecznie, czyli Strona Powodowa w konkurrencyi wielu Osob składająca się, y w kilku tylko Osobach osobiście pisząca się, a w innych dla gwałtownych y publicznych okoliczności przez Plenipotenta dokładną dyktuie subiekcyą, lub nie? y na fundamencie

tym sposobem zapisaney Subiekcyi, czyli powinna zyskiwać *Judicatum sine beneficio Remissi*, *ex quo Judex deputatus*? to jest, czyli dyktuiąc Subiekcyą każdy w Termin stając powinien ośobiście koniecznie? czyli też gdy dwóch tylko zapiluią Subiekcyą, w niemożności znaydowania się przytomnie wszystkim, zadosyć staie się Prawu, lub nie? My KROL &c. deklaruiemy: Ze wyżey rzeczony 1768. Roku Prawo dla tego Stronie z Deputatem Sprawę mającey, gdy zechce, ośobiście *Judicato* poddawać się nakazuie, ażeby przez Plenipotentów czynione Subiekcye, częstokroć pomimo woli Pryncypalów następować mogące, onych nie pokrzywdzały; ale gdy w podobnym przypadku Strona Powodowa z wielu współ-Aktorów składająca się, częścią ośobiście, częścią przez umocowanych specjalnie do tego Plenipotentów z Deputatem sądzić się zechce, y *Judicato* podda się, takowa Subiekcywa ważność swoją mieć powinna, y po niey nastąpię, bądź Sądowe wyroki, bądź Proceśsa, pod pretextem iednego nieośobiście stawiającego Aktora, naruszane bydz nie mogą.

N^{ro}. 246.

DNIA 19. MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Jana.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym U. Jan doprasza się wytłumaczenia Prawa w okoliczności następującej: Pomimo dawnieysze Prawa, przepisy *Forum* do rozśądzenia Spraw *potioritatum* w Trybunałach oznaczające, zagęściły się niedawne praktyki: że niektórzy Ziemstwa przywłaszczyły sobie moc poznawania Spraw tego gatunku, w rozśądzenie onych wdając się. Biorą za fundament Konstytucyą 1768. Roku, tit: = *Złączenie Trybunału Koronnego* = fol: 217. w słowach: „*obterwuiąc quàm rigidissimè gradum Instantiarum* nakazuie-
 „ my: aby żadna Sprawa, która w Grodzie lub Ziemstwie sądzona
 „ nie będzie, albo *per viam gravaminis aut appellationis* do Trybunału
 „ z Ziemstwa lub Grodu nie wytoczy się, takowa w Trybunale *ex*
 „ *cruda Citatione* sądzona bydz nie może, *et Pars provocans* ma bydz
 „ ukarana 500. grzywien *pro evocatione*, a Sprawa z Trybunału
 „ odesłana będzie, gdzie *meretur Forum ad primam Instantiam*, wyią-
 „ wszy te Sprawy, w których już Dekreta Trybunałskie pozacho-
 „ dziły; a gdyby komu *evocatio extra Provinciam* dowiedziona była,
 „ takowa Strona rygorowi dawnego Prawa podpadnie, y ukarana
 „ 1000. grzywien zostanie. „ Czyli więc Sprawy *potioritatum* pod
 „ pomienioną Konstytucyą podpadać powinny? czyli Ziemstwa mają
 „ moc tychże Spraw sążenia, wtedy nawet, gdy Dobra rozciągają się
 „ po różnych Woiewodztwach, Ziemiach, y Powiatach? oraz, gdy Do-

Ll ij

*Rezolucya
 my Potior-
 itatum
 powinien
 zas Lim*

bra w różnych zostaia Prowincyach, czyli osobno w kaźdey Prowincyi Dekreta *potioritatis* zyskiwać należy? My KROL &c. deklarujemy: Ze Prawo 1768. Roku te Sprawy *primo intuitu* przychodzące w Sądach *primæ Instantiæ* wprzody decydować nakazuje, które *extra Jurisdictionem* onych nie rozciągają się, albo w generalności swojej nie mają Kategorii w Sądach *primæ Instantiæ* już decydowanych; Sprawy zaś *potioritatis* częstokroć *extra Jurisdictionem* iednego Ziemstwa rozciągają się, niemniej *concurrentes Creditores* Sprawy swoje *in primis Instantiis* już decydowane miewają; z tych przyczyn y na mocy Praw, a mianowicie 1676. Roku vol: V. fol: 357. tit: = Trybunał Koronny = w słowach: „Sprawy zaś *potioritatis*, według Konstytucji, tacyi *Anni* 1588. o ważności Zapisów napisaney, nie wdając się, w tacy, Trybunały sądzić mają, „ kto *pro constituenda potioritate primo intuitu* pozywa, nie do Ziemstwa, ale do Trybunału pozywać powinien. A gdyby kto *evocatoriè* do Ziemstwa pozwał, takowe Sprawy Ziemstwo do Trybunału, bez żadney excepcyi y wdawania się w kognicyą, odsyłać powinno.

N^{ro}. 256.

DNIA 28. MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Felixa.

Rezolwuiąc Memoryał, w którym U. Felix Podstarosta Grodzki z Urzędu swego donosi: iż *propter legalia impedimenta*, naywięcey zaś dla znaczney słabości zdrowia, nie może teraz dopełniać obowiązków swoich w sądeniu, a potrzeba nieuchronna wymaga sądenia Spraw, nie tylko Powiatowych, ale przez Rezolucye Nasze za Zdaniem Rady do Sądu swego odesłanych; twierdzi: iż kilka osób do więzienia oddanych (których Delatorowie żywić nie chcą) swoim kosztem utrzymywać musi; doprasza się, aby mu dana była moc Subdelegata do sądenia, tak Sądów Kwerelowych, iako też y Potoecznych, na mieysce swoje postanowienia; tudzież na utrzymywanie więźniów, y na popieranie Sprawy przeciwko onym, aby obmyślony był fundusz. My KROL &c. takową daimy Rezolucyą: Ze Prawo 1775. Roku, fol: 22. tit: = *Obiasnienie denegati Judicii* &c. = wyraźnie do takowego przypadku stosujące się, gdyby Podstarosta Grodzki zachorował, Sędziemu albo Pisarzowi Kadencyą sądzić pozwala, a w przypadku ktorego z tych *legalis impedimenti* Starosta Subdelegata nominować będzie; ktorego gdyby Starosta nie nominował, Subdelegat sposobem dla Ziemstw opisanym, do sądenia iedney Kadencyi obrany bydz może. Przeto y U. Podstarosta Grodzki Warszawski *obstante legali impedimento* którymkolwiek z tych sposobem od sądenia

od sądzenia Kadencyi Sądów zastąpiony być może. Na czyią zaś Delacyą więzień osadzony, tego kosztem żywiony y konwinkowany być powinien. Gdy się zaś trafi więzień bez Delatora osadzony, koszt na sustentacyą onego y prawną konwikcyą do Skarbu publicznego należy, według Rezolucyi Rady w podobnym przypadku zapadley pod Dniem 14. Kwietnia Roku bieżącego.

N^{ro.} 267.

DNIA 28. MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Klemensa.

Rezolwuiąc Memoryał U. Klemensa Podstarosty L. z Urzędu swego zapytującego się w okoliczności następującej: Prawo 1775. Roku tit: = *Ubezpieczenie Długów* = fol: 65. ustanowiło: aby wszelkie Afsekuracye y Wexle Kraiowe w Aktach własnego Woiewodztwa y Grodu, Zagraniczne zaś w Kommissyach Skarbowych *respectivè* w Protokulach umyślnie na ten koniec uformowanych oblatowane były pod utratą Summy. W tym tylko różnica być zdaie się, iż to Prawo względem Długów Kraiowych determinowało czas Oblaty Rok y sześć Niedziel, a względem Długów Zagranicznych nie maż wyrażonego czasu względem Oblaty czynienia; czyli więc wyżej wymienione Prawo ściągać się powinno we wżyszkim, nie tylko co do rygoru, ale też y co do czasu, tak względem Długów Kraiowych, iako też y za Granicą zaciągnionych? My KROL &c. deklarujemy: Ze Prawo 1775. Roku fol: 65. tit: = *Ubezpieczenie Długów* = gdy przepiśnie na Oblatę wszelkich Wexlow y Afsekuracyi Kraiowych przeciąg czasu Rok y sześć Niedziel, a nieodwłócznie na Oblatę Wexlow y Afsekuracyi Zagranicznych Protokul Kommissyom Skarbu uformować zaleca, y tamże one Kredytorom Zagranicznym swoje Wexle y Afsekuracye pod nieodzyskaniem Summ oblatować nakazuje, y innego przeciągu czasu nie oznacza; nie inaczej ma być rozumiane, tylko, że wszelkie Wexle y Afsekuracye Zagraniczne od Daty onych w Rok y sześć Niedziel w Protokulach Kommissyi Skarbu Obojga Narodów *respectivè* pod nieważnością onych oblatowane być powinny. Prawo zaś tegoż samego Roku tit: = *Ustanowienie Praw Wexlowych* §. III. = *O Preskrypcyi* = fol: 77. będące w słowach: „Wexle własne za Granicą dawane do dwóch Lat moc „swoją Wexlową mieć mają „tak ma być rozumiane: że gdy Kredytor Zagraniczny swoy Wexel w Rok y sześć Niedziel od Daty onego, podług wyżej rzeczzonego Prawa, w Protokule Kommissyi Skarbo-

*Rezolucya
na Memoryał
Urodzonego Klemensa*

M m

wey oblatować będzie, takowy do dwóch Lat mocy swojej Wexlowey nie traci, y po wyższym czasie prosta ręczną kartą staie się. Gdy zaś Kredytor Zagraniczny w Rok y sześć Niedziel Wexlu swojego nie oblatuje, już mu to powtórne Prawo o Preskrypcyi Wexlowey uchwalone nie służy; ale Wexel takowy, nie tylko moc Wexlową, ale y ważność prostej karty ręcznej po wyższym czasie Roku y sześciu Niedziel z mocy wyżej wyrażonego pod tytułem: = *Ubezpieczenie Długów* = Prawa utracić powinien.

N^{ro.} 271.

DNIA 28. MIESIĄCA SIERPNIA.

Rezolucya na Memoryał Wielm: Urodz: Stanisława y Antoniego.

Wzrost wstępnego prawa o Wzrostach wstępnym
Rezolwując Memoryał, w którym Wielmożny Stanisław y Urodzony Antoni K. doprasza się objaśnienia następującej Prawa wątpliwości: Konstytucye 1768. y 1776. Roku ustanowiły: ażeby od umierających, w chorobie zostających żadne *Legata favore* Duchowieństwa nie były ważne; ieżeli więc takowe Prawa o Zapisach y Legacyach ostatniej woli równie na Wielkie Xięstwo Litewkie, iako y na Koronę rościć się mają? My KROL &c. deklarujemy: Iż tak Prawo 1768. Roku, tit: = *O nie oddaleniu Dobr Ziemijskich od Stanu Świeckiego* = iako y drugie 1776. tit: = *Tranzakcye Potestamentowe* = same w swoich wyrazach dosyć są jasne, że tylko dla Prowincyi Koronnych uchwalone.

N^{ro.} 275.

DNIA 1. MIESIĄCA WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego Andrzeja.

Wzrost wstępnego prawa o Wzrostach wstępnym
Rezolwując Memoryał, w którym U. Andrzej doprasza się wytłumaczenia Prawa 1776. Roku, pod tytułem: = *Zagrodzenie młodym traceniam Substancyi* = które wszystkie Skrypta y Wexle od Osob w

wieku młodym pod władzą Rodziców zostających y Substancyi wypuszczoney nie mających dane, chce mieć za nieważne; a że między dającami takowe Wexle, jedni są w wieku zupełnym nie będący, drudzy wypuszczoney sobie Substancyi nie mający; czyli więc takowe Prawo dla tych ma tylko służyć, w którychby Osobach nieletność razem z nieposiadaniem wypuszczoney od Rodziców Substancyi znalezioną była? My KROL &c. deklarujemy: Ze jeżeli małoletni pod władzą będący Summ iakimkolwiek sposobem zaciąga, takowe Długi nie tylko do Substancyi Rodziców, albo iego regulować się nie powinny; ale nawet Wexle y wszelkie Afsekuracye ważne byź nie mogą. Jeżeli zaś iuż *competentiam Annorum* mający zaciąga Summy, onego wszelkie Wexle y Afsekuracye pod rygor wyżej rzeczzonego Prawa *de Minorennibus* nie podpadaia; ale do Dobr, których w aktualnym swoim nie ma dzierzeniu, żadnym pretextem regulować się nie mogą poty, poki do iego aktualnego y prawnego własniństwa rządu nie przydą.

* M m i j

N^{ro.} 280.

DNIA I. MIESIĄCA WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał Ziemstwa Nurskiego.

*Pro łona wstę
Diatwa
po wzrych
yszyli czach
Dobra Julius
wzryli gach
pismim*

Rezolwuiąc Memoryał, w którym U. Franciszek Sędzia Ziemski Nurski doprasza się z Urzędu swego objaśnienia Prawa w następującym przypadku: W Sprawie Działowej o Dobra w Podlaskim Mazowieckim Woiewodztwach leżące, starsza Głowa rzeczonych Dobr nie trzymająca zapozwała do Sądu Ziemskiego Nurskiego; ten wyznaczył Kondescensyą do podziału Substancyi, na której młodszą Głowa dała się skondemnować, zaślaniając się Terminem do Ziemstwa Bielskiego, gdzie równie Dobra leżą, wydanym. Y gdy powtórnie Sprawa w Sądzie Ziemskim Nurskim przypadła, młodszą Głowa pokładała Termin do Trybunału; Sąd zaś żądanego odeśłania Sprawy nie dopuściwszy, zapytuje się: czyli całą Sprawę o podział Substancyi rozstrząść powinien, ile że y Prawo Sprawom w Grodzie lub Ziemstwie nierozstrządnym do Trybunału *ex cruda citatione* wychodzić zabrania? My KROL &c. deklaruiemy: Ponieważ na takowy przypadek (gdzie różność Juryzdykcyi, nie tylko względem Woiewodztwa, ale y Prowincyi, sądenie Sprawy o Dobra po różnych mieyscach rozległe tamuje,) żadne Koronne nie znayduie się Prawo, któreby *Forum* naznaczało; przeto gdy w niedośłatku Praw Kraiowych Juryzdykcyę wszelkie obcych używać mogą, tym przyzwoliciey Sąd Ziemski Nurski mieć może za Prawidło Konstytucyą W. X. Litewskiego 1764. Roku, Seymu Koronacyi Naszey, tit: = *Tribunał W. X. Litewskiego* = iakie ma sądzić Sprawy; która mieć chce: ażeby Sprawy o Dobra w różnych Woiewodztwach y Powiatach będące *pro determinatione Fori* do Trybunału intentowane były.

N^{ro}. 295.

DNIA 15. MIESIĄCA WRZESNIA.

Rezolucya oraz List Rekwizycyjalny do Miasta
Wilna.

GDy Miasto Wilno na mocy Konstytyucyi 1766. tit. = *Miasto Wilno* = w słowach: „ Między pożytkami, które w Narodzie Naszym „ pomnażać usiłujemy, y ten jest niepośledney wagi, abyśmy Mia- „ sto Kraiowe, ile Nam sposobność pozwala, z ruin dźwigając do „ dawney przyprowadzili okazałości; przeto mając wzgląd na de- „ zolacyą Miasta Naszego Stołecznego Wilno z przyczyny często „ doświadczonych pożarów, a chcąc od takowych przypadków tę „ Stolicę W. X. Litewskiego ocalić, *statuimus pro publico commodo*, „ aby w samym Mieście żadne Domoſtwa, Jatki, Budki dla prze- „ kupniow drewniane nie znaydowały się, y ieżeli się znayduią, aby „ za wyznaczeniem przez Miasto mieysca były przeniesione; w uli- „ cach pryncypalnych Domoſtwa drewniane z kominami murowa- „ nemi, które są dobre, zostać mają bez reparacyi, iednak aby tylko „ w nich wodek y olejów składu nie było, oraz aby *in spatio* dwóch „ Lat dachówką pokryte były; a gdzie zaś blisko Kościołów y Pała- „ ców są drewniane Budowy, a tych Sąsiedzi dla powszechnego „ bezpieczeństwa od ognia znieſienia będą żądali, tedy za taxą Sądu „ Woiewodzińskiego z Urzędem mieyskim *prævia solutione Superficierum* „ przez żądających tego znieſione bydź powinny, grunt iednak „ *penes Haeredes* zostać ma z wolnością murowania na nim; *ab hinc* „ zaś nikomu drewnianego w iakimkolwiek rodzaju Budowania „ ſtawiać nie będzie się godziło., „ ſzczegulnie ſobie ſłużącey, Oby- „ watelów Stanu Duchownego y Rycerskiego w Memoryale ſwoim „ o to (iż ſprzeciwiając ſię Prawu temu Kamienice y Dwory przez „ ſiebie poſiadane, mimo oſtrzeżenia Magiſtratowego Urzędu drewnia- „ nym dachem pokrywając, częſtych w Mieście pożarów ſą przyczy- „ ną,) zaſkarża; przeto My KROL &c. uznaliſmy rzeczą potrzebną „ wydać ninieyſzy List Rekwizycyjalny do wspomnionych Oſob „ Poſeſſsye takowe mających, zalecając onym: aby, unikając rygo- „ rów przerzeczonego Prawa, przywiedzioną wyżej Konſtytucyą „ nieodwłocznie we wſzytkim ſtarali ſię dopełnić. Ze zaś Miasto Wil- „ no wyznaie, iż oznaymowanie więkſzey części Miasta Zydoſtwa „ Mieſzkańcami w Sądach Aſſeſſorskich Proceder rozpoczęło; zaczym „ deklarujemy, że gdzie Sprawa zaczęta, tam iej wyroku oczekiwać „ powinno.

Rezoluca
Am m
na, j
iz m
Emgo
was
skur

N n

N^{ro}. 299.

DNIA 15. MIESIĄCA WRZESNIA.

*List Rekwizycyjalny do U. U. Instygatorów iako
y do Juryzdykcji W. X. Litewskiego.*

*Wojciech Jablonski
nowe
Kancel
manus
Hick*

Rostrząsnąwszy doniesienie U. Chmary Instygatora W. X. Litewskiego, tudzież przyłączone Dekreta Trybunalskie obudwóch Kadencyi Litewskich, widzimy dokładną U. U. Instygatorów Litewskich pilność w Exekucyi Prawa y Rezolucyi Naszey za Zdaniem Rady, zapozwanie wszelkich Kancellaryi nakazującey w porządku eliminacyi wszelkich Aktow Spisku Barłskiego, które przez Widymuły y Excerpta na Kadencyi Grodzieńskiej Trybunalskiej Dnia 17. Miesiąca Sierpnia, Roku terażniejszego z różnych Kancellaryi komportowane, tamże za takowe uznane, do eliminowania iedne *in toto*, drugie iako w Tranzakcyach Cywilnych Interesów Obywatelskich tyczących, a słowa y tytuły do tegoż Spisku regulujące się mających, *in parte* są nakazane. A że niektóre Kancellarye ieszcze zadosyć Dekretom Trybunalskim nie uczyniły, satysfakcyja na terażniejszych Roczках Septembrowych iest zalecona. Ze zaś Rezolucyja Nasza za Zdaniem Rady pod Dniem 10. Miesiąca Września, w Roku przeszłym 1777. wypadła, nie tylko Ziemskie y Grodzkie do Trybunału, ale y inne Kancellarye *ad Fora ultimae Instantiae competentia*, o podobną eliminacyą przypozywać nakazująca, ieszcze nie iest dopełniona; (kiedy o tym nie masz doniesienia,) przeto rekwirują się U. U. Instygatorowie W. X. Litewskiego, ażeby wszelkie inne Kancellarye dotąd niepozywane, *ad Forum competens* o Exekucyą Prawa y Rezolucyi zapozwali; a ponieważ iedne Tranzakcyje w całości, drugie w częściach lub niektórych słowach do eliminowania przychodzą, lub przychodzić będą, takowa zaś eliminacyja naywiększey ostrożności potrzebuie; przeto lubo Dekret Trybunalski Kadencyi Grodzieńskiej samym Pifarzom y Regentom *in spatio* trzech Tygodni tę eliminacyą powierzył, iednakże My KROL &c. końcem zabespieczenia Tranzakcyi Fortun Obywatelskich dotykających, zalecamy y rekwiruiemy niniejszym Listem Naszym Rekwizycyjalnym wszystkie Juryzdykcyje W. X. Litewskiego, ażeby wzmiankowana eliminacyja nie przez samych Pifarzów y Regentów, ale *per plenum Iudicium*, podług przepisu Dekretów *ultimarum Instantiarum*, etiam z przedłużeniem wyznaczonego Terminu exekwowana była sposobem takowym: wszelkie Juryzdykcyje, które do czynienia eliminacyi Tranzakcyi Dekretami wskazanych y wskazać się mają-

cych są obowiązane, mają na naybliższych Kadencyach y Sądach swoich, obwieścić przez Deklaracyą Sądową Obywatelów, ażeby ci, mający intereś do Tranzakcyi eliminować się mających, na Kadencyach y Sądach znowu następujących do attendowania tychże eliminacyi (gdy zechcą,) stawili się, a wszelkie Juryzdykcyę y Urzędy już na tym samym Terminie *in pleno Judicio aperta fluba* Tranzakcyę podług Dekretów *ultima Instantia* eliminować mają, chociażby Obywatele do tej attendencyi nie stawili się. Do tego jeszcze końcem ocalenia Fortun Obywatelskich zalecamy, ażeby te Tranzakcyę, które całe eliminowane będą, Summaryuszem Kategorycznym *de Actu & Data* specyfikowane były, y takowe Summaryusze aby zewsząd *ad Archivum* Rady były komportowane. A zaś Tranzakcyi, które tylko po części albo w słowach eliminowane będą, Widymusy mają być wyięte, tak, iak przed nastąpiącą eliminacyą w Protokulach znajdowały się, y takowe zewsząd do Akt Trybunałskich komportowane y tamże chowane być powinny, których Widymusami wyimować z tychże Akt Trybunałskich nie będzie należało, y które tylko zachowywane być mają na przypadek, gdyby kto z przyczyny eliminacyi zakwestyonował Tranzakcyą.

N^{ro.} 308.

DNIA 18. MIESIĄCA WRZESNIA.

Rezolucya względem Kwater dla Officyerów.

GDy Nam y Radzie przy Boku Naszym Nieustaiącey uczone jest od Departamentu Woyskowego przełożenie: że Officyerowie od różnych Regimentów obligowani zieżdżać tu z Likwidacyą Woyskową tychże Regimentów swoich, znajduią dla siebie ciężkość w naymowaniu mieszkania; My KROL &c. uznaliśmy rzeczą słuszną, ażeby tymże Officyerom, iakonie w własnych, lecz Regimentowych interesach przybywającym, wyznaczone były Kwatery; y zalecamy zatym Kommissyi Kwaterniczey, aby tymże Officyerom od Regimentu z Likwidacyami przybywającym za każdą Rekwizycyą z Departamentu Woyskowego wyznaczała Kwatery na czas rekwirowany.

*Rezolucya
dla Kwater
officerskich
wzgl. do
dworcy*

N n i j

N^{ro}. 309.

DNIA 18. MIESIĄCA WRZESNIA.

Rezolucya na zapytanie Sądu Ziemskiego Ł.

*Wzrosty do
Ziem. Zyma
nowe do
anta Anna
do Krol
pozwac o
Lutani Lupa
etw*

Odpowiadając na zapytanie, które Sąd Ziemski Ł. czyni przez Dekret swój w ośnwie następującej: Ponieważ Urodzony K. przez Manifesta y Termin swój do Sądu Ziemskiego Ł. wydany na fundamencie nowo wynalezionych Dokumentów, Sprawę przeciwko U. Janowi y Dekretowi Ziemskiemu Ł. w Roku terażniejszy 1778. między Stronami zapadłemu o przeistoczenie tegoż Dekretu na mocy Konstytucyi 1768. Roku, fol: 222. wprowadził, którą to Konstytucyą rozeznanie Dekretów Trybunałskich jest pozwolone, a czyli Dekreta Ziemskie Sąd tenże z mocy wynalezionych Dokumentów ma przesądzać iasnie nie jest opisano; przeto Sąd Ziemski Ł. w tej obojętności po tłumaczenie Konstytucyi 1768. Roku, o Dekretach z nowo wynalezionych Dokumentów napisaney, przed przyszłą Sądom swoich Kadencyą do Rady Nieustającej posłać deklaruje; My KROL &c. takową daimy Rezolucyą: Ze wyżey rzeczzone Prawo Roku 1768. ma być rozumiane: iż gdy kto przeciwko Dekretowi Trybunałskiemu *ex vi noviter repertorum Documentorum* idzie, takowa Sprawa *ex vi noviter repertorum* do Sądu Ziemskiego należy, której rozsądzenie z mocy tegoż Prawa *cum impositione perpetui silentii* zapada; a gdy kto po nastąpionym Dekrecie Ziemskim nowe Dokumenta rzecz ewinkujące znajduie w tymże Sądzie, w którym *ante noviter reperta* Sprawa sądzona była, sądzoną być *ex noviter repertis Documentis*, podług przepisanej Prawem Reguły, może.

N^{ro}. 310.

DNIA 18. MIESIĄCA WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał Ziemstwa W.

*Wzrosty
Pzrosty
jak miz
nalez
niez to po Schoczu
miz miz miz
Lupa Wzrosty*

Rezolwując Memoryał, w którym Sąd Ziemski W. doprasza się rozwiązania wątpliwości następującej: Piotr przed Lat sześciu zabrał niekuficznie Pawłowi Zboże różnego ziarna w Kopach, którego powróce-

powrócenia Paweł różnemi sposobami domagał się; Piotr unikał oddania Zboż rzeczonych, owszem wżyskie w czasie drogim poprzedał, a zapozwany o to do Sądu końcem przedszego doyscia sprawiedliwości, zdał się na Sąd polubowny z umiarkowania Sądowego. Zboża mnieyszą nad urzędowe targi z Miałt autentycznie wydane otaxowane ceną, y przysięga *super-valorem* Pawłowi nakazana; Paweł tego Zboża nie sprzedawający, ani wiedzący po czemu Piotr one sprzedawał, nie chcąc zawodzić sumnienia swiego, przysięgę wskazaną Piotrowi iako wiadomyszemu ofiaruje; ieśli więc wtakowym przypadku Paweł może ofiarować przysięgę Piotrowi, albo nie? My KROL &c. deklarujemy: Ze są wyraźne Prawa w iakowych przypadkach Strona Stronie może *deferre Juramentum*. A że wyżej rzeczona Sprawa (iako Sąd Ziemski W. twierdzi,) w Sądzie polubownym iest decydowana; przeto wyrok onego rozeznaniu Sądowemu podlegać nie powinien, na mocy Prawa 1726. dla Prowincyi W. X. Litewskiego uchwalonego, a Konstytucyą Seymu ostatniego na całą Koronę rozciągniętego.

N^{ro.} 313.

DNIA 18. MIESIĄCA WRZESNIA.

Rezolucya na Memoryał Urodzonego B. Starosty. C.

NA Memoryał, w którym Urodzony B. Starosta C. żąda rozwiązania wątpliwości następującej: Prawa pod imieniem *Excepta Mazowieckie* nie tylko siedlisk lecz zamieszkania Żydom w Woiewodztwie Mazowieckim zakazywały; mieszkający tedy bezprawnie na ów czas w tymże Woiewodztwie Żydzi, do Kahałów innych Woiewodztw należeli, Konstytucya zaś 1775. Roku, pod tytułem: = *Podatek od Żydow w Królestwie Polskim* = nadając Żydom *Incolatum*, mówili: stanowiemy, aby Parafianie Żydzi podług Taryffy Roku 1765. do Kahałów zapisani, Pogłowne swoje punktualnie do Kahałów swoich *respectivè* co Rata importując, zawsze od dwóch Kahałnych starszych Kwity podpisane odbierali. Wynika tedy Kwestya: czyli Taryffa głów Żydowskich 1765. Roku sporządzona, a w Konstytucyi 1775. Roku wzmiankowana, ma służyć *pro norma* Żydom Mazowieckim, lub nie? Doprasza się oraz tenże Urodzony B. Starosta C. o Rezolucyą, aby Żydzi w Woiewodztwie Mazowieckim w nowym siedlisku na mocy rzeczoney 1775. Roku Konstytucyi mieszkający sami przez siebie, a nie przez Żydow, innego Woiewodztwa Podatki do Skarbu Rzeczypospolitey opłacali; tudzież, aby Taryffa 1768. Roku sporządzona, do tych tylko mieysc służyć mogła, w których Żydzi tegoż Roku Prawo do mieszkania mieli

O o

*Rezolucya
Am. Złow.
skoni. m.
w. i. k. i. m. z.
y. k. i. j. o. h.
p. n. o. w. a. c. i.
Am. p. o. g. l. o.
p. o. w. i. n. n. i.*

My KRÓL &c. takową daliśmy Rezolucyą: Lubo Konfitycya 1775. Roku, pod tytułem: = *Podatek od Żydów w Królestwie Polskim* = stanowi, aby Parafianie Żydzi podług Taryfry Roku 1765. do Kahałów zapisani, Poglówne swoje punktualnie do Kahałów swoich *respectivè* co Rata importując, zawsze od dwóch starszych Kahałnych Kwity podpisane odbierali; jednakże Taryffa głow Żydowskich Roku 1765. sporządzona, nie może być przyśtośowana do Żydów w Woiewodztwie Mazowieckim mieszkających, którym Rzeczpospolita dopiero w Roku 1775. osiadać y mieszkać w tymże Woiewodztwie pozwoliła. Gdy zaś ci Żydzi po Miasteczkach w Woiewodztwie Mazowieckim osiedli, w takowey znajduią się liczbie, że swoy Kahał formować mogą, a Dziedzice ich żądali by tego, aby nie opłacając się obcym Kahałom prosto od siebie do Skarbu Rzeczypospolitey wnosili Podatki; na ten czas Kommissya Skarbowa Koronna takowego żądania Dziedzicom życzącym zapisania Żydów do Kahałów w Woiewodztwie Mazowieckim nowo formowanych, iako najmniejszego uszczerbku Skarbowi publicznemu nie czyniącego, odmówić nie może, mając to jednak na baczności, aby ciż Dziedzice pewney y niezawodney opłaty Podatków od tychże Żydów dostrzegali. A jeżeli ci Żydzi będąc przedtym do Kahałów w innych Woiewodztwach przyłączeni iakie długi do Skarbu publicznego pozostali, te od siebie, nie odsyłając do tamiecznych Kahałów, opłacać sposobem już praktykowanym między Kahałami Rachowa y Kraśnika powinni; co się ma rozumieć y o długach Kahałnych u Obywatelów zaciągniionych, do których, iako z dawniejszego Kahału pochodzących, opłacenia Żydzi Parafianie, co się w nowy Kahał obracają, są obowiązani.

Nie była myśl nigdy niczyja umieszczać w tym Zbiorze Rezolucyi, któreby Prawem Ostatniego Seymu 1778. nadwergężonemi były, y ieśliby która z nich takowa pomimo naypilnieyszej baczności zdarzała się, zapewne Mocy swey mieć nie powinna; Dla tego kładzie się tu Konstytucya we wszystkich swych wyrazach dla łatwiejszego skonfrontowania w zdarzoney obojętności.

KONSTYTUCYA SEYMU 1778.

Fol: 7. Titulo:

Warunek dla Korony y W. X. Lit.

Gdy przy rozłączeniu Jzb, Warunek względem niektórych Czynności, y Rezolucyi przeszley Rady, w Zaświadczeniu teyże wydanym, iest ostrzeżony, przeto niżej wyrażone Rezolucye Rady, rezolwuiemy.

- 1mo Kondemnaty, stosując się do Praw dawnych, mianowicie Konstytucyi 1726. równie tangunt Senatorów, Ministrów, y Posłów; Każdy z nich *carere Adivitate* ma dotąd, pokąd Processu nie ugodzi.
- 2do Konstytucye 1726. y 1776. *de Potioritatibus* y o Warunkach Posseßorów Zastawnych iasno stanowione, nienaruszone mieć chcemy. Rezolucye Rady przeciwne *hoc in puncto* uchylamy.
- 3^{tio} Rezolucyą *de Successionibus* za nieważną uznaliśmy.
- 4to Gdyby więcey pozwanych do iedney Sprawy należących było, tedy Konwikcyą ich, & *Bonorum Responsioni subiectorum* podług Praw dawnych mieć chcemy, y Rezolucyą w tey mierze zapadłą uchylamy.
- 5to *Bona Convicta ad tenorem* Konstytucyi 1726. *proportionatè in Negotio etiam principali, ac Proventibus, seu Provisionibus retentis* tradowane, y spokojnie posiadane, stanowimy.
- 6to Rezolucyą względem Dożywociów wypadłą uchylamy.
- 7mo Rezolucyą Rady przeciwko Dekretowi Trybunału Litt: oczywistemu, według Praw temu Xięstwu służących, naruszyć się nie mogącemu, wydaną uchylamy.
- 8vo Odeßanie do Regestru *Remissarum* do Trybunału W. X. Litt:, którego tam nie masz; tudzież odeßanie do Regestru Appellacyinego, równie opifom Prawa W. X. Litt: przeciwne, wydane z Rady znosiemy.

Pp.

9no Rezolucją Rady względem Podatku Procentowego od Summ w W. X. Litt: na Zapytanie Kommissyi Skarbowey uchylamy.

10mo Rezolucye względem Dekretów *Executionis*, które przeciwnie Prawu zaśły, uchylamy.

*Uchylenie Rezolucyi, Liwrantom Woiewodztw Ruskich
służącey.*

Rezolucją Rady z Obywatelami y Żydami Woiewodztw Kiiowskiego, Wołyńskiego, Podolskiego, y Bracławskiego, Kommissją dla Liwrantów przywracającą uchylamy.

*Uchylenie Rezolucyi między Miastem, a Żydami
Krzemieńskimi zaśły.*

Rezolucją Rady, wstrzymującą Exekucją Dekretu Assessorskiego, między Miastem, a Żydami Krzemienieckimi ferowanego, *ex quo* się wdała *in Judicaria*, podnosimy, a wszystkie Prawa y Przywileja *ante Unionis*, w nienaruszoney mocy zostawiamy, według Konstytucyi 1569. y 1661. Woiewodztwom Kijowskiemu, Wołyńskiemu, Podolskiemu, y Bracławskiemu służących.

Uchylenie Rezolucyi Rady, względem Grodu Szawelskiego.

Rezolucją Rady w Sprawie z Grodem Szawelskim, że się także *in Judicaria* wdała, uchylamy, warując *in posterum*, aby Sąd Assessorski W. X. Litt: w Kadencyi *Judicii Mixti*, tylko w dozwolonych sobie Prawem gatunkach, Sprawy rozsądzał, nie oddalając się od Konstytucyi 1768.

KSIEGOZBIÓR
SANCYGNIEWSKI.

WBP
Kielce
mw1220